

**Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government**

**ZYRA E KRYEMINISTRIT / OFFICE OF THE PRIME MINISTER / URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA /
AGENCY OF GENDER EQUALITY**

**BULETINI INFORMATIV
INFORMATIVNI BILTEN
INFORMATION BULLETIN**

2020

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

**BULETINI
INFORMATIV
2020**

Editorial :

Edi Gusia Kryeshefe Ekzekutive, Agjencia për Barazi Gjinore, Zyra e Kryeministrit

PËRMBAJTJA

INICIATIVAT E AGJENCISË PËR BARAZI GJINORE

- Programi i Kosovës për Barazi Gjinore 2020-2024 9
- Agjencia për Barazi Gjinore ka vazhduar me mbajtjen e trajnimeve përritjen e njohurive përraportim dhe prezantim mediatik 11
- Vazhdon masa afirmative përraportim e Pronës pa pagesë në emër të dy Bashkëshortëve 12
- Programi përraportim Ekonomike 2020-Masa 10- Mbështetje financiare përraportim projektet dhe iniciativat që synojnë fuqizimin e rolit të gruas në shoqëri dhe ekonomi..... 13
- Publikohet hulumtimi "Hendeku gjinor ne Paga" 14
- Publikohet raporti " Ndhima Zyrtare përraportim Zhvillim përraportim Barazi Gjinore - gjendja e përafrimit me priorititet e Qeverisë së Kosovës 2015-2018" 14
- ABGJ ka mbështetur Komisionin qeveritar përraportim mbijetuarit e dhunës seksuale gjatë luftës..... 14

AKTIVITETE AVOKUESE

- Shënohet 8 Marsi - Dita Ndërkombëtare e Gruas..... 15
- Kosova e para në rajon me lëndën e re - Agjencia përraportim Barazi Gjinore ka mbështetur Fakultetin Ekonomik të UP-së në iniciatin e lëndës së re "Gjinia dhe Ekonomia" 18
- Profesorët e Fakultetit Ekonomik në UP dhe përfaqësuesit e ABGJ kanë realizuar vizitë pune në institutin përraportim Studime Sociale, në Hagë 20
- Roli i ABGJ në menaxhimin e rasteve të dhunës në familje, dhunës në baza gjinore gjatë situatës së pandemisë..... 21
- U mbajt takimi i nivelit të lartë konsultativ me temë: "Fuqizimi ekonomik si parakusht i parandalimit të dhunës në familje dhe dhunës në baza gjinore" 23
- Shënohet 25 Nëntori Dita Ndërkombëtare përraportim Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas..... 26
- Totor muaj i Ndërgjegjësimit përraportim Kancerin e Gjirit..... 28

AKTIVITETET PROMOVUSESE SENSIBILIZUESE

- Videospotet e realizuara nga Agjencia përraportim Barazi Gjinore..... 29
- Përkrahja e organizatave joqeveritare që promovojnë barazinë gjinore 32

BASHKËPUNIMI ME INSTITUCIONET VENDORE DHE NDËRKOMBËTARE

- Përfaqësuesit e Institucioneve të RKS qëndruan përraportim studimore në Itali..... 33
- Takim me përfaqësuese të Rrjetit të Strehimorëve të Kosovës..... 35
- Përfaqësuesit nga ABGJ priten në takim Drejtoreshën e RRGGK Igballe Rogova..... 36
- Përfaqësueset e Agjencisë përraportim Barazi Gjinore, zhvilluan takim me Shoqatën përraportim prindër të ndarë.. 37

- U mbajt takim me përfaqësues të Asociacionit të Institucioneve Parashkollore Private..... 38
- ABGJ priti në takim përfaqësues të shoqatë “Gratë për Gratë” 39
- Nënshkruhet deklarata e përbashkët për Eliminimin e Seksizmit në Media..... 40

AKVITITETE E ZYRTAREVE PËR BARAZI GJINOR NË MINISTRI DHE KOMUNA

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT / / OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

Viti 2020 do të mbetet si një nga vitet më sfiduese të historisë moderne, ku përballja me situatën e emergjencës shëndetësore globale ndryshoi përfundimisht jetët tona. Me këto ndryshime domosdoshmërish erdhi edhe nevoja e vlerësimit, rekapitullimit dhe rishikimit të prioriteteve strategjike të institucionit në mënyrë që ti përshtatemi realitetit të ri, përgjigjemi kërkeseve për mbështetje të qytetarëve tanë gra dhe burra.

Për Agjencinë për Barazi Gjinore, viti 2020 ishte vit i rëndësishëm sepse shënuam 15 vjetorin e themelimit të institucionit, i cili u përball ndër vite me sfida të natyra

të ndryshme, ndoshta si shumë mekanizma të tjera gjinorë të cilët sfidohen jo vetëm nga natyra jo e thjeshtë e agjendës së barazisë gjinore, por shpesh herë edhe nga mungesa e vullnetit politik për të përkrahur dhe investuar në institucione të ngjashme me ne. Përkundër këtyre sfidave Agjencia për Barazi Gjinore në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të RKS në shënimin e 15 vjetorit të saj dëshmoi se me profesionalizmin dhe përkushtimin ka arritur pjekurinë dhe stabilitetin institucional që e bën atë model në rajon dhe pse jo më gjërë.

Historikisht themelimi i Agjencisë fillimi si zyre ne 2005, dhe më pastaj shndërrimi ne Agjenci ekzekutive ne vitin 2006, bazohet ne reflektimin e prioriteteve globale të vendosura në konferanca e 4 të OKB- se, 1995 mbi Gratë, Pekin, e cila ishte organizuar me qëllim të adresimit të diskriminimit dhe pa barazive gjinore ndaj grave në nivel global. Kjo konferencë është një nga konferencat që u mbajtën gjatë viteve të 90 e cilat kulmuant me Samitin e Mileniumit ne vitin 2000 ku janë vendosur hapat e zhvillimit të mëtutjeshëm, të domosdoshëm për arrijen e një zhvillimi të qëndrueshëm, i cili si shtyllë kyçë të këtij zhvillimi sheh gratë dhe zhvillimin adekuat te potencialit njerëzorë -të grave duke krijuar mekanizma, institucione dhe buxhete adekuate që do të shërbejnë si akceleratorë për zhvillimin mbarë njerëzorë dhe luftimin e varfërisë ne nivel global. Synimet zhvillimore ne atë kohë shoqëroheshin nga 16 synime globale dhe nga 48 tregues global

Kosova si një nga demokracitë më të reja, me mbështetjen e fuqishme të grave aktiviste dhe komunitetit ndërkombetarë me një vizion largpamës, themeloi në shkurt të vitit 2005 në kuadër të Zyrës së Kryeministrat (ZKM), fillimisht si "Zyrën për Barazinë Gjinore" në përputhje me Ligjin për Barazi Gjinore nr. 2004/2 e cila transformua në Agjenci për Barazi Gjinore në shtator 2006¹. Dhe ky vullnet institucional dhe shtet formues është në harmoni të plotë me kërkesat e Platformës së Pekinit për Veprim 1995, e cila e sheh si qenësore që makineria e barazisë gjinore të jetë e vendosur në nivelin më të lartë të vendim-marrjes në mënyrë që të ketë "mundësi për ndikimin e zhvillimit të të gjitha politikave qeveritare".

Në fryshtet e këtyre zhvillimeve Agjencia është njësia qendrore e koordinimit të politikave për çështjet gjinore brenda qeverisë, ajo është organ më i lartë i politikë bërjes, monitorimit dhe raportimit që ka të bëjë me zbatimin e Ligjit për Barazinë Gjinore, fuqizimit te rolit të grave dhe vajzave, dhe agjendën e barazisë gjinore të Kosovës. Ekspertiza profesionale në rritje, performanca efektive, roli udhëheqës dhe vendimtar në momente të caktuara, janë tipare që Agjencia i ka dëshmuar në këtë rrugëtim gati 15 vjeçar përmes konsolidimit të proceseve dhe qasjeve bazuar në të drejtat e njeriut dhe grave, gjithëpërfshirëse, ndër-institucionale me karakteristika dhe metodat bashkëkohore në hartimin dhe zbatimin e politikave publike, aktivitetave specifike të ndërmarra në përbushje të mandatit të saj.

Në zbatim të legjislacionit dhe me synimin e identifikimit të vizionit kombëtarë për barazi gjinore Agjencia ka qenë nismëtare e hartimit të legjislacionit dhe politikave publike gjithëpërfshirëse. Në historikun e saj 15 vjeçar në bashkëpunim të ngushtë me institucionet, zyrtarët për barazi gjinore ne nivel te komunave dhe ministrive, shoqërinë civile, partnerët ndërkombetarë, me qëllim të adresimit të çështjes së parandalimit dhe trajtimit të dhunës në familje, ABGJ në vitin 2010 ka hartuar Ligjin për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe një varg instrumentesh që përplotësojnë kornizën ligjore për mbrojtje nga dhuna në familje si: Komentarin e Ligjit për Mbrojtje nga dhuna në familje, Procedurat Standarde të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, Strategjinë e parë kundër dhunës 2011-2014, themelimin e mekanizmit koordinues-Koordinatorin/en Nacional/e për monitorimin e strategjisë, si dhe ka përgatitur kurikulen e trajnimit për zyrtarët e përfshire ne trajtimin e rasteve të dhunës. Në muajin prill 2020, tri javë pas shpalljes së kufizimit të lëvizjes në nivel vendi, përmes bashkëpunimit te ngushtë me Ministrinë e Drejtësisë, Ministrinë e Shëndetësisë, dhe Ministrinë e Punës/Departamentin për Politika Sociale dhe Familjes, dhe partnerëve ndërkombetarë, Agjencia propozoji iniciativën e themelimit te Strehimores tranzicionale në karantinë, ne mbrojtje te jetëve te grave viktima të dhunës ne familje pavarësisht dhe njëkohësisht me synimin e mbrojtjes se shëndetit te viktimate të strehuara në strehimore dhe të stafit te strehimoreve. Strehimorja e përkohshme ne karantinë gjeti aprovin nga Qeveria dhe ishte funksionale në shërbim të rasteve të paraqitura, në një objekt te sigurisë se lartë, me kushte materiale cilësore dhe shërbime adekuate shëndetësore e psikologjike.

Në përbushje te kërkesave të LBGJ kemi hartuar dhe vlerësuar zbatimin e Programit të Kosovës për Barazi gjinore i pari ne vitin 2008, ndërsa i Programi i dytë u miratuar në vitin

2020 . Programi i ri i Kosovës për Barazi Gjinore 2020-2024² i miratuar nga Qeveria Kurti në mes të pandemisë, dëshmon vullnetin e Qeverisë së RKS për ta mbështetë agjendën e barazisë gjinore, identifikon një vizion kombëtar, qëllimet dhe objektivat, dhe planin përkatës të veprimit, përfshirë përgjegjësitë, burimet dhe afatet kohore për aktivitetet relevante për avancimin e parimeve të barazisë gjinore, përmbrashjen e të drejtave të grave dhe arritjen e një shoqërie paqësore, për gratë dhe burrat në Kosovë.

Në 15 vjetorin e themelimit te agjencisë me synim te gjithë përfshirjes dhe sigurimit te integrimit gjinorë në të gjitha ndërmarrjet tona institucionale kemi siguruar me iniciativën e aprovuar me vendimi të qeverisë - 13.08.2020, Nr.01/23, për Planin e Zbatimit të Programit për Rimëkëmbjen Ekonomike. Në këtë periudhë pandemie, kemi parë se pandemia afekton burrat dhe gratë në mënyra të ndryshme, dhe masat për zgjidhjen dhe tejkalimin e krizës duhen të marrin parasysh perspektivën gjinore dhe multi-dimensionalitetin gjinor të krizës. Prandaj, me kërkesë të ABGJ-së janë alokuar nga Qeveria vlera prej 2 milion euro ne zbatim të Masës 10 “Mbështetje financiare për projektet dhe iniciativat që synojnë fuqizimin e rolit të gruas në shoqëri dhe ekonomi” e zbatuar nga ABGJ. Me këtë fond siguruam vazhdimësinë e ndërmarrësisë që ushtrohet në pronësi të grave: Mbështetëm në vlerë prej 1 Milion euro, 115 çerdhe private dhe në partneritet publiko privat, nga të cilat :108 gra-pronare siguruan jetëgjatësinë e biznesit dhe përmirësuan kushtet e tij, 1145 edukatoreve dhe 65 burrave ju siguruam vazhdimësinë e punësimit, 6938 fëmijëve ju siguruam edukimin e vazhdueshëm, dhe familjeve të tyre - prindërve mbështetje direkte në kujdesin e fëmijëve, mundësi për të vazhduar punën apo për të vazhduar përpjekjet e tyre për angazhim në tregun e punës dhe balancimit të jetës familjare, përgjegjësive familjare prej të cilave më së shumti afektohen gratë.

Duhet theksuar se zotimi ynë për të zbatuar perspektivën gjinore gjatë zbatimit të programit të Rimëkëmbjes Ekonomike merr në konsideratë rolin kritik që gratë luajnë në zgjidhjen e krizave në tërësi dhe si faktor i stabilitetit shoqëror. Gratë janë ato që vazhdojnë të mbajnë më së shumti barrën dhe përgjegjësitë shoqërore, në shtëpi, në shërbim shëndetësor dhe shoqëror, në edukim, në përkujdesjen për të moshuarit dhe personat me aftësi të kufizuara.

Në rrugëtimin tonë të vështirë për konsolidimin demokratik të institucioneve shtetërore dhe praktikave demokratike të funksionimit të tyre në dobi të gjithë qytetarëve, krahas emergjencës shëndetësore të paparë ndonjëherë, u ballafaquam dhe u desh të punonim përmes një krize politike të pa përjetuar ndonjëherë me parë. Nga perspektiva e një viti me pas, kjo demokraci e brishte kaloi një provim madhor në mënyrën e riorganizimit ndaj shumë prioriteteve, dhe me një qasje pro gjinore të pa praktikuara më parë që nga shpallja e pavarësisë. Pavarësisht krizave politike dhe pandemisë, kuptuam se përkushtimi dhe vëmendja ndaj pandemisë dhe pasojave të saj kërkon veprime të shpejta dhe kreativitet në masa të propozuara, po aq sa kërkon fokus në politika e programe në zbatim, të ndërmarra apo në ndërmarrje e sipër. Krizat dhe emergjencat kërkojnë kundërpërgjigje komplekse, ato nuk mund të adresohen përmes mungesës së vazhdimësisë dhe koherencës, fragmentarizmit, apo mbivendosjes e duplikimit. Me përkushtim vazhduam zbatimin e Programit të Kosovës per Barazi Gjinore 2020-2024, te aprovuar nga qeveria Kurti në maj të 2020-tës, dhe vazhduam kombinimin, modifikimin e

²

1 Miratuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës; Vendimi Nr.01/34; 23/05/2020

aktiviteteve të Programit me masat e aprovuara për rimëkëmbjen ekonomike të Qeverisë Hoti, dhe nxitëm vendim-marrësit për një vëmendje të shtuar ndaj obligimeve ndaj Programit për Barazi Gjinore në formulimin e programit për rimëkëmbje ekonomike.

Në shtator 2020, sipas sistemit të Kombeve të Bashkuara “*Gjurmuesi Global Gjinor në Kundërpërgjigje ndaj COVID-19*”, Kosova kishte 5 masa aktive gjinore, 1 masë në fushën e sigurisë ekonomike dhe katër masa në fushën kundër dhunës ndaj gruas. Kosova kishte më shumë masa relevante gjinore se Mali i Zi, Maqedonia Veriore, Bosnja-Hercegovina, të njëjtin total numër masash si Kroacia, Sllovenia, Finlanda, Estonia, Suedia, etj. Për dallim dhe nga shumë vende të tjera te zhvilluara në rajon, në Bashkimin Evropian dhe vende të tjera të zhvilluara si Zelanda e Re, Australia, SH.B.A, e Kanadaja, në të njëjtën periudhë raportuese, sipas këtij gjurmuesi, në grupin prej 47 shtetesh, Kosova ishte në mesin e 15 vendeve që kishte masë për sigurimin ekonomik të grave përkrah Kanadasë, Spanjës, Belgjikës, Italisë, Sllovenisë, Letonisë, Sh.B.A-së, Serbisë, Shqipërisë, etj

Në 15 vjetorin e krijimit të Agjencisë për Barazi Gjinore do të kishim dashur ta festonim me të gjithë ata që kanë kontribuar në çështjet gjinore në Kosovë. Por besoj se rezultatet e arritura, përpjekjet e stafit të Agjencisë, përkushtimi i ZBGJ-ve, bashkëpunëtorëve tanë në institucionet shtetërore dhe partnerëve tanë, janë provimi i pjekurisë së institucionit të Agjencisë, një provim pjekurie ne momentet më të rëndat të përjetuara që nga përfundimi i luftës.

Në këto kohë të vështira duhet përmendur mirëkuptimi, gatishmëria dhe mbështetjen e pa kursyer e partnereve tanë të përhershëm multilateralë si UN WOMEN e UNFPA, dhe bilateralë si SIDA dhe GIZ për mbështetjen e tyre financiare dhe për sigurimin e asistencës teknike të vazhdueshme dhe ne kohë reale ndaj Agjencisë apo institacioneve të tjera shtetërore

Agjencia shpreh mirënjojen ndaj bashkëpunëtorëve dhe partnerëve, grave dhe vajzave, djemve dhe burrave, qytetarëve për mbështetjen dhe inkurajimin e pakursyer gjatë viteve. Ne falënderojmë te gjitha ato gra dhe vajza që kontribuan dhe kontribuojnë ne historinë e angazhimit feminist në RKS në kuadër të procesit të shtet ndërtimit.

Faleminderit

Edi Gusia

Kryeshefe Ekzekutive

Agjencia për Barazi Gjinore

Zyra e Kryeministrat

INICIATIVAT E AGJENCISË PËR BARAZI GJINORE

Programi i Kosovës për Barazi Gjinore 2020-2024

Nisur nga obligimet e dala nga Ligji për Barazi Gjinore 05/L-020, Agjencia për Barazi Gjinore ka hartuar Programin e Kosovës për Barazi Gjinore 2020-2024, i miratuar nga Qeveria me Vendimin Nr. 01/34; 23/05/2020; Objektivi i përgjithshëm strategjik i Programit të Kosovës për Barazi Gjinore është të sigurojë që barazia gjinore të jete në qendër të proceseve transformuese në Kosovë, në kuadër te të gjitha strukturave, institucioneve, politikave, procedurave, praktikave dhe programeve të qeverisë, agjencive, shoqërisë civile, sektorit privat dhe komunitetit te donatorëve.

Veprimet kryesore për të adresuar problemet e identikuara në këtë dokument, sipas

Objektivave strategjike janë:

- *Objektivi Strategjik 1: Krijimi i mundësive të barabarta për të kontribuar dhe përfituar në /nga zhvillimi ekonomik, rritjen e gjithë përfshirjes dhe përmirësimin e mirëqenies sociale,*
- *Objektivi strategjik 2: Avancimi i barazisë gjinore, përmes arsimit dhe shëndetësisë cilësore, gjithë përfshirjes, dhe shfrytëzimit të kapaciteteve njerëzore si kontribuues në zhvillimin e qëndrueshëm njerëzor dhe zhdukjen e pabarazive dhe stereotipeve gjinore*
- *Objektivi strategjik 3: Avancimi i realizimit të të drejtave në vendimmarrje, paqe, siguri dhe drejtësi garantues i arritjes së barazisë gjinore*

Procesi i hartimit të PKBGJ-së, si i vetmi program qeveritar i mandatuar me ligj i cili kërkon vëmendjen e Qeverisë dhe se hartimi i këtij programi ka përfshirë një periudhë dy vjeçare, me pjesëmarrien e grupeve punuese, rrëth 80 anëtarë, përfaqësues të institucioneve, shoqërisë civile, organizatave partnere, vendore dhe ndërkombëtare, një proces model i përpjekjes institucionale për qasje gjithëpërfshirëse në hartimin e një politike qeveritare e cila synon të sigurojë që procesin e arritjes së barazisë gjinore ta vendos në qendër të procesit të transformimit

të shoqërisë brenda tërë strukturave të saj, institucioneve, politikave, procedurave, praktikave dhe programeve të qeverisë, shoqërisë civile, sektor privat, si dhe komunitetit te donatorëve.

PKBGJ ka filluar të hartohet në vitin 2017 në metodologji te hartuar nga projekti mbështetës i asistencës teknike të Sida për ABGJ, i zbatuar përmes Konzorciumit NIRAS CPM, i aprovuar nga komiteti drejtues dhe te prezantuar para anëtareve te grupeve punuese. Në periudhën tetor 2017 - 2018 u realizuan gjithsej 13 punëtori për hartimin e këtij dokumenti, ku morën pjesë 499 pjesëmarrës (355 gra; 75 burra) dhe tërë puna u bazua ne analizë paraprake te situatës, duke përfshirë edhe dokumentet strategjike me prioritete afatgjata të aprovuara me herët strategji sektoriale, të cilat janë në zbatim e sipër, duke siguruar kështu kontinuitet ne iniciativat institucionale.

Financimi i procesit te PKBGJ u sigurua nga SIDA, ndërsa asistenca teknike përmes projektit mbështetës te zbatuar nga Konzorciumi Niras CPM International

<https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/Programi%20i%20Kosov%C3%ABs%20p%C3%ABr%20Barazi%20Gjinore%202020-2024%20-%20SHQIP%20-%20FINAL.pdf>

Agjencia për Barazi Gjinore ka vazhduar me mbajtjen e trajnimeve përritjen e njohurive përraportim dhe prezantim mediatik

Agjencia për Barazi Gjinore, ka mbajt trajnim për Studentët e Departamentit të Gazetarisë në Universitetin e Prishtinës dhe me Zyrtar nga Zyrat e Informimit Publik në nivel lokal.

Ky trajnim është fokusuar në teknikat e prezantimit në frymën e legjislacionit që garanton barazinë gjinore, rritjen e njohurive përraportimin dhe prezantimin mediatik në formë të drejtë dhe të pa influencuar nga stereotipet gjinore, artikulum të mesazheve relevante në frysmin e këtij legjislacioni dhe promovimin e mundësive të barabarta përvajzat dhe djemtë, gratë dhe burrat në Kosovë.

Trajnimi është mbajtur nga eksperti ndërkombëtarë i fushës se mediave dhe barazisë gjinore Dr.Massimiliano Fusari i cili vjen përmes projektit të financuar nga Sida për ABGJ dhe i realizuar përmes Konzorciumit NIRAS-CPM International.

Vazhdon masa afirmative për Regjistrimin e Pronës pa pagesë në emër të dy Bashkëshortëve

Qeveria e Republikës së Kosovës ne mbledhjen e mbajtur me datë 17/04/2020 ka aprovuar vazhdimin e Udhëzimit Administrativ për masat e veçanta për regjistrimin e pronës se paluajtshme të përbashkët në emër te dy bashkëshortëve për periudhën një vjeçare Prill 2020-Prill 2021 qe te regjistrohet pa pagesë prona e tyre në gjithë territorin e Republikës së Kosovës.

Qe nga hyrja ne fuqi në vitin 2016 deri në vitin 2020 kanë përfituar 6934 bashkëshortë

Po ashtu, është publikuar UA (QRK) Nr. 02/2019 Masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Paluajtshme të Përbashkët në emër dy bashkëshortëve.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

**UDHËZIM ADMINISTRATIV (QRK) NR. 02/2020 PËR NDRYSHMIN DHE PLOTËSIMIN E
UDHËZIMIT ADMINISTRATIV (QRK) NR. 03/2016 PËR MASAT E VEÇANTA PËR REGJISTRIMIN E
PRONËS SË PALUAJTSHME TË PËRBASHKËT NË EMËR TË TË DY BASHKËSHORTËVE¹**

**ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 02/2020 ON AMENDING AND SUPPLEMENTING
ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 03/2016 ON SPECIAL MEASURES FOR
REGISTRATION OF JOINT IMMOVABLE PROPERTY ON BEHALF OF BOTH SPOUSES²**

**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) BR. 02/2020 O IZMENAMA I DOPUNAMA
ADMINISTRATIVNOG UPUTSTVA (VRK) BR. 03/2016 O POSEBNIM MERAMA ZA REGISTRACIJU
ZAJEDNIČKE NEPOKRETNE IMOVINE NA IME OBA SUPRUŽNIKA³**

¹ Udhëzim Administrativ (QRK) nr. 02/2020 për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ (QRK) nr. 03/2016 për Masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Paluajtshme të Përbashkët në Emër të dy Bashkëshortëve, i aprovuar në mbledhjen e Qeverisë, më datë 17.04.2020, me vendimin nr. 03/25.

² Administrative Instruction (GRK) no. 02/2020 regarding amendment of Administrative Instruction (GRK) no.03/2016 on special measures for registration of joint immovable property on behalf of both spouses, approved with the decision of the Government of Kosovo, no. 03/25 on date 17.04.2020.

³ Administrativno Uputstvo (VRK) br. 02/2020 amandmentiranje Administrativnog Uputstva (VRK) br.03/2016 o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretnе imovine na ime oba supružnika, usvojene odlukom Vlade Kosova br. 03/25, dana 17.04.2020.

Programi për Rimëkëmbje Ekonomike 2020-Masa 10

Mbështetje financiare për projektet dhe iniciativat që synojnë fuqizimin e rolit të gruas në shoqëri dhe ekonomi

Situata e krijuar me COVID 19 ka shtyrë Qeverinë e Republikës së Kosovës që të ndërmarr masa për rimëkëmbje ekonomike, me qëllim të adresimit të kësaj sfide. Qeveria e Kosovës ka hartuar Programin për Rimëkëmbje Ekonomike, i cili derivon nga Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës për vitet 2020-2023, i aprovuar në Qeveri më 05.06.2020 me nr.01/02, dhe ka për qëllim ruajtjen e shëndetit publik dhe ekonomik të vendit në situatën e krijuar nga COVID-19.

ABGJ me qëllim të sigurimit te integrimit gjinore ne Iniciativën e Qeverisë “*Së bashku përrigjallërimin shoqëror dhe luftimin e pasojave të COVID-19*”, i ndërmarrë në reflektim dhe kundërpërgjigje ndaj situatës së krijuar nga efektet e pandemisë COVID-19, ka hartuar projekt propozimin në fryshtë e vendimit të qeverisë të datës 13.08.2020, Nr.01/23, për *Planin e Zbatimit të Programit për Rimëkëmbjen Ekonomik*. Kriza socio-ekonomike e shkaktuar nga COVID-19 në këtë periudhë gati gjashtë mujore në Kosovë, na ka treguar se i afekton burrat dhe gratë në mënyrë të pabarabartë dhe në mënyra të ndryshme dhe masat për zgjidhjen dhe tejkalimin e krizës duhen të marrin parasysh perspektivën gjinore dhe multi-dimensionalitetin gjinor të krizës.

Projekt propozimi i ABGJ me kriterë specifike për nevojat e mbështetjes financiare të institucioneve të edukimit parashkollor çerdheve dhe kopshteve private, ka synuar ta mbështes këtë sektor i cili përveç që siguron përkujdesje përfmijët për nënët e punësuara, po ashtu siguron qëndrueshmëri financiare për këto institucione private të cilat punësojnë kryesisht gra

Qeveria me vendimin numër 02/33 të datës 28/09/2020 ka aprovuar Projekt propozimin per rimëkëmbje ekonomike Masa 10 “ Mbështetje financiare për projekt iniciativat që synojnë përmirësimin e pozitës së gruas në shoqëri”.

Masa 10 reflekton fryshtë e zbatimit të Programit të Qeverisë për Kosovën 2020-2023 përkufizuar me synimet për promovimin e barazisë sociale, fuqizimit socio-ekonomik të grave, zhvillimit të qëndrueshëm gjithëpërfshirës, punësimit të të rinjve dhe grave, edukimit parashkollor dhe edukimit cilësor gjithëpërfshirës të djemve dhe vajzave. Njëkohësisht, masa 10 është në zbatim të drejtpërdrejtë me synimet e rritjes gjithëpërfshirëse dhe edukimit parashkollor të nënvizuara në Strategjinë Zhvillimore të Kosovës dhe në përputhje me një seri aktivitetesh të shprehura në Programin e Kosovës për Barazi Gjinore 2020 2024.

Grupi i parë që ka përfituar nga ky fond përmes Masës 10 përfshinë: Institucionet e arsimit parashkollor privat - **çerdhet dhe kopshtet private** apo ato në partneritet publiko privat të licencuara nga MASHT. Shuma totale për zbatimin e Masës 10 ka qenë 1 milion euro përfshinë e parë të zbatimit të kësaj mase.

Nga kjo masë prej 1 milion euro kanë përfituar 115 çerdhe -kopshte private dhe ato në partneritet publiko privat në nivel vendi.

Ky sektor i financuar nga ABGJ, përveç që siguron përkujdesje përfmijët për nënët dhe baballarët e punësuara, po ashtu siguron qëndrueshmëri financiare për këto institucione private të cilat punësojnë kryesisht gra, 108 nga 115 çerdhet udhëhiqeshin nga gratë ndërsa nr i grave të punësuara aty është 1145 gra dhe 65 burra. Fëmijë të regjistruar në këto 115 çerdhe janë 3249 vajza dhe 3389 djem

Publikohet hulumtimi “Hendeku gjinor ne Paga”

Agjencia për Barazi Gjinore ka realizuar hulumtimin për “Hendekun gjinorë në paga”, në zbatim të Ligjit për Barazi Gjinore Neni 8 pika 1.9 me qëllim të analizimit dhe hulumtimit te gjendjes për zbatimin e detyrimeve që obligohen me këtë Ligj. Parimi i “pagës së barabartë për punë me vlerë të barabarte” është thelbësore për avancimin e barazisë gjinore.

Të dhënët e këtij hulumtimi bazuar në analizën e gjendjes aktuale, dëshmojnë edhe një herë se prania e pabarazive dhe përjashtimi socio-ekonomiko strukturore vazhdojnë të pengojnë fuqizimin e rolit të grave në shoqëri. Gratë në Kosovë vazhdojnë të përballën me shkallë të lartë të papunësisë dhe njëkohësisht kompensim me të ulët për gra sesa për burra në karakteristikat e njëjtë të tregut të punës. Kjo dëshmon të jetë rezultat i diskriminimit të drejtpërdrejtë dhe të tërthortë. Hulumtimi u realizua ne bashkëfinancim me UN Women .

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

Publikohet raporti “ Ndihma Zyrtare për Zhvillim për barazi gjinore – gjendja e përafrimit me prioritetet e Qeverisë së Kosovës 2015-2018”

ABGJ ne zbatim te mandatit te saj LBGJ Neni 8, 1.9 Ndërmerr veprimtari reportuese, hulumtuese dhe studimore me qëllim matjen e zbatimit të politikave publike dhe hartimin e politikave të reja, analizimit të situatës së barazisë gjinore dhe progresit të arritur, po ashtu ndërmerr veprime ne drejtim te koordinimit të donatorëve dhe institucionet ndërkontaktore në harmonizimin e agjendës së barazisë gjinore të Kosovës dhe Ndihmës Zyrtare për Zhvillim(ODA). ABGJ ka publikuar dhe prezantuar reportin: “ Ndihma Zyrtare për Zhvillim për barazi gjinore -gjendja e përafrimit me prioritetet e Qeverise se Kosovës 2015-2018” në takimin Teknik Koordinues me shtetet anëtare te BE dhe donatoret. Raporti është prezantuar edhe ne takimin e radhës te Grupit te Sektorit te Sigurisë; 09 Korrik 2020 . Raporti u financua përmes asistencës teknike te Qeverisë Suedeze -Sida për ABGJ.

https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/SHQIP_ODA_GJINIA_2015_2018_PerafrimiVleresim.pdf

ABGJ ka mbështetur Komisionin qeveritar për të mbijetuarit e dhunës seksuale gjatë luftës

Agjencia për Barazi Gjinore me qëllim të fuqizimin e kapaciteteve të Komisionit qeveritar për të mbijetuarit e dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë dhe organizatave të licencuara në kuadër të këtij procesi për të rritur qasjen e grave në drejtësi, ka financuar punëtorinë dy ditore për Komisionin për Verifikimin e statusit te te mbijetuarve te dhunës seksuale gjate luftës.

Republika e Kosovës
Republic of Kosovo - Republika Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Komisioni Qeveritar për Njohjen dhe Verifikimin e Statusit të Personave të Dhumuar gjatë Luftës Çlirimtare të Kosovës

Government Commission on Recognition and Verification of the Status of Sexual Violence Victims During the Kosovo Liberation War

Vladina Komisija za Priznavanje i Verifikaciju Statusa Osoba Silovanih tokom Oslobođilačkog Rata Kosova

Adresa: Anekza i lish bankës se Lumbardës numri 11,
nr. Fehmi Agapi, 10000 Prishtine - Kosovë
Tel: 038 215 795
0800 502 02 (përgjegj)

<https://mpms.rks-gov.net/ligne/komisioni-qeveritar/>

AKTIVITETET AVOKUESE

Shënohet 8 Marsi - Dita Ndërkombëtare e Gruas

Ajencija për Barazi Gjinore në bashkëpunim me Kryeministrin e Republikës së Kosovës Albin Kurti, kanë shënuar 8 Marsin, Ditën Ndërkombëtare të Gruas përmes prezantimit të draftit final të Programit të Kosovës për Barazi Gjinore, dhe inicimit të Amandamentimit të Kornizës Ligjore për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe dhuna ndaj grave ne reflektim të kërkesave dhe obligimeve të Konventës së Stambollit .

Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore Edi Gusia, gjatë takimit prezantoj “procesin e hartimit të PKBGJ-së, si i vetmi program qeveritar i mandatuar me ligj i cili kërkon vëmendjen e Qeverisë dhe se hartimi i këtij programi ka përfshirë një periudhë dy vjeçare, me pjesëmarrjen e grupeve punuese, rreth 80 anëtarë, përfaqësues të institucioneve, shoqërisë civile, organizatave partnere, vendore dhe ndërkombëtare, një proces model i përpjekjes institucionale për qasje gjithëpërfshirëse në hartimin e një politike qeveritare e cila synon të sigurojë që procesin e arritjes së barazisë gjinore ta vendos në qendër të procesit të transformimit të shoqërisë brenda tërë strukturave të saj, institucioneve, politikave, procedurave, praktikave dhe programeve të qeverisë, shoqërisë civile, sektor privat, si dhe komunitetit te donatorëve”.

Kryeministri i Republikës së Kosovës Albin Kurti tha se “gjendja e gruas në shoqërinë Kosovare vazhdon të jetë e rëndë, sipas tij gratë e kanë gradën më të lartë të shkollimit në Kosovë, por më të ultë sa i përket punësimit. Kryeministri Kurti, theksoi se programi duhet të jetë i ndërlidhur dhe në harmoni me programin qeverisës i cili trajton të drejtat dhe barazinë si tema poshtë të të gjitha temave tjera. Të gjithë e dimë që gjendja është e rëndë dhe ne duhet të flasim jo vetëm më 8 mars ose 9 mars, por secilën ditë. Dhe gjendja është aq keq saqë jo vetëm të flasim, por të punojmë çdo ditë për të arritur progres. Pengesat janë të mëdha. Sot gratë janë të nën-përfaqësuara, te nën-punësuara subjekt i dhunës dhe ngacmimi seksual i objektifikimit medial. Pabarazia gjinore nuk është vetëm e padrejtë por është edhe e kushtueshme. Gratë janë pjesë përbërëse e ekonomisë, por nuk janë pjesë e zhvillimi ekonomik pasi janë të përjashtuara nga vendimmarrja dhe tregu i punës. Kjo e dëmon tonë ekonomik. Pengesat janë të shumta dhe ne i dimë, sepse i kemi thënë disa herë, por ka munguar qeveria e cila i jep një drejtim asaj që duhet”.

Kurse, Ministria e Drejtësisë, Albulena Haxhiu tha se “është nevojë urgjente të miratohet ligji për mbrojtje nga dhuna në Familje. Ajo kërkoi që gjykatat dhe policia të mos paragjykojnë rastet, por të merren me dhunuesin. Sa i përket Projektligjit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, unë besoj që shumë shpejt i njëjti duhet të procedohet në Kuvendin e Kosovës dhe duhet të kemi një koordinim me komisionin përkatës për të drejtat e njeriut. Është nevojë urgjente që të miratohet ky ligj dhe të adresojë disa çështje: Besoj që duhet ta kemi një sekretariat brenda Ministrisë së Drejtësisë, që pavarësisht a ndërrohen apo jo qeveritë, duhet të funksionoj në nivel institucional dhe besoj se kjo adresohet tashmë edhe në Projektligjin për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, po ashtu duhet të rregullohen roli dhe detyrat dhe përgjegjësitë e strehimore dhe shteti t'i financojë 100 për qind. Në buxhetin për 2020 janë ndarë rreth 900 mijë euro për strehimoret dhe për herë të parë është bërë një linjë e veçantë për strehimoret”.

Vlora Dumoshi Ministre në Ministrinë e Kulturës, Rinis dhe Sportit, gjatë tryezës u zotua se “do të punojë që të ngritet niveli i pjesëmarrjes së grave në institucionet e Kosovës. Ajo tha se në dikasterin që ajo udhëheq prej gjithsej 700 punëtorëve vetëm 17 gra kanë pozita udhëheqëse. Ky numër është i paktë për një institucion dhe bashkë me programin e Agjencisë për Barazi Gjinore ne si qeveri dhe ministri do të punojmë ngushtë që roli i femrës të merr më shumë përgjegjësi në institucion”.

Ndërsa, Ministria e Ekonomisë, Punës, Tregtisë, Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Investimeve

Strategjike, Rozeta Hajdari theksoi se prioritet i saj do të jetë “krijimi i politikave më të mira për rritjen e bizneseve në pronësi të grave. Si ministre në këtë mandat do të mundohem që të përkushtohem maksimalisht që gratë dhe vajzat dhe burrat të kenë të drejta dhe mundësi të barabarta që perspektiva gjinore të përfshihet në çdo fazë të procesit dhe planifikimit, miratimit, zbatimit. Fokus kryesor është që të kemi politika më të mira për rritjen e bizneseve në pronësi të grave, në çështje të punësimit, rritjen e besueshmërisë për gra, të kemi politika më të mira në përkrahjen e legjislacioneve dhe politikave për inovacion dhe ndërmarrësi”.

Ndërkaq, Ministrja e Administrimit dhe Pushtetit Lokal Emilia Rexhep në vazhdim të takimit ka thënë se do të “përcillet Ligji mbi Barazinë Gjinore në komunat e Kosovës se si funksionon. Sa i përket MAPL, ne do të takohemi në nivel të të gjithave komunave dhe kemi një politik të zhvillimit ekonomik, duke filluar nga çerdhet, shkollat dhe me këtë duhet të merremi”.

Në fund u prezantua ne detaje Drafti final i Programit të Kosovës për Barazi Gjinore nga Kryeshefja Ekzekutive e ABGJ-së Edi Gusia, ndërsa Inicimin e Amandamentimit te Kornizës Ligjore për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, e prezantoi Leonora Selmani Shefe e Divisionit për Legjislacion në ABCJ.

Kosova e para në rajon me lëndën e re - Agjencia për Barazi Gjinore ka mbështetur Fakultetin Ekonomik të UP-së në inicimin e lëndës së re “Gjinia dhe Ekonomia”

Agjencia për Barazi Gjinore/ZKM ka mbështetur Fakultetin Ekonomik të Universitetit të Prishtinës në prezantimin e lëndës së re “Gjinia dhe Ekonomia” si lëndë e re në kuadër të drejtimit të Ekonomiksit. Me këtë rast ABGJ dorëzoi një fond prej 5 titujsh akademik (34 kopje) për bibliotekën e Fakultetit Ekonomik të cilat do të shërbejnë për studentët të cilët do të ndjekin këtë lëndë. Kjo iniciativë është mbështetur nga Qeveria Suedeze-Sida, e zbatuar përmes projektit të asistencës teknike për ABGJ, fillimisht përmes angazhimit te ekspertizës në hartimin e kurikulës në bashkëpunim edhe me profesorëshën Dr Ardiana Gashi e cila do ta ligjeroj lëndën.

Kryeministrat i RKS Albin Kurti, gjatë takimit deklaroi se është alarmuese që “80% e grave janë jashtë tregut të punës. Sipas tij, pa barazi gjinore humbasim të drejtën e njeriut dhe demokracisë. Mes tjerat ai theksoi se çdo ligj e rregulllore do të udhëhiqet nga parimet e barazisë gjinore”.

Kurse, Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore Edi Gusia, theksoi se “është me rëndësi ta njobhim kontributin e pa paguar të grave si pjesë të kontributit ekonomik i cili siguron mirëqeni dhe zhvillim ekonomik të vendit. Gratë dhe vajzat e Kosovës historikisht kanë kontribuar në proceset e shtet formimit dhe ai kontribut ende nuk vlerësohet aq sa e meriton nga shoqëria, prandaj lënda e re në kuadër të Fakultetit Ekonomik “Gjinia dhe Ekonomia” do të mundësoi të vlerësohet dhe hapë rrugë njojjes së meritës së kontributit të grave në zhvillimin e qëndrueshmërit të vendit”.

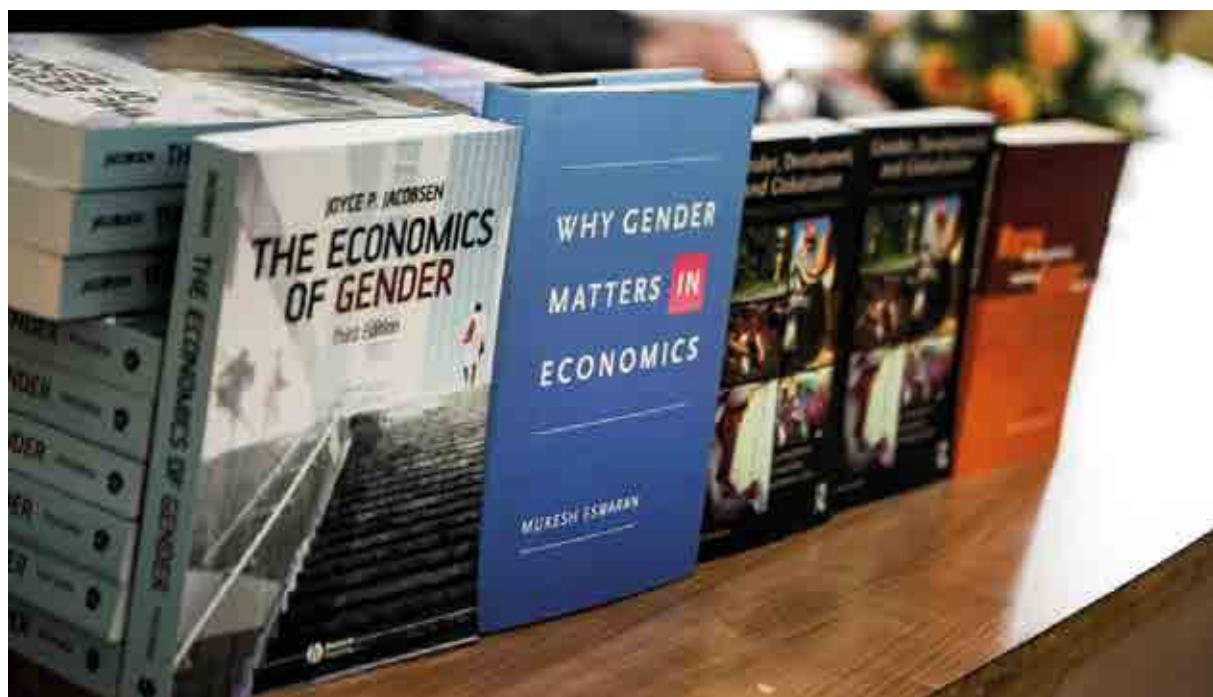
Ambasadoret e Ambasadës Suedeze në Kosovë Karin Hernmarck Ahliny, tha se “fuqia e gruas mund të ndryshojë çdo gjë edhe pse përballet me vështirësi të shumta për shkak të diskriminimit.

Sipas saj, duhet të respektohet barazia gjinore në këtë mënyrë grave do t'u mundësohet përfshirja më e madhe në punësim dhe vendimmarje. Ajo shtoi se një numër i madh i femrave nuk përfundojnë studimet pasi duhet të kujdesen për familjen, shtëpinë dhe fëmijët".

Dekani i Fakultetit Ekonomik But Dedaj, theksoi se "Kosova është vendi i parë në region me futjen e lëndës së re "Gjinia dhe Ekonomia". Gjatë fjalimit ai tha se përkundër përparimeve në pjesëmarrjen e grave në tregun e punës ekzistojnë dallime për arsyen ndarjes së pabarabartë, diskriminimit në punësim etj. Sipas Dekanit, nga të dhënat e marra nga ASK, në vitin 2018 vetëm 18.4% gratë ishin aktive në tregun e punës".

Ndërkaq, Blerinda Idrizi Udhëheqëse e projektit të asistencës teknike për ABGJ e zbatuar nga Konsorciumi Niras CPM Internacional, gjatë prezantimit theksoi se "Kosova ne këto 20 vitet e fundit, ka qenë vendi testimit të ideve dhe krijimit të modeleve nga komuniteti ndërkombëtar, për avancimin e ideve, normave dhe vlerave që promovojnë të drejta e njeriut në tërësi, dhe barazisë gjinore në veçanti. Megjithatë, modelet që do të mbijetojnë dhe do të rrënjosnë në kulturën dhe shoqërinë kosovare, janë ato që krijojnë, ri-ndërtohen dhe përqafohen nga vetë qytetarët e Kosovës dhe mbrohen e zhvillohen po vetë prej tyre. Si projekt, ne kemi prezantuar ide dhe modele, koncepte dhe instrumente, Universiteti, si vatra e dijës, i ka përqafuar ato dhe ka dhënë kontributin në krijimin e lëndës së "Gjinisë dhe Ekonomisë". Është e rëndësishme të shohim dhe të vlerësojmë përkushtimin ndaj kauzës se barazisë gjinore, e përderisa ka përkushtim, ndryshimet pozitive dhe avancimi i agjendës së barazisë gjinore te Kosovës, qëndrueshmëria ndihmës së Qeverisë Suedeze, e përpjekjeve tona si eksperte është e siguruar nga entuziazmi, kontributi dhe nga kurajoja intelektuale e stafit akademik, studentëve dhe mbarë institucioneve të Kosoves për të krijuar modele të zhvillimit ekonomik gjithëpërfshirës, modele të barazisë shoqërore dhe transformimit social".

Prezantimi i lëndës "Gjinia dhe Ekonomia" si dhe dorëzimi i librave në Fakultetin Ekonomik buron nga marrëveshja e bashkëpunimit të ABGJ me Universitetin e Prishtinës, financuar nga SIDA".

Profesorët e Fakultetit Ekonomik në UP dhe përfaqësuesit e ABGJ kanë realizuar vizitë pune në institutin për Studime Sociale, në Hagë

Në vazhdën e mbështetjes për vendosjen lëndës së re “Ekonomia dhe Gjinia” në kuadër të Fakultetit Ekonomik dhe me qellim të përfitimit të eksperiençave më të mira në integrimin e lëndës “Ekonomiksi Gjinor” në kuadër te UP-Fakulteti Ekonomik, KE e ABGJ dhe profesorët e Fakultetit Ekonomik, kanë realizuar vizitë studimore për në Institutin për Studime Sociale në Hagë. Janë realizuar takime me profesor te rregullt të këtij Instituti dhe janë ndjekur 6 sesione ligjëruese me profesorë të angazhuar në lëndë studimi gjinia dhe ekonomia. Lënda e re e prezantuar ne studimet e ekonomisë do të ndihmoj në përgatitjen e politikë hartuesve të ardhshëm të cilët me njohuritë ne fushën e ekonomisë dhe gjinisë, do të jenë në gjendje që ti zbatojnë konceptet e reja që janë reflektuese ndaj kërkesave të ndryshme gjinore, si dhe planifikimin dhe riorganizimin e mjeteve buxhetore bazuar në nevojat e grave dhe burrave

Vizita studimore është realizuar me financimin e Sida përmes projektit zbatues të asistencës teknike për ABGJ-në i zbatuar nga Konzorciumi Niras -CPM International

Roli i ABGJ në menaxhimin e rasteve të dhunës në familje, dhunës në baza gjinore gjatë situatës së pandemisë

Ajgencia për Barazi Gjinore si pjesë e mekanizimit koordinues për mbrojtje nga dhuna në familja e udhëhequr nga MD, MSH, MPB, etj- mekanizma ne nivel Qeverie, gjatë periudhës së pandemisë me Covid 19 ka qenë e fokusuar tek koordinimi ndërinsticinal si me partnerët vendorë dhe ndërkombëtarë, për krijimin e kushteve adekuate për strehimin e rasteve të reja të dhunës në familje në kohë pandemie, në një hapësirë alternative e cila: mbulon kërkuesat e rasteve te reja per strehim adekuat, dhe njëkohësisht nuk rrezikonte rastet e strehuara tani me ne strehimoret në nivel vendi (para pandemisë), ti ekspozohen infektimit, si dhe njëkohësisht mbrohet edhe stafi I strehimoreve. ABGJ ne bashkëpunim me UNFPA i ka propozuar Ministrisë së Shëndetësisë - MSH dhe Ministrisë së Drejtësisë, dhe ato kanë aprovuar, krijimin e një objekt strehimi në karantine e cila ofron ambient të sigurt për rastet e reja, të nivelit të sigurisë së lartë, përmbushë nevojat e përkujdesjes duke përfshirë (strehimin e sigurt, shërbime shëndetësore të sigurta, shërbime psikologjike, ushqim dhe higjenë). Kjo strehimore në karantinë e menaxhuar nga MSH, me mbështetjen e MPMS, qendrës per punë sociale ne Prishtinë, dhe e pajisur nga UN WOMEN dhe UNFPA e fillimisht kishte strehuar 11 raste viktima të dhunës ne familje (5 fëmijë dhe 6 gra). Pas testimit, 6 raste janë larguar nga strehimorja e karantinës dhe shërbimet kanë vazduhar ti marrin ne familjet e tyre. Po ashtu gjatë kësaj periudhe ABGJ ka mbajtur kontakte të rregullta me strehimoret, OJQ-të dhe sidomos me Agjencitë partnere të kombeve të bashkuara UNWOMEN dhe UNFPA në koordinimin e ndihmës dhe ofrimin e asistencës.

Gjatë kësaj periudhe me ftesë të Kryeministrit të RKS në detyrë Albin Kurti është mbajtur takim konsultativ, ku morën pjesë Ministria e Drejtësisë ne detyrë Albulena Haxhiu, Drejtuesi I detyrës së Ministrit të Punëve të Brendshme, Xhelal Sveçla, Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore Edi Gusia, Drejtorin e Policisë, Rashit Qalaj, Kryesuesin e Këshillit Prokurorial të Kosovës, Bahri Hyseni, Drejtorin e Departamentit të Hetimeve, Riza Shillova dhe Kryesuesin e Këshillit Gjyqësor të Kosovës, Skender Çoçaj.

Takimi me akterët relevantë ishte i natyrës konsultative, si rrjedhojë e shqetësimeve të ngritura gjatë periudhës së pandemisë në lidhje me numrin e madh të rasteve të dhunës në familje dhe përdhunimeve të shtuara dhe përgjigjen efektive institucionale që duhet ofruar.

Kryeministri Kurti kërkoj vëmendje të shtuar dhe angazhim më efikas nga ana e institucioneve përgjegjëse që rastet të trajtohen në mënyrë profesionale, në kohë dhe të angazhohemi shumë më tepër në parandalim dhe marrjen e masave dënuese më të ashpra.

Me ardhjen e pandemisë, është vënë në dukje një rritje e konsiderueshme e këtyre rasteve në krahasim me periudhën e njëjtë të vitit të kaluar.

U mbajt takimi i nivelistës konsultativ me temë: "Fuqizimi ekonomik si parakusht i parandalimit të dhunës në familje dhe dhunës në baza gjinore"

Agjencia për Barazi Gjinore në kuadër të Zyrës së Kryeministrit në bashkëpunim me Qendrën Kosovare për Studime Gjinore, organizuan takim konsultativ të nivelistës konsultativ me temë: "Fuqizimi ekonomik si parakusht i parandalimit të dhunës në familje dhe dhunës në baza gjinore". Në takimin që ka përfshirë Kryeministri i Republikës së Kosovës, Avdullah Hoti, Ambasadorja e Suedisë në Kosovë, Karin Hernmarck Ahliny, Ulrike Richardson Koordinatore e Programit të OKB-së për Zhvillim, Igballe Rogova, Drejtore Ekzekutive e Rrjetit të Grave të Kosovës, përfaqësuese të shoqërisë civile dhe politikës, etj.

Përmes takimit konsultativ të nivelit të lartë: "Fuqizimi ekonomik si parakusht i parandalimit të dhunës në familje dhe dhunës në baza gjinore", në Prishtinë janë shënuar ngjarje me rëndësi historike për barazinë gjinore - 25 vjetori i Platformës së Pekinit dhe 20 vjetori i Rezolutës 1325 – "Gratë, Paqja dhe Siguria" dhe 15 vjetori i themelimit të ABGJ .

Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore, Edi Gusia theksoi se në vitin 1995 kur 189 vende të botës unanimisht aprovuan platformën e Pekinit për Veprim, Kosova ishte duke kaluar nëpër histori të pa parë dhune dhe represion dhe në atë situate gratë kosovare kishin rol esencial në lëvizjen për rezistencë dhe pa varësi. 25 vite pas Platformës se Pekinit Kosova është ndër demokracitë më të reja në bote e cila ka arrite të:

- Përfshi konventën CEDAW në kushtetutën e saj, dhe se fundmi Konventën e Stambollit;
- Republika e Kosovës krijoj një model unik të trajtimit dhe përkujdesjes së të mbijetuarave të dhunës seksuale gjatë luftës ,
- Të aprovoi kornizë ligjore për barazi gjinore Ligji për Barazi Gjinore; Ligji Kundër Diskriminimit, Ligji për Mbrotje nga Dhuna në Familje
- Të themeloi Agjencinë për Barazi Gjinore ne nivelin me te lartë të vendimmarrjes në kuadër të zyrës së Kryeministrat,
- Te hartoj dhe zbatoj me sukses ndër 5 shtetet e para në nivel global planin e veprimi për zbatimin e Rezolutës 1325 " Gratë Paqja dhe Siguria ".

Ndërsa, Drejtoresha Ekzekutive e Qendrës Kosovare për Studime Gjinore Luljeta Demolli është shprehur se "dhuna është kërcënim i vazhdueshëm në realitetin tonë. Përveç luftimit të dhunës duhet të reflektohet edhe në zhvillimin ekonomik të grave kosovare. Shumë gra kanë humbur vendin e punës për shkak të COVID-19, shumë grave u janë mbyllur bizneset dhe janë stërvngarkuar financiarisht. Gjithashtu na shqetëson edhe mungesa e përfaqësimit të grave në negociata dhe në ndërtim të paqes ".

Kryeministri i RKS, Avdullah Hoti, ka thënë se "shoqëria kosovare ka avancuar mjaft në promovimin dhe vetëdijesimin për barazi gjinore, ndonëse gjendja në terren nuk e reflekton tërësisht këtë vetëdijesim. Sipas tij, pandemia i ka dhënë kahje të ndryshme botës. Vendet e punës që mbajnë gratë janë më të ndjeshme, prandaj në kuadër të Pakos për Rimëkëmbje Ekonomike pavarësisht mbështetjes që marrin bizneset, kemi një pako të veçantë për mbështetjen e grave në biznes ".

Ndërkaq, Ambasadorja e Suedisë në Kosovë, Karin Hernmarck Ahliny, ka theksuar se "për të ka qenë shumë me rëndësi adresimi i temave në konferencën e sotme. Gratë janë njerëz. Jo vetëm me punë sistematike, por nëse nuk i jepni mbështetje grave do të dështon si shoqëri. Fuqizimi social është element shumë me rëndësi. Ka raste kur viktima ndihet e turpëruar dhe jo kryesi i veprës. Fuqizimi ekonomik nënkupton autonomi dhe shansin për t'u larguar nga lidhja nëse nuk trajtoheni si qenie njerëzore".

Për Ulrike Richardson nga Programi i OKB-së për Zhvillim (UNDP)," nëse gratë do të futeshin në ekonomi më shumë Kosova do të mund të kishte një buxhet vjetor prej tre miliardë euro.

COVID-19 ka pas ndikim të madh, kështu që mund të them se ka qenë diçka që i ka prekur të gjithë, por disa i ka prekur më shumë se të tjerët. Nëse shohim brenda vendeve e dallojmë pabarazinë e ndikimit të COVID-19, i cili i ka prekur ata që janë më të cenueshëm. E shohim se shumica e kësaj kategorie janë gra”.

Sipas, Igballe Rogovës nga Rrjeti i Grave të Kosovës, “Organizatat e grave kanë punuar aq shumë, por po më duket se sivjet jemi kthyer mbrapa në barazinë gjinore. Ka qenë një shtyrje mbrapa dhe ka shumë faktorë. Faktori kryesor është vullneti politik që ta shtyjë këtë agjendë përpëra”.

Deputetja e Kuvendit të Kosovës nga AAK, Teuta Haxhiu, ka thënë se “barazia gjinore nis nga secila familje. Ajo ka njoftuar se deputetët do ta ndërmarrin një iniciativë për reimbursimin e mjeteve të grave në Kosovë, mjete të cilat ato do t'i tërheqin nga Trusti i Kursimeve Pensionale.

Kjo nuk do të jetë për gratë në politikë, për deputete, por do të jemi racionale për të parë se cilat gra do t'i mbështesim”.

Në fund të takimit ABGJ prezantoi hulumtimin e realizuar me mbështetjen e UN WOMEN - Hendeku Gjinor në Paga në RKS. Prezantimin e Raportit Hendeku Gjinor në Paga i realizuar për herë të parë në RKS e prezantoi konsulentja e angazhuar nga ABGJ profesoresha Ardiana Gashi. Të dhënat e këtij raporti bazuar në gjendjen aktuale dëshmojnë edhe një herë se prania e pabarazive dhe përjashtimeve socio-ekonomiko strukturore vazhdojnë të pengojnë fuqizimin e rolit të grave në shoqëri.

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

Shënohet 25 Nëntori Dita Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas

Me rastin e hapjes së Fushatës së 16 Ditëve të Aktivizimit, Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas, Agjencia për Barazi Gjinore në kuadër të Zyrës së Kryeministrit, nënshkruajti marrëveshjet me përfitueset e fondit “Mbështetje financiare të institucioneve të arsimit parashkollorë privatë dhe të regjistruar si OJQ” -Masa 10. Programi për Rimëkëmbje Ekonomike 2020.

Me këtë rast Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore, Edi Gusia theksoi se vlera totale e pakos për rimëkëmbjen ekonomike për Agjencinë për Barazi Gjinore është 1 milion euro, dhe janë 115 çerdhe private në nivel të Kosovës që kanë përfituar nga kjo ndihmë.

Sipas Kryeministrit të Republikës së Kosovës Avdullah Hoti, “është fakt që kemi diferenca të mëdha gjinore në tregun e punës, që shkojnë në 1 me 4, 3, ku deri në 4 herë meshkujt janë më të privilegjuar, më të përfaqësuar në tregun e punës se sa gratë dhe kjo gjendje sigurisht do të duhet të ndryshojë. Të gjitha studimet që ekzistojnë për rëndësinë e barazisë gjinore tregojnë që për aq kohë sa shoqëritë nuk janë të barabarta, përvèç se është shkelje e të drejtave njerëzore, është problem edhe shoqëror edhe ekonomik, sepse gjysma e potencialit ekonomik, social, etj. nuk është vënë në funksion të zhvillimit të shoqërisë, prandaj duhet të gjithë të angazhohemi në këtë drejtim ”.

Në emër të kopshteve private foli Gëzime Rexhepi -Çollaku e cila theksoi se “me mbylljen e kopshteve private dhe publike në muajin korrik ka qenë një dëm i madh sidomos i kopshteve private dhe se ende jemi duke i ndier pasojat e te funksionuarit, prandaj ndihma e ofruar përmes ABGJ është kyçe për vazhdimin e aktivitetit të kopshteve dhe stabilitetin e veprimtarisë”.

Në vazhdën e aktiviteteve për të shënuar 25 Nëntorin, Ditën Ndërkombejtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas, Agjencia për Barazi Gjinore ka ndriçuar Ndërtesën e Qeverisë së Republikës së Kosovës me ngjyrë portokalli dhe kordelen e bardhë, si shenjë solidarizimi me të gjitha viktimat e dhunës në familje dhe dhunës në baza gjinore.

Po ashtu, janë realizuar edhe dy videospote televizive :

Videospoti i realizuar për Konventën e Stambollit I transmetuar në RTK

<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>

Videospoti i realizuar për parandalimin e ngacmimave seksuale i transmetuar në RTK

<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>

Tetor muaj i Ndërgjegjësimit për Kancerin e Gjirit

Ajgencia për Barazi Gjinore në kuadër të muajit Tetor, Muaj i Ndërgjegjësimit për Kancerin e Gjirit ka ndriçuar ndërtesën e Qeverisë së Republikës së Kosovës me ngjyrën vjollcë dhe kordelen rozë si shenjë solidarizimi me të gjitha gratë që janë prekur nga kanceri i gjirit.

AKTIVITETET PROMOVUESE -SENZIBILIZUESE

Videospotet e realizuara nga Agjencia për Barazi Gjinore

Videospoti i realizuar nga ABGJ rrreth regjistrimit të pronës në emër të dy bashkëshortëve kishte si qëllim njoftimin e qytetarëve me vazhdimin e afasit të masës affirmative për regjistrimin e pronës në emër të dy bashkëshortëve dhe me përfitimin nga kjo masë. Regjistrimi i pronës falas në emër të dy bashkëshortëve të pronës së paluajtshme bëhet në të gjitha zyrat kadastrale komunale në tërë komunitat e Republikës së Kosovës.

*Sekuensa nga videospoti i realizuar për regjistrimin e pronës në emër të dy bashkëshortëve
I transmetuar në RTK*

<https://www.youtube.com/watch?v=Rma5MtnKHRA>

Videospoti i realizuar nga ABGJ për Trashëgimin sipas Ligjit kishte si qëllim të njoftoj se si burri ashtu edhe gruaja janë të barabartë në pasurin e përbashkët të krijuar gjatë martesës. Sipas Ligjit pasuria e krijuar me kontributin e përbashkët të të dy bashkëshortëve gjatë martesës konsiderohet pasuri e tyre e përbashkët dhe bashkëshortët janë pronar të përbashkët në pjesë të barabarta të kësaj pasurie. Videospoti në vijim sqaron ne detaje se si rrjedh ndarja e pasurisë së përbashkët edhe tek personat tjerë të familjes.

Sekuenca nga videospoti i realizuar për Trashëgimin sipas Ligjit I transmetuar në RTK
https://www.youtube.com/watch?v=zTrLM7_sFts&t=4s

Në kuadër të zbatimit te Strategjisë për Mbrojtje nga Dhuna ne familje, ABGJ ka realizuar Videospotin rrëth Konventës së Stambollit i cili na njofton se Kosova tashme e ka bërë pjesë të Kushtetutës së RKS Konventën e Këshillit të Evropës për parandalimin dhe luftimin e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje. Konventa e Stambollit dënon të gjitha format e dhunës kundër grave dhe dhunës në familje. Vidospoti informon për të gjitha format e dhunës.

Sekuenca të videospotit të realizuar për Konventën e Stambollit i transmetuar në RTK
<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>

ABGJ ka realizuar videospotin televiziv i cili sensibilizon qytetarët mbi domosdoshmërinë e parandalimit të ngacmimeve seksuale. Njofton se ngacmimi seksual është vepër penale dhe nënkupton cilëndo formë të sjelljes së padëshiruar verbale, jo verbale ose fizike te natyrës seksuale me qëllim të cenimit te dinjitetit apo që cenon dinjitetin e personit dhe krijon një mjedis i cili është objektivisht frikësues, armiqësor, denigrues dhe poshtërues. Videospoti na njofton po ashtu me procedurat e lajmërimit te rasteve te ngacmimit seksual tek organet e rendi.

Ngacmimi **seksual** është vepër penale

Seksualno uznemiravanie predstavlja krivično delo i
podrazumeava bilo koi oblik verbalnog

*Sekuenca të videospotit të realizuar për parandalimin e ngacmimeve seksuale i transmetuar në RTK
<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>*

Përkrahja e organizatave joqeveritare që promovojnë barazinë gjinore

Me qëllim të zbatimit të Ligjit për Barazi Gjinore, Programit të Kosovës për Barazi Gjinore, dhe dokumenteve tjera me rëndësi të cilat promovojnë mundësitë e barabarta, si dhe Udhëzimit Administrativ Nr. 01/02/2012 për Subvencionimin e Projekteve nga Fusha e Barazisë Gjinore, si dhe mandatit të saj, ABGJ ka përgjedhur projektet të cilat promovojnë barazinë gjinore, pjesëmarrjen e grave në vendimmarje, dhe fuqizimin ekonomik të tyre.

Të drejtë përfitimi për mbështetje financiare të projekteve kanë pasur personat fizik të cilët kryejnë aktivitete për zbatimin e normave të përgjithshme të barazisë gjinore, dhe personat juridik të cilët janë aktiv në fushën e barazisë gjinore.

Gjithsej janë përgjedhur njëzetë (12) projekte që i kanë plotësuar kushtet dhe specifikat e parapara sipas Udhëzimit Administrativ 01/2012.

Personat fizik që kanë përfituar janë:

Projekti: "Vetëdijësimi dhe fuqizimi ekonomik i grave nga zonat rurale" shuma totale 2,000.00 euro

Projekti: "Mbështetja e zhwillimit ekonomik në sektorin e bletarisë, prodhimi i mjaltit" shuma totale 1,560.00 euro

Projekti: "Dekore për shtëpi jastëk, çilimi në formë dekorative nga pambuku" shuma totale 1,560.00 euro

Projekti: "Ushqime tradicionale Lejla" shuma totale 2,000.00 euro

Projekti: "Dekore Ditëlindja" shuma totale 1,550.00 euro

Projekti: "Kultivimi I zogjve dhe shitja e mishit të freskët" shuma totale 3,500.00 euro

Projekti: "Pajisje përfituese janë:

Projekti: "Mbështetje e grave të marginalizuara dhe komuniteti RAE në zonat rurale" OJQ Social Creativity, shuma totale 4,190.00 euro

Projekti: "Tradita Vazhdon" OJQ Udruzenje zena gora shuma totale 3,200.00 euro

Projekti: "Duart tona të vecanta" OJQ Feninae, shuma totale 1,730.00 euro

Projekti: "Ndërgjegjësimi i komunitetit për të përkrahur qasjen e viktimave të dhunës seksuale gjatë luftës" OJQ Medika Kosova, shuma totale 5,485.00 euro

Projekti: "Ndal dhunën mendo të ardhmën" OJQ Mundësia, shuma totale 4,700.00 euro

BASHKËPUNIMI ME INSTITUCIONET VENDORE DHE NDERKOMBËTARE

Përfaqësuesit e Institucioneve të RKS qëndruan për vizitë studimore në Itali

Përfaqësues të Agjencisë për Barazi Gjinore, Mbrojtës të viktimateve, Prokurore si dhe Zyrtare për Barazi Gjinore në nivel komunal, realizuan një vizitë studimi në Rajonin e Puglias të Republikës së Italisë, në mënyrë që të mësojë nga qasja institucionale e përparuar, e integruar dhe modelin e Rajonit Puglia në parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje, dhe dhunës në baza gjinore, dhe ri integrimin e të mbijetuarve/ave të dhunës në familje në shoqëri.

Fillimisht delegacioni i Kosovës mbajti takim me Drejtuesen e sektorit të mirëqenies Francesca Zampano si dhe me Giulia Sannolla, Përfaqësuese e sektorit të mirëqenies, dega e dhunës në familje, ku u diskutua rrëth ligjeve rajonale dhe mbështetjes financiare për kategorinë e viktimateve të dhunës ne familje.

Dita e dytë e takimeve u realizua në një qendër Antidhunë/ Cohousing, ku u priten ne takim nga Angela Lacitignola, Drejtoreshë në shoqatën “Sudestdonne”, përfaqësuese e projektit cohousing Antonia Palmisano, Psikologe e qendrave kundër dhunës të shoqatës Sudestdonne Anna Solidoro, Përgjegjëse e qendrës së strehimit, Vincenzo Calò, Përgjegjëse e shërbimit “Qendra për dhunuesit”. Gjatë takimit u diskutua për trajtimin e viktimate, riintegrimi, qendrat e strehimit, qendra për kryerësin e dhunës.

Shoqata mikpritëse “Sudestdonne” ka një nga modelet më të avancuara Cohousing për përkujdesje, strehim dhe punësim të të mbijetuarave të dhunës ndaj grave.

Ndërsa dita e tretë e takimi u zhvillua me Kryetarin e bashkisë së Martina Franca, Franco Ancona, Këshuilltarën e shërbimeve sociale Tiziana Schiavone, Angela Lacitignola, Drejtoreshë e shoqatës “Sudestdonne”, Filomena Zaccaria, Avokate e qendrave kundër dhunës të shoqatës “Sudestdonne” Rosy Paparella, ish Garante e të drejtave të fëmijëve dhe adoleshenteve ne Puglia si dhe përfaqësues nga policia, përfaqësues nga prokuroria, si dhe një përfaqësues i qarkut të Martina Franca. Të pranishmit u njoftuan rrith Parandalimit dhe mbrojtjes, Procedurat ligjore, Ekipet dhe institucionet përgjegjëse, si dhe me trajtimin e të miturve.

Kjo vizitë studimore u organizua përmes projektit te Konzorciumit Niras-CPM Internacional i financuar nga SIDA

Takim me përfaqësueset e Rrjetit të Strehimoreve të Kosovës

Ajencija për Barazi Gjinore në bashkëpunim me Kryeministrin e Republikës së Kosovës, Avdullah Hoti, kanë zhvilluar takim me përfaqësueset e Rrjetit të Strehimoreve të Kosovës, me të cilat është diskutuar për kushtet e punës nëpër këto institucione që janë vënë në mbrojtje të viktimate të dhunës. Qëllimi i takimit ishte njohja e përafert me punën e strehimoreve, sfidat dhe problemet me të cilat po ballafaqohen ato për shkak të pandemisë.

Kryeministri Hoti, është zotuar se përmes Ministrisë së Punës dhe të Mirëqenies Sociale, do të rishikohen të gjitha mundësítë për arritjen e një zgjidhje sistematike afatgjatë për çështjen e financimit të këtyre qendrave ku gjejnë strehim viktimat e dhunës në familje, që janë kryesisht gra dhe fëmijë, por edhe të formave të tjera të dhunës e të trafikimit.

Kryeministri Hoti, ka shprehur mirënjojje dhe falënderim për punën e strehimoreve si dhe ka ofruar mbështetjen e qeverisë në mbrojtje dhe risocializim të viktimate të dhunës, duke siguruar konfidencialitet të plotë të identitetit të tyre.

Përfaqësuesit nga ABGJ priten në takim Drejtoreshën e RRGGK Igballe Rogova

Përfaqësueset nga Agjencia për Barazi Gjinore kanë mbajt takim me drejtoreshën e Rrjetit te Grupit te Grave, Igo Rogova si dhe me Nicole Farnsworth.

Ky takim u zhvillua me qellim të bashkëpunimit për aktivitete qe janë në interes të dy palëve. Përfaqësuesja nga RRGG njoftoj, se në bashkëpunim me organizatat partnerë të Ballkanit perëndimor, këtë vit do të fillon një iniciative të re, për projektin rajonal katërvjeçar të financuar nga Komisioni Evropian, përmes të cilit synohet "Përmirësimi i barazisë gjinore, përmes procesit të pranimit në BE".

Në kuadër të kësaj iniciative, është parapa që të realizohet analiza gjinore vjetore për sektorë të cilët nuk janë analizuar deri më tanë ose për të cilët mungojnë të dhënat e duhura.

Ndërsa, Kryeshefja Ekzekutive e ABGJ-së Edi Gusia, prezantoi planet dhe aktivitete qe parashihen te realizohen gjatë vitit, si dhe aktivitet qe janë në interes për te dy palët e që rrjedhin nga Programi i Kosovës për Barazi Gjinore dhe Plani i Veprimit 2020-2024.

Përfaqësueset e Agjencisë për Barazi Gjinore, zhvilluan takim me Shoqatën për prindër të ndarë

Në Agjencinë për Barazi Gjinore është mbajtur takim me disa nëna vetëushqyese të cilat janë përfaqësueses të Shoqatës për Prindër të ndarë. Përfaqësueset e organizatës shprehën mirënjojen dhe falënderuan angazhimin e Agjencisë në sigurimin e mbështetjes për nënët vetushqyese përmes lobimit për sigurimin e mbështetjes psikologjike -profesionale për nënët vetushqyese, duke siguruar shërbime të specializuara nga ana e GIZ-it Gjerman.

Në këtë takimi u diskutua lidhur me sfidat me të cilat përballen këto gra, pabarazitë neglizhenca ligjore, si problemet e alimentacionit. Ndryshe, Shoqata për prindër të ndarë do të angazhohet për mirëqenien e prindërve dhe fëmijëve të cilët janë pjesë e pjesë e procedurave gjyqësore të divorcit.

Shoqata siguron trajnime dhe këshilla profesionale, duke i njofuar rreth Ligjit për Familjen, Ligjit për Barazi Gjinore si dhe për të drejtat e tyre, si dhe ngritje të ndërgjegjësimit të publikut për sfidat me të cilat ballafaqohen familjet/prindërit e divorcuar, mbështetja e tyre nëpërmjet programeve të bamirësisë, sociale dhe atyre arsimore.

U mbajt takim me përfaqësues të Asociacionit të Institucioneve Parashkollore Private

Kryeshefja Ekzekutive e Agjencisë për Barazi Gjinore Edi Gusia si dhe konsulentja Blerinda Idrizi, kanë mbajt takim me udhëheqësen e Asociacionit të Institucioneve Parashkollore Private-AIPP, Gëzime Rexhepi-Çollaku, me ç ‘rast janë diskutuar sfidat me të cilat po ballafaqohen këto institucione tani në situatë pandemie. Po ashtu, janë diskutuar shqetësimet e këtij sektori i cili punëson një numër të madh të grave dhe vajzave, dhe se si situata pandemike po afekton mbarëvajtjen e procesit të punës, qëndrueshmërinë e këtyre institucioneve dhe pasojat qe mund ti kenë. Përfaqësueset janë dakorduar te thellojnë bashkëpunimin, të shohim mundësitë e mbështetjes në të mirë qëndrueshmërisë së këtyre institucioneve, ofrimit te shërbimeve kualitative për fëmijë, dhe stabilitetit të të punësuarve.

ABGJ priti në takim përfaqësues të shoqatë “Gratë për Gratë”

Përfaqësueset e Agjencisë për Barazi Gjinore kanë zhvilluar takim me Drejtoreshën e Shoqatës “Gratë për Gratë” Ilirjana Jaka-Gashi, ku u diskutua për punën që bënë kjo organizatë me qëllim të fuqizimit ekonomik te grave, pavarësimit dhe përmirësimit te pozitës së grave në shoqëri.

Ndërsa, Kryeshefja Ekzekutive e ABGJ Edi Gusia, i njoftoj të pranishmet me planet dhe aktivitete qe janë duke u realizuar gjatë kësaj periudhe.

Nënshkruhet deklarata e përbashkët për Eliminimin e Seksizmit në Media

Në Ditën Ndërkombëtare të të Drejtave të Njeriut dhe në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizmit kundër Dhunës ndaj Grave, Qendra Kosovare për Studime Gjinore (QKSGj) në bashkëpunim me Komisionin e Pavarur i Mediave (KPM) dhe Agjencinë për Barazi Gjinore (ABGJ) nënshkruan Deklaratën e Përbashkët me Radio Televizionin e Kosovës (RTK).

Kjo deklaratë e përbashkët - e iniciuar nga Qendra Kosovare për Studime Gjinore, në bashkëpunim me Komisionin e Pavarur të Mediave dhe Agjencinë për Barazi Gjinore - është hartuar me qëllim të avancimit të barazisë gjinore në Kosovë me mediat si agjentë të ndryshimeve sociokulturore. Përmes kësaj deklarate, në pajtim me obligimet që dalin nga Kodi i Etikës për Mediat, si dhe parimet bazë të mosdiskriminimit dhe barazisë gjinore të mbrojtura e të promovuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, CEDAW, Konventën e Stambollit dhe ligjet tjera në fuqi, synohet angazhimi dhe koordinimi i akterëve për luftimin e dhunës ndaj grave, dhunës me bazë gjinore dhe stereotipeve gjinore.

Deklarata u nënshkrua nga Luljeta Demolli, Drejtore ekzekutive në QKSGj, Luan Latifi, Kryeshef ekzekutiv në KPM, Edi Gusia, Kryeshefe ekzekutive në ABGJ dhe Ngadhujim Kastrati, Drejtor i përgjithshëm i RTK, në prezencë të Vlora Nushi, Udhëheqëse e zyrës së UNWomen në Kosovë.

Kjo deklaratë u mbështet gjithashtu edhe nga U.D e Presidentes së Republikës së Kosovës dhe Kryetarës së Kuvendit, znj. Vjosa Osmani e cila iu drejtua mediave me thirrjen për t'u bërë palë nënshkruese të deklaratës, me qëllim të avancimit barazisë gjinore në Kosovë.

Deklarata do të jetë e hapur për nënshkrim nga të gjitha mediat, të cilat në mënyrë vullnetare i marrin përsipër zotimet që dalin nga kjo deklaratë.

AKTIVITETET E ZYRTAREVE PËR BARAZI GJINORE NË MINISTRI DHE KOMUNA

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Shëndetësisë, gjatë vitit 2020 ka realizuar aktivitetet te ndryshme bazuar në planin e punës dhe përgjegjësitet që ka. Janë mbajt trajnime për Procedurat Standarde të Vepimit për ofruesit e shërbimeve shëndetësore në identifikimin trajtimin dhe referimin e viktimate te dhunës në familje apo dhunës në bazë gjinore me profesionistet shëndetësor. Janë trajnuar dhe certifikuar ne total 15 profesionist shëndetësor nga gjithë komunat e RKS. ZBGJ në bashkëpunim me OSBE ka organizuar përmes platformës online pesë trajnime për profesionistet shëndetësor në regionin e RKS për PSO për mbrojtje nga dhuna ne familje, me temën: Roli I institucioneve dhe ofruesëve te shërbimeve shëndetësore qe adresojnë rastet e dhunës ne familje pas trajnimit për trajner sipas PSV. Çdo seminar mblodhi nga 30 pjesëmarrës profesionist shëndetësor (29 gra dhe një burrë), ne mes tyre përfaqësues të Departamentit te Grave te Komunitetet Islamilik të Kosovës.

Janë shpërndarë posterat për informimin e viktimate te dhunës ne familje dhe trafikim me Qenie njerëzore, projekt i realizuar nga Ministria e Shëndetësisë me përkrahjen e Ambasadën Amerikane dhe ICITAP gjatë kohës se pandemisë Covid-19 dhe janë dorëzuar te gjitha QKMF ne gjithë regionin e RKS.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Infrastrukturës, ka raportuar për të dhënat statistikore sa i përket përfaqësimit gjinor në MI. Statistikat e shkallës së realizimit të barazisë gjinore në Ministrin e Infrastrukturës për vitin 2020 janë si vijon: numri i përgjithshëm i të punësuarve në MI-së është 258, nga të cilët 190 (ose 74%) burra, kurse 68 (ose 26%) gra. Në pozita udhëheqëse janë 9 gra dhe 27 burra.

Raporti departamentit të patentë shoferit për kalueshmërinë në provimet për patentë shofer: Kanë kaluar 33,228 kandidatë (53%); Sipas strukturës gjinore, meshkuj kanë qenë 18,841 kandidatë (56%), kurse femra kanë qenë 14,387 kandidatë (44%).

Situata e krijuar nga pandemia ka bërë që disa aktivitete te parapara në planin e punës të mos realizohen në tërësi. ZBGJ ka qenë anëtarë në komisione të ndryshme për arritjen sa më të mirë të standardeve që promovojnë barazinë gjinore në MTI.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Integrimit Evropian për arsyte te shuarjes së Ministrisë së Integrimit Evropian i vetmi aktivitet që ka realizuar gjatë viti 2020 ka qenë bashkëpunimi me GIZ ku kanë marr pjesë përafërsisht 25 persona prej tyre 5 burra dhe 20 gra .

Barazia Gjinore si një ndër shtyllat kryesore të avancimit të shoqërisë Kosovare ishte temë e diskutimit të punëtorisë të organizuar nga Ministria e Integrimit Evropian dhe zyrtarët për barazi gjinore në nivel lokal dhe qendror. Respektivisht, në takim u adresuan rekomandimet e dala nga Raporti i Vendit 2019 dhe përfshirja e perspektives gjinore në Programin Kombëtar për Zbatimin e MSA (PKZMSA)2020. Qëllimi i përgjithshëm i këtij takimi ishte avancimi në procesin e Integrimit Evropian përmes inkadrimit të perspektivës gjinore në politikë-bërje dhe adresimit me plane konkrete i sfidave të identikuara nga BE për Kosovën.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, ka realizuar aktivitete bazuar ne planin punës. Në kuadër të shënimit të Fushatës Ndërkombëtare për Eliminim e dhunës ndaj Gruas ne te gjitha shkollat është ligjëruar për fenomenin e dhunës në familje. Rol i arsimit në parandalim është shtyllë e fuqishme që kontribuon nëpërmjet procesit të rregullt mësimor në aktivitetet shtesë të institucioneve edukativo arsimore. Mesazhet e fëmijëve janë reflektimi i ndërgjegjësimit që ata e arrijnë përmes shkollimit cilësor. Po ashtu janë mbajtur edhe aktivitete nga nxënësit si ese dhe punime me temë parandalimin dhe luftimin e dhunës në familje.

Po ashtu është shënuar edhe Dita Ndërkombëtare e vajzave në bashkëpunim me drejtoret e shkollave është organizuar aktivitet ne shkollën e mesme të Agrobiznesit dhe Teknologjisë "Abdyl Frasherri" me nxënës të klasëve të nënta ne pesë shkolla fillore.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë ka raportuar për mbështetjen e grave në ndërmarrësi, ku përmes Agjencisë KIESA gjatë vitit 2020 me qëllim të përmirësimit të pjesëmarrjes së grave në ndërmarrësi janë përkrahur gjithsejtë 32 ndërmarrje me pronare gra përmes ndarjes se granteve dhe subvacioneve.

Si rezultat janë krijuar mbi 140 vende të reja të punës me qëllim rritjen e punësimit të fermave dhe zhvillimin e mëtutjeshëm të ndërmarrësise së grave dhe rritjen e mirëqenies për qytetarët e Kosovës.

Ky projekt, për ndarjen e granteve dhe subvacioneve për NVM-të është dizajnuar që të rezultojë me përfitime të drejtpërdrejta bizneseve që udhëhiqen nga gratë në mënyrë qe të ndjejnë mbështetjen institucionale, të rritet produktiviteti dhe krijimi i vendeve të reja te punës qe është aq i rëndësishëm, por edhe aq sfidues, marr parasysh situatën me pandemi.

Nënshkrimi i kontratave me përfitueset është bërë në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizmit, Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas.

MTI-ia mbetet e përkushtuar që në kuadër të mandatit të saj ligjor, të vazhdojë edhe më tutje që të përkrah dhe fuqizoj ndërmarrësin e grave.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Mbrojtjes, duke u bazuar në Planin e Veprimit përvitin 2020 dhe Programin e Kosovës për Barazi Gjinore 2020-2024, ka realizuar hulumtimin me temën “Pozita e Grave dhe Vajzave në Forcën e Sigurisë së Kosovës”. Hulumtimi është realizuar në të gjitha kazermat e FSK-së. Mbajtja e takimeve në të gjitha Njësitë e FSK me gratë dhe vajzat në uniformë gjatë periudhë shtator – tetor 2020.

Në ambientet e Ministrisë së Mbrojtjes, është shënuar Dita Ndërkombëtare e Gruas 8 Mars, ku me fjalë rasti iu drejtua grave dhe vajzave të MM ushtarake dhe civil Ministri i Mbrojtjes dhe KOMFSK. Po atë ditë një delegacion e femrave ushtarake dhe civil kanë vizituar “Qendrën për Promovimin e të Drejtave të Grave” në Drenas, si dhe kanë vënë lule tek përmendorja e Xhevë Lladrovcit, në kujtim të të gjitha grave dhe vajzave që kanë rënë përlirinë dhe pavarësinë e Kosovës.

Bazuar në marrëveshjen e bashkëpunimit në mes të Qendrës Mjekësorë të FSK dhe SHSKSUK, ka filluar me shërbimin gjinekologjik për pjesëtarët dhe shërbyseset civile të FSK dhe MM - së. Shërbimi gjinekologjik realizohet 2 herë në muaj, nga mjeke specialiste të klinikës së gjinekologjisë ndërsa, varësisht nga nevojat apo kërkesat mundësia e përkrahjes mund të rritet përmë shumë ditë në muaj.

Me rekomandimin e ZBGJ, vazhdon së zbatuari vetëdijesimi për barazi gjinore në programin e Qendrës për Stërvitje Bazike, që ka për qëllim sensibilizimin e pjesëtarëve të FSK për barazinë gjinore dhe eliminimin e diskriminimit gjinor, stereotipeve negative, pabarazinë dhe paragjykimet. Programi i QSB ofron ligjérata për Trajnimin Bazik për Komponentin aktiv dhe rezervë, ndërsa Shkolla e Nën Oficerëve në tri programet zhvillimore për nënnoficerët e FSK, realizon 10 orë mësimore për të drejtat e njeriut, barazinë gjinore dhe ngacmimet seksuale.

Sistemi i të dhënave statistikore vazhdon të përditësohet në MM/FSK, me dhënat sipas gjinisë edhe komuniteteve, mirëmbajtja, analizimi, procesimi dhe shfrytëzimi i të dhënave të ndara sipas gjinisë tashmë është detyrim publik për të gjitha institucionet publike të Republikës së Kosovës po ashtu edhe për MM/FSK.

Bazuar në statistikat aktuale në MM/FSK

Numri i përgjithshëm i femrave dhe meshkujve në MM (Ushtarake dhe Civil)

- Ushtarak në MM (Tre (3) Femra dhe 50 Meshkuj), 123 Civil në MM (33 Femra dhe 90 Meshkuj).
- Numri dhe përqindja e femrave në MM (civil) 33 Femra (civil) janë aktualisht në MM apo 26.83%.
- Numri dhe përqindja e meshkujve në MM (civil) 90 Meshkuj (civil) janë aktualisht në MM apo 73.17%.
- Numri i përgjithshëm i femrave në uniformë në MM / FSK si dhe përqindja. Aktualisht në MM / FSK në uniformë shërbejnë 298 femra (ushtarake) apo 10.91% nga numri i përgjithshëm.
- Numri dhe përqindja e meshkujve në uniformë në MM / FSK Aktualisht në MM / FSK

në uniformë shërbejnë 2441 meshkuj (ushtarak) apo 89.34% e forcës së përgjithshme.

- Numri dhe përqindja e femrave në MM, në pozita udhëheqëse (për Civil) Për momentin, 10 femra shërbejnë në pozita udhëheqëse në MM, apo 20.83% nga numri i përgjithshëm i pozitave udhëheqëse në MM.
- Numri dhe përqindja e meshkujve në MM, në pozita udhëheqëse (për Civil) 38 punonjës civil të gjinisë mashkulllore (prej tyre tre (3) janë ushtrues detyre), shërbejnë në pozita udhëheqëse në MM apo 79.17% nga numri i përgjithshëm i pozitave udhëheqëse në MM.
- Numri i femrave në FSK, sipas gradave- Sikurse u cek më lartë, për momentin në MM / FSK shërbejnë 300 femra ushtarake në grada të caktuara si në vijim:
- Gjeneral brigade (OF6) - një (1), Nënkolonel (OF4) - katër (4), Major (OF3) - pesë (5), Kapiten (OF2) - gjashtë (6), Toger (OF1) - tre (3), Nëntoger (OF1*) - katër (4), Rreshter Major (OR9) - një (1), Rreshter i Parë / Rreshter Master - shtatë (7), Rreshter i Klasit të Parë - gjashtë (6), Rreshter Shtabor - tre (3), Rreshter - 26, Tetar / Specialist - 102, Ushtar i Klasit të Parë - 27, dhe Ushtar - 103.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Administratës Publike, ka organizuar takim në shënim të 16 Ditëve të Aktivizmit, Fushatës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunë ndaj Gruas. Takimi u zhvillua me Elsa Tahiri aktivistë nga këshilli për Barazi dhe Edukim në shoqëri, ku u shtjelluan temat “Çasja e Gruas në Teknologjinë Informative Mobile gjatë pandemisë në platformën online Zoom”.

Po ashtu, gjatë kësaj periudhe është bërë një prezantim nga Blenda Kelmendi dhe Kristjan Halilaj psikolog. Prezantimi kishte të bëjë me temën “Si po kërcënohen karriera e gruas gjatë krizës Covid19

Aktiviteti i realizuar nga MAP

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor në mbështetje të Organizatës Suedezë për Zhvillim Ndërkombëtar SIDA duke u bazuar në analizën institucionale gjinore për vitin 2019, kanë filluar me përgatitjen e draft dokumentit “Drejtimet Strategjike për Barazi Gjinore”, për arsyet e pandemisë takimet janë mbajt ne platformën online. Grupi punues ishte ne përbërje të gjatë burra dhe 14 gra nga ministria.

Po ashtu, ne pamundësi të situatës së krijuar nga Covid 19, aktivitetet e parapara ne plan të punës nuk janë realizuar në tërsëi por është dhënë komentim në disa dokumente ku është përfshirë perspektiva gjinore.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Ministrinë e Ekonomisë dhe Ambientit (ish MZHE) në përputhje me obligimet e saja ligjore, te deriuvara nga Ligji per Barazi Gjinore, ka siguruar përfaqësim adekuat gjinor aq sa ka qenë mundur, si ne aspektin statistikor (kuantitativ) ashtu edhe ne atë cilësor, për sa i takon pozitave udhëheqëse. Në MEA ka 153 shërbyes civil, prej te cilëve 63 janë gra dhe 90 burra. Kurse, për sa i takon stafit politik në MEA numri i përgjithshëm është 21, prej te cilëve 6 gra dhe 15 burra:

- Statistikat e minoriteteve ne MEA- ish MZHE

Aktualisht ne MEA janë te punësuar gjithsejtë 19 pjesëtare te komuniteteve jo shqiptare, konkretisht 18 serb e 1 turk.

- Pozitat udhëheqëse

Ministra Ekonomisë dhe Ambientit në pozita udhëheqëse ka 9 gra, për dallim nga burra që aktualisht mbajnë 26 pozita udhëheqëse

- Agjencia e Kosovës për Efiçencë të Energjisë

Struktura gjinore në Agjencionin për Efiçencë të Energjisë janë 7 persona, prej tyre 4 gra dhe 3 burra.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Fushë Kosovës, gjatë vitiit ka realizuar aktivitete te ndryshme bazuar në planin e punës. Në bashkëpunim me Organizatën Partners Kosova ZBGJ ka organizuar punëtori dy ditore me temë “Të drejtat e grave për përfaqësim në publik dhe vendimmarje” Qëllimi I punëtorisë ishte rritja e vetëdijes së zyrtarëve komunal dhe organizatave të shoqërisë civile rreth politikave dhe legjislacionit mbi barazinë gjinore.

Po ashtu, ne të gjitha shkollat filllore dhe të mesme të komunës në kuadër të shënimit të 8 Marsit Ditës Ndërkombëtare të Gruas është mbajt ligjërata rreth Ligit për Barazi Gjinore.

Bashkëpunimi ka vazhduar edhe me OJQ Women for Women me nënshkrimin e memorandumit të mirëkuptimit me qëllim të fuqizimit ekonomik dhe social te grave të komunës dhe rritjes së pjesëmarrjes së grave në procese të ndryshme vendimmarrëse dhe afariste.

Me qëllim të promovimit të Udhëzimit Administrativ për masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Paluajtshme **në emër të dy Bashkëshortëve** gjatë muajit korrik janë shpërndarë 200 broshura.

Gjatë muajit tetor me qëllim të Vetëdijesimit për rëndësin e zbulimit sa me te hershëm të kancerit të gjirit me moton: "Të gjithë së bashku ta mundim kancerin e gjirit" janë shpërndarë 200 broshura 10 postera.

Në kuadër të fushatës së 25 Nëntorit Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas, me qellim te vetëdijesimit për pasojat e dhunës në familje për shkak te situatës së gjendjes se pandemisë me covid -19 janë shpërnda 200 copa maska me moton *Ndal dhunën ndaj gruas*.

Aktivitet i realizuar nga ZBGJ në Fushë Kosovë

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Skenderajt ka realizuar disa aktivitete bazuar ne objektivat e punës. ZBGJ ka organizuar tryezë diskutimi me temë "Roli dhe pozita e Gruas në Komunën e Skenderajt" gjatë takimit u diskutua për "Gratë në vendimmarrje, në shëndetësi, barazia gjinore ne shkolla, gratë ne biznes dhe ekonomi". Po ashtu u diskutuan edhe për problemet më te cilat ato ballafaqohen duke filluar nga problemet brenda familjes e deri tek pabarazitë e ndryshme për të cilat i pari i komunës u zotua së do t'i mbështes ato në tejkalimin e sfidave. Gjatë vitit janë mbajt edhe disa takime me OJQ lokale për caktimin e prioriteteve për Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjinor për Kornizën Afatmesme Buxhetore 2021-2023 ku morën pjesë edhe drejtor te financave dhe zyrtar kryesor finansiar nga komuna e Skenderajt.

Në bashkëpunim më organizatën e gruas "Okarina e Runikut" është organizuar tryeza me temën "Promovimi i punësimit te personave të skemës sociale në Komunën e Skenderajt" ku morën pjesë Zyrtar nga Qendra për Punë Sociale, zyrtar nga drejtoria e arsimit, drejtori i Dreitorisë për Bujqësi, zyrtar nga zyra e punësimit etj. Në takim morën pjesë gjithsej 16 pjesëmarrës prej tyre 12 gra dhe 4 burra.

ZBGJ ka avokuar ne ndarjen e bursave për student, ku komuna ka ndarë 120 bursa prej tyre 86 vajza dhe 34 djem.

Në cilësinë e kryetares së mekanizmit koordinues për mbrojtje nga Dhuna në Familje ZBGJ ka organizuar mbledhjeve të rregullta të këtij mekanizmi, ku është bërë identifikimi trajtimi dhe adresimi i çështjeve që kanë të bëjnë më rastet e dhunës në Familje.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Malishevës ka realizuar një sërë aktivitetesh për të promovuar barazinë gjinore, të drejtat e grave në jetën shoqërore, sociale e politike.

Realizimi i ligjératave, punëtorive duke përfshirë grupe të grave dhe nxënës nëpër të gjitha shkollat, me tema të ndryshme duke filluar nga të drejtat e njeriut me theks të veçante të drejtat e fëmijëve, kundër-trafikim, kundër dhunës në familje, barazia gjinore në familje e shoqëri, shpërndarje të fletëpalosjeve me tematika të ndryshme të cilat kanë ndikuar në sensibilizim dhe vetëdijësim.

Takimi i parë u realizua me grupin e grave, komitetin për Barazi Gjinore, OJQ-të aktive, dhe bashkëpunëtorë, për raportin e punës, planifikimin dhe realizimin e aktiviteteve të ndryshme përgjatë vitit, duke përfshirë: arsimimin, shëndetësinë, vendim-marrjen, mirëqenjen, biznes.

Takimi i radhës u mbajt me disa nga anëtaret e grupit të grave, KBGJ dhe shoqërisë civile për ndarjen e mirënjojjeve për gratë kontribut-dhënëse përgjatë viteve. Familje të dëshmorëve, arsimim, të drejta të Grave dhe Fëmijëve (QMGF - dy), kontribut të dhënë gjatë luftës, shëndetësi,post-mortum, biznis, të cilat ndahen me rastin e festës ndërkontaktare të gruas.

Në kuadrës të javës së gruas në të gjitha shkollat filllore dhe te mesme është mbajt një orë mësimore rreth barazisë gjinore dhe historikut te 8Marsit, ku ligjëruan ZBGJ Mësimdhënës nga Edukata Qytetare dhe Historisë. Gjatë kësaj jave nxënësit e komunës së Malishevës realizuan punime te ndryshme rreth te drejtave te grave.

Në bashkëpunim me Rrjetin Qeliza janë mbajtur tri takime – takimi i parë me vajza, takimi i dytë me gra të punësuara dhe takimi i tretë me të rinjë online, me temën "Të drejtat e grave nga marrëdhënia e punës" duke përfshirë sektorin publik dhe privat, të drejtat e tyre para dhe pas mardhënjes së punës, ngacmimet seksuale dhe cënimini i integritetit në të dy sektorët, që nga ngacmimi psikologjik e fizik.

Në bashkëpunim me United Women's Association u mbajt trajnimi për qasje më të lehtë në tregun e punës. Qëllimi i trajnimit ka qenë dhënia e shkathtësive të cilat i atribuohen përgatitjes së Grave për tregun e punës dhe zhvillimin e kapaciteteve të tyre.

Së bashku me Grupin i Grave, vizituan QKMF- në në Malishevë, kjo vizitë është vazhdimësi e bashkëpunimit me QKMF, në realizimin e ligjératave nëpër zonat rurale me temën "parandalo para se të mjekosh", ligjérata të cilat i paraprinë muajit të ndërgjegjësimit për kancerin e gjirit, dhe u liruan nga pjesëmarrja në pagesë në kabinetin e radiologjisë.

Në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizimit kundër dhunës janë njoftuar të gjitha shkollat që në lëndën e edukatës qytetare, mësimdhënësit të realizojnë një orë mësimore kushtuar kësaj teme, po ashtu në kuadër të kësaj fushate, logo me fjongo, do të jetë e vendosur në ueb faqen zyrtare

të Komunës së Malishevës, vlen të përmendet se është përgatitur një album duke përfshirë të gjitha aktivitetet e nxënësve.

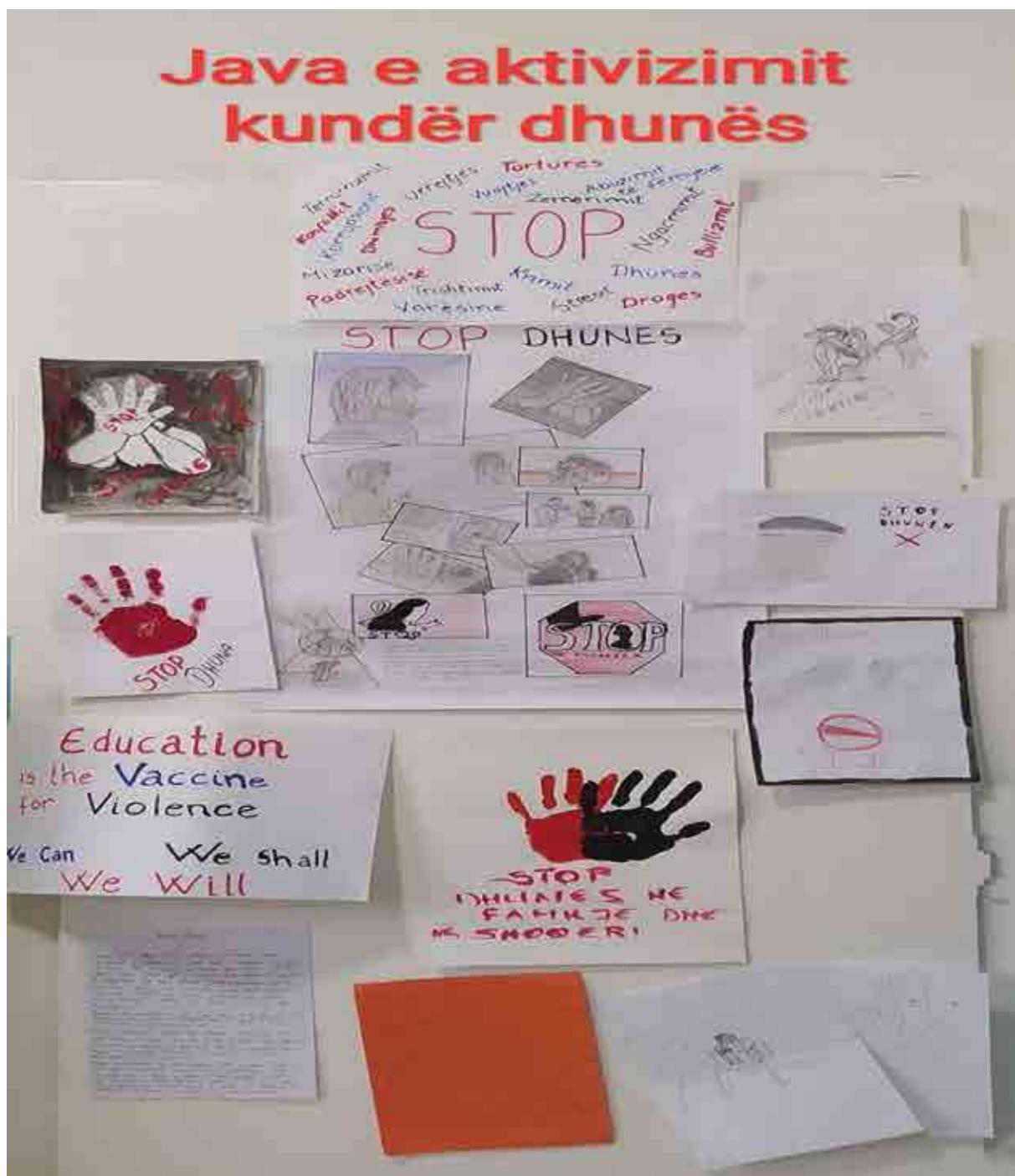
Të dhënat statistikore në baza gjinore – Malishevë

Prej 11 drejtorive e emëruar është një drejtoreshë (DAP) dhe 3 menaxhere të sektorëve

Prej 41 shkollave kemi 9 drejtoresha

Janë të regjistruar gjithësejt 184 biznese – 29 femra – 155- meshkuj

Aktivitet i realizuar nga ZBGJ në komunën e Malishevës

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Mitrovicës konform përgjegjësive që ka shfrytëzon të gjithë mekanizmat e mundshëm për të kriuar mundësi për pjesëmarrje aktive të grave dhe burrave në të gjitha fushat e jetës shoqërore, duke u munduar te krijoj një klimë në të cilën atyre ju mundëson të japid kontributin e tyre në të gjitha sferat e jetës shoqërore.

Mekanizmi Koordinues Kundër Dhunës në Familje i komunës së Mitrovicës, ka bërë hartimin e Strategjisë dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe Dhunës ndaj grave, financuar nga organizata UN-Women.

Për arsyet e situatës se kriuar nga pandemia Covid19 MKKDHF ka bërë hapjen e fushatës së 16 Ditëve të Aktivizmit vetëm me anëtaret e këtij mekanizmi ku janë shpërndarë maska portokalli ne kuvendin komunal, ndërsa në bashkëpunim me drejtorin e shëndetësisë janë shpërndarë poster në të gjitha institucionet shëndetësore me përgjegjësitë e institucioneve shëndetësore për raportimin e dhunës në familje, sipas procedurave standard.

Po ashtu, në bashkëpunim me Drejtorin e arsimit janë shpërndarë poster edhe në shkolla me përgjegjësit e institucioneve arsimore për raportimin e dhunës në Familje. Të financuar nga Un Women.

ZBGJ ka qenë anëtarë e komisioneve të ndryshme te emëruar nga Komuna e Mitrovicës në ndarjen dhe monitorimin e granteve te ndara për gratë.

Në kuadër të 8Marsit ZBGJ në bashkëpunim me drejtorin e Shëndetësisë së komunës së Mitrovicës i'u është mundësuar kontolle të gjirit (mamografi) grave te komunitetit Rom.

Ne vazhdimësi te javës së gruas është mbajt marsh me moton MARS'hojmë S'festojmë", ku kanë marr pjesë zyrtar nga komuna e Mitrovicës, ZBGJ, Grupi I grave Asambleiste së bashku me OJQ lokale, D4D, etj

ZBGJ në bashkëpunim me OJQ "Qendra për Promovimin e të Drejtave të Grave", kanë mbajtur takim informues me temën "Mbështetja e viktimate të dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë".

Ky takim është mbajtur në Sallën e Kuvendit Komunal të Mitrovicës, ku ishin të pranishëm nënkyjetari i komunës, drejtori për Financa dhe Zhvillim Ekonomik, zyrtari për Invalid të Luftës dhe kategori tjera, dhe asamblistët e kuvendit komunal, dhe pjesëmarrës tjerë. Qëllimi i këtij takimi ishte rritja e ndërgjegjësimit të popullatës mbi dhunën seksuale gjatë luftës në Kosovë, ndryshimin e përcepcionit të popullatës së gjërë për këtë çështje, si dhe njoftimin rrëth procesit të aplikimit përfitimin e statusit të viktimate të dhunës seksuale gjatë luftës.

Në kuadër të aktiviteteve "Avancimi i Barazisë gjinore në nivel komunal", i cili ka për qëllim të kontribuojë në forcimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor, mekanizmave institucional për barazinë gjinore duke përfshirë grupin e grave asambleiste, dhe ekuilibrin gjinor në legjislativin dhe ekzekutivin komunal, ZBGJ në bashkëpunim me Organizatën për Siguri dhe Bashkëpunim (OSBE), ka bërë organizmin e punëtorisë "Analizimi i buxhetit të përgjegjshëm gjinor të drejtorisë komunale për Bujqësi dhe zhvillim rural në Mitrovicë". Gjatë kësaj punëtorie

është diskutuar dhe analizuar buxheti i drejtorisë komunale për bujqësi dhe zhvillim rural, dhe nxjerrjen e rekomandimeve për një buxhet më të përgjegjshëm gjinor të kësaj drejtorie për vitin e ardhshëm. Pjesë e kësaj punëtorie ishte drejtori i kësaj drejtorie, ZBGJ, zyrtar nga drejtoria e financave, zyrtar nga OSBE-ja, asamblist dhe asambleiste nga kuvendi komunal dhe dy drejtoresha te organizatave lokale.

Aktivitet i realizuar nga ZBGJ në komunën e Mitrovicës

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Prizrenit, gjatë periudhës 2020, për arsyet e situatës së krijuar nga pandemia Covid 19, ka pas te pamundur ti realizoj te gjitha aktivitetet e parapara në planin e punës, por janë realizuar pjesërisht.

Në muaj tetor ka shënuar fushatën e kancerit te gjirit në bashkëpunim me Drejtorin e Shëndetësisë duke përgatitur dhe shpërndarë broshura vetëdijësuese dhe kontrolla falas ne QKMF për 800 gra nga komuna e Prizrenit.

ZBGJ si anëtare e Bordit Administrativ për Zhvillim të gjelbërt ka marrë pjesë aktive në takimet dhe punëtori te organizuar në kuadër të projektit të UNDP-së rrëth Planit për ndërhyrje ndërsektoriale për ndryshimet klimatike dhe ndikimi i tyre gjinor.

Fushata kundër trafikimit me qenie njerëzore është shënuar përmes postimit në web-faqe dhe shpërndarjes së informatës së përgatitur nga ZBGJ tek nxënësit e shkollave filllore dhe mesme. Po ashtu, në kuadër të 16 Ditëve të Aktivizmit janë përgatite materiale sensibilizuese te cilat janë postuar në ueb faqe të komunës. Nga të dhënat e mbledhura nga Mekanizmi komunal kundër dhunës shihet se gjatë vitit 2020, nga 169 raste të paraqitura në Policinë rajonale që i përkasin komunës së Prizrenit 138 kanë qenë gra.

Nga Qendra për punë sociale kemi të dhëna që gjatë vitit 2020, 70 raste janë trajtuar si dhunë në familje ku 64 raste kanë qenë gra.

Qendra e strehimit të grave në Prizren gjatë vitit 2020 ka strehuar 32 raste prej tyre 12 gra dhe 20 fëmijë.

Ne lidhje me regjistrimin e pronës se paluajtshme në emër të dy bashkëshorteve, ne Drejtorinë për Gjedezi dhe Kadastër janë bërë 141 kërkesa nga 03.01.2020, deri me datë:01.12.2020

Aktivitet i realizuar nga ZBGJ në komunën e Prizrenit

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Gjilanit, ka raportuar rrith aktivitetet e parapara ne planin e punës. Në fillim të çdo viti, pra në muajin janar në bazë të vendimit të Kryetarit të Komunës nr.02-861, si ZBGJ, në cilësinë e anëtarës se komisionit për sistemimin e menaxhimit të përformancës komunale të Komunës së Gjilanit që mbulon fushën e të drejtave të njeriut dhe barazinë gjinore, ka mbledhur të dhënat për të punësuarit në Institucionet publike të Komunës së Gjilanit të ndara sipas gjinisë, të dhënat për përbërjen e kuvendit dhe komitetet e themeluara ne komunën e Gjilanit, përbërjen e këshillave lokalë, barazia gjinore në buxhetim për punësim dhe ndërmarrësi tegrave, pjesëmarrjen e grave në takime publike, të dhënat të ndara sipas gjinisë për emërtimin e rrugëve të emërtuara pas personave, të dhënat për regjistrimin e pronës ne komunë, që për vitin 2020 rezultojnë si: 2300 të punësuar në institucionet publike 1135 burra dhe 1165 gra. Përqindja e grave në kuvenden komunal dhe komitetin për Politike dhe Financa është 33.3%, ne Komitetin për Komunitete 42.8%, ndërsa ne komitetet tjera jo obligative është 50%. Përqindja e grave në komisione të kuvendit komunal është 25%, nga numri i përgjithshëm i anëtarëve të të gjithë këshillave lokalë në komunë që është 245 anëtarë.

Numri i përgjithshëm i anëtarëve të të gjithë këshillave lokalë është 245, derisa numri i grave anëtarë është 57, që zbërthyer në përqindje është 23%.

Nga buxheti total i ndarë për skema të punësimit dhe ndërmarrësisë, subvencionet në bujqësi dhe zhvillim ekonomik llogaritur në përqindje del që 26.1% është ndarë në mbështetje të grave dhe vajzave.

Nga numri i përgjithshëm i pjesëmarrësve në takimet publike që është llogaritur të jetë 980, 410 kanë qenë gra dhe vajza pjesëmarrëse në takimet publike.

Sa i përket emërtimit të rrugëve pas personave, nga 699 emërtimet e bëra pas personave, 81 janë emërtuar në emër të grave dhe vajzave.

Nga numri i përgjithshëm i pronave të regjistruara në komunë që është 1731, 392 prona apo 22.6% janë regjistruar në emër të dy apo më shumë personave me gjini te ndryshme.

Në kuadër të shënimit të 8Marsit – Ditës Ndërkombëtare të Gruas, u organizua seancë solemne e Kuvendit Komunal u nënvizua kontributi dhe merita e gruas në proceset vendimmarrëse në të cilat ka kaluar vendi ynë gjatë rrugëtimit historik, deri te liria, pavarësia dhe shtet ndërtimi.

Pritja dhe falënderimi për gratë heroina të qytetit -gratë e dëshmorëve, për ta respektuar qëndresën që kanë treguar përballë dhembjes së madhe me të cilën i ka sfiduar jeta, për kurajën që kanë gjetur për tu kujdesur dhe ruajtur familjen dhe për të kontribuar për vendin e tyre dhe ditët e lirisë që po i gjelqojmë ne sot.

Për nder të muajit të ndërgjegjësimit për kancerin e gjirit, me mbështetjen e zyrës së kryetarit, ZBGJ në bashkëpunim më Drejtorinë e Kulturës, Komitetin për Barazi Gjinore dhe Gratë Aktive të Komunës së Gjilanit organizuan fushatën “Ti nuk je vetëm” ku u realizuan disa aktivitete ndërgjegjësuese për zbulimin e hershëm të kancerit të gjirit që në masë të madhe i prekë gratë dhe vajzat.

Ne kuadër të muajit të ndërgjegjësimit për zbulimin e hershëm të kancerit të gjirit u organizua koncerti “Ti nuk je vetëm” në sallën e teatrit të qytetit duke i respektuar masat anti covid, ku morën pjesë personalitete të rëndësishme të jetës politike, të fushës së mjekësisë, kulturës e qytetarë të rëndomtë.

Në përmbyllje të fushatës u organizua ligjératë këshilluese nga profesionistët shëndetësorë për ndërgjegjësimin e vajzave dhe grave për sëmundjen, e cila u transmetua online në mediat lokale.

Me rastin e hapjes së fushatës “16 ditë Aktivizëm për Eliminimin e Dhunës ndaj Gruas” ZBGJ në bashkëpunim me Zyrën e Kryetarit, Mekanizmin Kundër Dhunës në Familje, Gratë aktive të Gjilanit dhe Komitetin për Barazi Gjinore, në ambient të hapur bënë:

- Shpalosjen e Panos me titull “Familja Është e Shenjtë, Mos e Shkatërrro”,
- Shpërndarjen e maskave ngjyrë portokalli me Stemën e Komunës së Gjilanit në njëren anë dhe mbishkrimin “Orange the World” në anën tjeter,
- Shpërndarjen e kalendarëve për tavolina për vitin 2021 me foto dhe mesazhe kundër dhunës ndaj gruas dhe

- Shpërndarjen e fletëpalosjeve që përmbajnë informatat për institucionet që trajtojnë rastet e dhunës në familje

Për shkak të situatës me pandeminë numri i pjesëmarrësve ishte i kufizuar, ku u regjistruan rreth 50 pjesëmarrës të cilët ishin prezent, gjithmonë duke i respektuar masat e IKSHP, duke i mbajtur maskat dhe distancën e paraparë.

Ky aktivitet u përcjell dhe u transmetua nga mediat lokale me qëllim që të senzibilizohet sa më shumë opinioni i gjerë për të parandaluar një të keqe siç është dhuna në familje, për të bërë thirrje për raportim të dhunës dhe assesi ajo të fshehet brenda mureve të shtëpisë ku pasojat pastaj janë shumë më të mëdha.

U shpërndanë 300 maska ngjyrë portokalli dhe 300 kalendarë për tavolina për vitin 2021 të cilët përmbajnë foto nga aktivitetet e mëparshme kundër dhunës ne familje të Komunës së Gjilanit dhe moto të cilat përçojnë mesazhe për parandalim të dhunës në familje dhe ngritje të vetëdijes për të mos e pranuar dhunën asnjëherë.

Këto aktivitete u realizua me iniciativën e ZBGJ dhe u mbështetën nga Zyra e Kryetarit dhe UN-Women.

Aktivitetet e realizuara nga ZBGJ në Komunën e Gjilanit

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Drenasit bazuar në detyrat dhe përgjegjësit gjatë viti 2020 ka realizuar aktivitete në promovimin e barazisë gjinore në vend.

Sa i përket masës affirmative për regjistrimin e pronës së paluajtshme në emër të dy bashkëshorteve nga Janari i viti 2020 deri ne Dhjetor të viti 2020, në Drejtorinë për Gjeodozi, Kadastër dhe Pronë janë paraqitur 41 kërkesa për regjistrimin e pronës në emër të të dy bashkëshortëve, ndërsa në posdim individual dhe pronësi individuale janë gjithësej 13 kërkesa në emër të grave.

ZBGJ në bashkëpunim me Qendrën për Promovimin e Drejtave të Grave, dhe QKMF në Drenas në shënim të muajt ndërgjegjësues për kancerin e gjirit kanë mbajt një sesion informues ku morën pjesë zyrtar komunal dhe shoqëri civile. Gjithashtu të gjithë pjesëmarrësve i'u është shpërndarë fjongo ngjyrë rozë e cila paraqet simbol ndërkombëtar të ndërgjegjësimit ndaj kancerit të gjirit.

Lidhur me fushatën e 16 Ditëve të Aktivizmit, ZBGJ në bashkëpunim me OJQ QPDG kanë shpërndarë fjongo dhe maskë me ngjyrë portokalli në mbledhjen e rregullut të Kuvendit Komunal si dhe me fillim te mbledhjes është mbajt një fjalim përpara të pranishmëve me qëllim të vetëdijesimi të qytetarëve me fenomenin e dhunës në familje.

Gjatë këtij takimi u diskutua edhe lidhur me rastet të cilat janë trajtuar nga Organi i Kujdestarisë i QPS-së ku gjatë vitit 2020 ka trajtuar rastet e dhunës në familje me ç ‘rast ka ofruar të gjitha shërbimet e nevojshme për këtë kategori. Gjithsej kanë trajtuar 53 raste të dhunës në familje. 45 raste kanë qenë dhunë e ushtruar nga burri, dhe kryesisht kanë qenë lloj i dhunës fizike e psiqike. Gjithashtu gjatë vitit 2020 Organi i Kujdestarisë ka arritur që të sanoj gjendjen e 16 rasteve të dhunës në familje, kurse rastet e tjera janë në procedure gjyqësore .

Drejtoria Komunale e Arsimit-DKA Komuna e Drenasit gjatë vitit 2020 ka ndarë gjithësej 213 bursa për nxënësit / studentët ku prej tyre 160 bursa janë ndarë sipas konkursit të rregullt nga të cilat 129 janë vajza ndërsa 52 bursa janë shpërndarë përmes subvencioneve nga të cilat 34 janë vajza. Studentët përfitues të bursës komunale për vitin akademik 2020/2021 kanë nënshkruar kontratat përmarrjen e burses të ndara nga Komuna në vlerë prej 500 e për një student.

Drejtoria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural /Komuna e Drenasit gjatë vitit 2020 ka përkrahur fermerët e Komunës së Drenasit përmes disa projekteve :Kjo drejtori në kuadër të projektit Furnizimi i fermerëve me serra tuneli ka ndarë 29 serra për gra, dhe në kuadër të projektit Furnizimi i Fermerëve me Centrifugë Mekanike janë ndarë centrifuga ku kanë përfituar 19 gra si dhe projekti Furnizimi I Fermerëve me Mikser për ushqimin e kafshëve kanë përfituar 2 gra.

Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport (DKRS) në bashkëpunim me Organizatën ACCESS në kuadër të programit: “Trajnine profesionale për qasjen e te rinjve në tregun e punës”, mbështetur nga Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sportit ka organizuar ceremoninë e certifikimit për 30 të rinj të komunave Drenas dhe Vushtrri. Të rinjtë e certifikuar kanë përfituar në ngritje të kapaciteteve të tyre në fushën e ndërmarrësise dhe të të bërit biznes përmes teknologjisë informative. Këta të rinj do të kenë mundësi të aplikojnë në MKRS për start-up biznese, duke e rritur kështu mundësinë për punësim dhe mirëqenien të të rinjve

Memorandum Bashkëpunimi me Organizatën “Help” - Komuna e Drenasit në fillim të këtij viti, ka nënshkruar memorandum bashkëpunimi me organizatën “Help” për mbështetjen financiare të bizneseve në Drenas. Në kuadër të këtij memorandumi janë ndihmuar bizneset fillestare dhe ato ekzistuese me pajisje të ndryshme, sipas planit të aplikuar nga vetë bizneset (gjithësej 35 biznese përfituese nga të cilat 13 janë gra) .

Memorandum mirëkuptimi me Zyrën për ndihmë Juridike Falas – Kryetari i Komunës Ramiz

Lladrovci ka nënshkruar memorandum mirëkuptimi me zyrën për ndihmë juridike falas, qëllimi i këtij memorandumi është sigurimi i qasjes së barabartë në drejtësi për qytetarët, duke siguruar qëndrueshmërinë e zyrave mobile për ndihmë juridike falas, si dhe përkushtimin e palëve për mbështetjen e zyrtarëve të ndihmës juridike të ANJF-së për të kaluar në buxhetin e Kosovës nga I janari 2021 dhe në vazhdim.

Aktivitet i realizuar nga ZBGJ në komunën e Drenasit

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Vitisë, në kuadër të fushatës së 16 Ditëve të Aktivizmit ka organizuar takim, ku ishte i ftuar edhe Kryetari i Komunës, zyrtar komunal, udhëheqës të drejtorive dhe institucione shëndetësore, si dhe anëtarët e mekanizmit koordinues për mbrojtje nga dhuna në familje ku është folur për dukurinë dhe parandalimin e dhunës ndaj gruas. Me këtë rast janë realizuar dhe shpërndarë materiale vetëdijesuese për parandalimin e dhunës në familje.

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Gjakovës ka raportuar për aktivitetet qe ka realizuar komuna në shënim të 25 Nëntorit Ditës Ndërkombëtare të Gruas, me moton "Bashkohuni për ti dhënë fund dhunës ndaj Gruas". Aktivitetet e 16 Ditëve të Aktivizmit kanë filluar me ndriqimin e objektit te komunes së Gjakovës me ngjyrë portokalli dhe kordelen e bardhë, si shenjë solidarizimi me të gjitha viktimat e dhunës në baza gjinore dhe dhunës në familje. Gjithashtu gjatë kësaj fushate komunën e Gjakovës e vizituan Ambasadori

I BE në Kosovë Tomas Szunyng, Koordinatorja e Zhvilit të KB Ulrika Richardson, shefja e zyres së UN Women Vlora Nushi, përfaqësuesja rezidente e UNDP Maria Suokko, Shefja e Misionit të IOM Anna Rostocka të udhëhequr nga Kryetari i Komunës Ardian Gjini, kanë vizituar projekte infrastrukturore që janë mbështetur nga zyra e BE-së në Kosovë si dhe një biznes rrobaqepësie që është financuar nga kjo zyre në përkrahje të gruas në fushën e ndërmarrësisë.

Po ashtu, janë shpërndar 200 maska dhe postera sensibilizues për fenomenin e dhunës në familje dhe për funksionimin e Mekanizmit Koordinues.

Realizimi i një video-spoti-televiziv me qëllim të njoftimit të qytetarëve për rolin dhe përgjegjësitë e këtij mekanizmi institucional. Si dhe janë mbajt takime informuese për edukimin e të rinjëve në disa shkolla të komunës.

Pas lirimit të masave për COVID-19, ZBGJ si pjesë e Mekanizmit Koordinues Kundër Dhunës në Familje në kuadër të Komunës së Gjakovës, janë mbajt mledhje me Anëtarët kanë diskutuar për gjendjen e përgjithshme me pandeminë, por në veçanti për rastet e shtuara të dhunës në familje, si pasojë e izolimit.

Përfaqësues të institucionit komunal, të sigurisë dhe organizatave jo-qeveritare kanë treguar se në një situatë të tillë janë angazhuar në mënyrë maksimale për të menaxhuar situatën e krijuar, duke ju dalë në ndihmë qytetarëve që janë përballur me një fenomen të tillë.

Aktiviteti I realizuar nga ZBGJ në Komunën e Gjakovës

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Suharekës në kuadër të fushatës së 16 Ditëve të Aktivizmit në bashkëpunim me nënkyetaren e Komunës së Suharekës Mihrije Suka, drejtoreshën e Shëndetësisë kanë vizituar dy institucionë të rëndësishme që përkojnë me fushatën, atë të Policisë së Kosovës dhe Qendrës për Punë Sociale.

Së bashku, në takime të ndara në institucionet gjegjëse, kanë biseduar lidhur me rastet e paraqitura të dhunës në këto institucionë.

Gjatë takimit, nënkyetarja znj.Suka, u shpreh se: "Dhuna është e pa pranueshme dhe ne si institucionë do të ndikojmë që këto dukuri negative të minimizohen dhe po ashtu ne do të jemi pranë çdo rasti të dhunës duke i mbështetur në formë të ndryshme në kuadër të institucioneve".

Aktiviteti i realizuar nga ZBGJ në Komunën e Suharekës

Mandati i Agjencisë për Barazi Gjinore,

Mandati, detyrat, dhe përgjegjësitë e Agjencisë për Barazi Gjinore janë të përcaktuara në Ligjin Nr. 05/L-020 për Barazi Gjinore. Agjencia për Barazi Gjinore është organ i rëndësishëm përfunksionimin e institucioneve demokratike dhe ka mandat të hartojë, të zbatojë, të propozojë, të koordinojë dhe të monitorojë politika publike vendore dhe ndërkombëtare për barazinë gjinore dhe është përgjegjëse për promovimin, mbrojtjen dhe avancimin e pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave në të gjitha sferat e jetës politike, ekonomike, shoqërore, kulturore, në Kosovë

Adresa: Agjencia për Barazi Gjinore/ Zyra e Kryeministratit,

Sheshi Skënderbe kati VII, Prishtinë, 10000

Tel: +381 38 200 14 276 Email: info.abgj@rks-gov.net

Vizitonit web faqen e ABGJ-së <http://abgj.rks-gov.net>

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATIVNI BILTEN 2020

Uređivanje :

Edi Gusia izvršna načelnica Agencije za Ravnopravnost polova, Kancelarija premijera

SADRŽAJ

INICIJATIVE AGENCIJE ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

- Program Kosova za ravnopravnost polova 2020-2024..... 69
- Agencija za ravnopravnost polova je nastavila sa održavanjem obuka za povećanje znanja za medijsko izveštavanje i prezentaciju 71
- Nastavljena afirmativna mera besplatnog registrovanja imovine u ime oba supružnika.... 72
- Program ekonomskog oporavka 2020-Mera 10- Finansijska podrška projektima i inicijativama koje imaju za cilj jačanje uloge žena u društvu i ekonomiji..... 73
- Objavljen istraživanje “Rodni jaz u platama” 74
- ”Objavljen izveštaj „Službena razvojna pomoć za ravnopravnost polova - stanje usklađivanja sa prioritetima Vlade Kosova 2015-2018“ 74
- ARP je podržao Komisiju vlade za žrtve seksualnog nasilja tokom rata 75

AKTIVNOSTI ZAGOVARANJA

- Oboležen 8. mart – Međunarodni dan žena..... 76
- Kosovo prvo u regionu sa novim predmetom – Agencija za ravnopravnost polova podržala je Ekonomski fakultet UP-a u pokretanju novog predmeta „Pol i ekonomija“ 79
- Profesori Ekonomskog fakulteta UP-a i predstavnici ARP-a boravili u radnoj poseti Institutu za socijalne studije u Hagu 81
- Uloga ARP-a u upravljanju slučajevima nasilja u porodici, polno zasnovanog nasilja tokom pandemijske situacije..... 82
- Održan konsultativni sastanak na visokom nivou na temu: „Ekonomsko osnaživanje kao preduslov za sprečavanje nasilja u porodici i polno zasnovanog nasilja“ 84
- Oboležen 25. Novembar, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama..... 87
- Oktobar mesec svesti o raku dojke..... 89

AKTIVNOSTI PROMOCIJE SVESTI

- Video spotovi koje je realizovala Agencija za ravnopravnost polova..... 90
- Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu ravnopravnost polova 93

SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODnim INSTITUCIJAMA

- Predstavnici institucija RKS-a boravili u studijskoj poseti Italiji..... 94
- Sastanak sa predstvincima Mreže prihvatišta Kosova..... 96
- Predstavnici ARP-a primili su na sastanku direktorku MGŽK-a Igballe Rogova..... 97

- Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova održali sastanak sa Udruženjem odvojenih roditelja..... 98
- Održan je sastanak sa predstavnicima Udruženja privatnih predškolskih institucija..... 99
- ARP je primio na sastanku predstavnike Udruženja "Žene za žene" 100
- Potpisana zajednička izjava o eliminaciji seksizma u medijima..... 101

**AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA U
MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA**

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT / / OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
 AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
 AGENCY OF GENDER EQUALITY

Godina 2020. će ostati jedna od najizazovnijih godina u modernoj istoriji, u kojoj je suočavanje sa globalnom zdravstvenom situacijom konačno promenilo naše živote. Sa ovim promenama nužno se pojavila i potreba za procenom, rekapitulacijom i sagledavanjem strateških prioriteta institucije kako bi se prilagodili novoj realnosti, odgovorili na zahteve za podrškom naših građana, muškaraca i žena.

Za Agenciju za ravnopravnost polova, 2020. godina je bila važna godina jer smo obeležili 15. Godišnjicu osnivanja institucije, koja se godinama suočavala sa izazovima različite prirode, možda kao i mnogi drugi rodni mehanizmi koji su osporavani ne samo po prirodi, već i jednostavno agende za ravnopravnost polova, ali često i nedostatak političke volje za podršku i ulaganje u institucije slične našoj. Uprkos ovim izazovima, Agencija za ravnopravnost polova u okviru Kabineta premijera RKS-a je u obeležavanju 15. godišnjice rada dokazala da je profesionalizmom i zalaganjem postigla zrelost i institucionalnu stabilnost koja je čini uzorom u regionu, a zašto ne i šire.

Istorijski gledano, osnivanje Agencije, prvobitno kao kancelarije 2005. godine, a zatim transformacija u Izvršnu agenciju 2006. godine, zasniva se na odrazu globalnih prioriteta postavljenih na 4. Konferenciji OUN-a, 1995. godine o ženama, Peking, koja je bila svrsishodno organizovana za rešavanje diskriminacije i rodne nejednakosti prema ženama na globalnom nivou. Ova konferencija je jedna od konferencija održanih tokom 90-ih godina koja je kulminirala Milenijumskim samitom 2000. godine na kojem su postavljeni neophodni koraci daljeg razvoja, neophodni za postizanje održivog razvoja, koji kao ključni stub ovog razvoja vidi žene i adekvatan razvoj ljudskog potencijala – žena stvaranjem adekvatnih mehanizama, institucija i budžeta koji će služiti kao akceleratori globalnog ljudskog razvoja i borbe protiv siromaštva na globalnom

nivou. Tadašnje razvojne ciljeve pratilo je 16 globalnih ciljeva i 48 globalnih pokazatelja.

Kosovo kao jedna od najnovijih demokratija, uz snažnu podršku aktivistkinja i međunarodne zajednice sa dalekovidnom vizijom, osnovalo je februara 2005. u okviru Kancelarije premijera (KP), prvobitno kao 'Kancelariju za ravnopravnost polova' u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova br. 2004/2 koja je u septembru 2006. godine¹. transformisana u Agenciju za ravnopravnost polova. I ova institucionalna volja i osnivanja države je u potpunosti u skladu sa zahtevima Pekinške platforme za akciju iz 1995. godine, koja smatra da je od suštinskog značaja da se mašinerija za ravnopravnost polova postavi na najviši nivo odlučivanja kako bi se „imale mogućnosti za uticaj na razvoj svih vladinih politika“.

U duhu ovih dešavanja, Agencija je centralna jedinica za koordinaciju politika o rodnim pitanjima u okviru Vlade, ona je najviše telo za kreiranje politike, praćenje i izveštavanje u vezi sa sprovođenjem Zakona o ravnopravnosti polova, jačajući ulogu žene i devojke, i agendu ravnopravnosti polova na Kosovu. Povećanje profesionalne stručnosti, efektivan učinak, liderstvo i odlučujuća uloga u određenim trenucima, karakteristike su koje je Agencija dokazala na ovom skoro 15-godišnjem putu kroz konsolidaciju procesa i pristupa zasnovanih na ljudskim i ženskim pravima, sveobuhvatnih, međuinsticinalnih sa savremenim karakteristikama i metodama u kreiranju i sprovođenju javnih politika, konkretne aktivnosti koje se preduzimaju u ispunjavanju svog mandata.

U sprovođenju zakonodavstva i u cilju utvrđivanja nacionalne vizije za ravnopravnost polova, Agencija je bila inicijator izrade sveobuhvatnog zakonodavstva i javnih politika. U svojoj 15-godišnjoj istoriji u bliskoj saradnji sa institucijama, službenicima za ravnopravnost polova na nivou opština i ministarstava, civilnim društvom, međunarodnim partnerima, u cilju rešavanja pitanja sprečavanja i tretmana nasilja u porodici, ARP je 2010. godine izradio Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici i niz instrumenata koji dopunjaju pravni okvir za zaštitu od nasilja u porodici kao što su: Komentar Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, Standardne operativne procedure za zaštitu od nasilja u porodici, Prva strategija protiv nasilja u porodici 2011-2014. godine, uspostavljanje mehanizma koordinacije-Nacionalnog koordinatora za praćenje strategije, i pripremio nastavni plan i program obuke za službenike uključene u postupanje u slučajevima nasilja. U aprilu 2020. godine, tri nedelje nakon objavljivanja ograničenja kretanja na nivou zemlje, kroz blisku saradnju sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom rada / Departmanom za socijalne politike i porodicu, i međunarodnim partnerima, Agencija je predložila inicijativu osnivanja Tranzitnog prihvatilišta u karantinu, u cilju zaštite života žena žrtava nasilja u porodici i istovremeno sa ciljem zaštite zdravlja žrtava koje su smeštene u prihvatilišta i osoblja prihvatilišta. Privremeno sklonište u karantinu naišlo je na odobrenje Vlade i funkcionisalo je u službi prijavljenih slučajeva, u objektu visoke bezbednosti, sa kvalitetnim materijalnim uslovima i adekvatnim zdravstvenim i psihološkim uslugama.

U ispunjavanju zahteva ZRP-a izradili smo i ocenili sprovođenje Programa Kosova za ravnopravnost polova, prvi 2008. godine, dok je drugi program odobren 2020. godine. Novi

Program Kosova za ravnopravnost polova 2020-2024² koji je Vlada Kurti odobrila usred pandemije, pokazuje volju Vlade RKS-a da podrži agendu ravnopravnosti polova, identificuje nacionalnu viziju, ciljeve i relevantan aktioni plan, uključujući odgovornosti, resurse i vremenske rokove za aktivnosti relevantne za unapređenje principa ravnopravnosti polova, ispunjavanje ženskih prava i postizanje miroljubivog društva, za žene i muškarce na Kosovu.

Na 15. godišnjicu osnivanja agencije sa ciljem sveobuhvatnosti i obezbeđivanja rodne integracije polova u svim našim institucionalnim preduzimanjima obezbedili smo inicijativu odobrenu odlukom Vlade - 13.08.2020, broj 01/23, za Plan sprovođenja Programa ekonomskog oporavka. U ovom pandemijskom periodu, videli smo da pandemija pogađa muškarce i žene na različite načine, a mere za rešavanje i prevazilaženje krize treba da uzmu u obzir polnu perspektivu i polnu multidimenzionalnost krize. Stoga je, na zahtev ARP-a, Vlada izdvojila iznos od 2 miliona evra u skladu sa Merom 10 „Finansijska podrška projektima i inicijativama u cilju jačanja uloge žena u društvu i ekonomiji“ koju sprovodi ARP. Ovim fondom smo obezbedili kontinuitet preduzetništva koje se ostvaruje u vlasništvu žena: Podržali smo u iznosu od 1 milion evra 115 privatnih vrtića i javno-privatnih partnerstva, od čega je: 108 žena vlasnica obezbedilo dugovečnost poslovanja i poboljšalo uslove poslovanja, za 1145 vaspitača i 65 muškaraca obezbeđeno je kontinuirano zaposlenje, obezbeđeno je kontinuirano obrazovanje za 6938 dece, a njihovim porodicama – roditeljima direktna podrška za staranje o deci, mogućnost da nastave da rade ili da nastave da se angažuju na tržištu rada, kao i balansiranje porodičnog života, porodičnih obaveza od kojih su žene najviše pogodžene.

Treba napomenuti da naša posvećenost sprovođenju rodne perspektive u sprovođenju programa ekonomskog oporavka uzima u obzir kritičnu ulogu koju žene imaju u rešavanju kriza u celini i kao faktor društvene stabilnosti. Žene su te koje i dalje nose najveći društveni teret i obaveze, u kući, u zdravstvu i socijalnoj zaštiti, u obrazovanju, u brizi o starima i osobama sa ograničenim sposobnostima.

Na našem teškom putu ka demokratskoj konsolidaciji državnih institucija i demokratske prakse njihovog funkcionisanja za dobrobit svih građana, pored neviđene zdravstvene hitnosti, suočili smo se i morali smo da prebrodimo političku krizu kakvu do sada nismo doživeli. Iz perspektive godinu dana kasnije, ova krhka demokratija je prošla veliki test u načinu na koji se reorganizuje prema mnogim prioritetima, i sa pro-rodnim pristupom koji se ranije nije praktikovao od proglašenja nezavisnosti. Uprkos političkoj krizi i pandemiji, shvatili smo da posvećenost i pažnja pandemiji i njenim posledicama zahtevaju brzu akciju i kreativnost u predloženim merama, koliko i fokus na politike i programe koji se sprovode, preduzetih ili u toku preduzimanja. Krize i vanredni slučajevi zahtevaju složene protivgovore, ne mogu se rešiti nedostatkom kontinuiteta i koherentnosti, fragmentacijom, ili preklapanjem i dupliranjem. Posvećeno smo nastavili sprovođenje Programa Kosova za ravnopravnost polova 2020-2024, koji je odobrila vlada Kurti u maju 2020. godine, i nastavili da kombinujemo, modifikujemo aktivnosti Programa sa merama odobrenim za ekonomski oporavak vlade Hoti, i podstakli smo donosioce odluka za povećanu pažnju obaveza prema Programu ravnopravnosti polova

u formulisanju programa ekonomskog oporavka.

U septembru 2020. godine, prema sistemu Ujedinjenih nacija „Globalni rodni tragač u odgovoru na COVID-19“, Kosovo je imalo 5 aktivnih rodnih mera, 1 meru u oblasti ekonomске bezbednosti i četiri mere u oblasti nasilja nad ženama. Kosovo je imalo više polno relevantnih mera nego Crna Gora, Severna Makedonija, Bosna i Hercegovina, isti ukupan broj mera kao Hrvatska, Slovenija, Finska, Estonija, Švedska itd. Za razliku od mnogih drugih razvijenih zemalja u regionu, u Evropskoj uniji i drugim razvijenim zemljama kao što su Novi Zeland, Australija, SAD, Kanada, u istom periodu izveštavanja, prema ovom tragaču, u grupi od 47 zemalja, Kosovo je bilo među 15 zemalja koje su imale mera za ekonomsku bezbednost žena uz Kanadu, Španiju, Belgiju, Italiju, Sloveniju, Letoniju, SAD, Srbiju, Albaniju itd.

Na 15. godišnjicu osnivanja Agencije za ravnopravnost polova želeli bi da proslavimo sa svima onima koji su doprineli rodnim pitanjima na Kosovu. Ali verujem da su postignuti rezultati, napori zaposlenih u Agenciji, zalaganje KRP-a, naših saradnika u državnim institucijama i naših partnera, ispit zrelosti institucije Agencije, ispit zrelosti u najtežim trenucima koji doživljeni od završetka rata.

U ovim teškim vremenima moramo pomenuti razumevanje, spremnost i neprekidnu podršku naših stalnih multilateralnih partnera kao što su UN WOMEN i UNFPA, i bilateralnih kao što su SIDA i GIZ za njihovu finansijsku podršku i za pružanje kontinuirane tehničke pomoći Agenciji u realnom vremenu ili drugim državnim institucijama.

Agencija se zahvaljuje saradnicima i partnerima, ženama i devojkama, dečacima i muškarcima, građanima na neprekidnoj podršci i ohrabrenju tokom godina. Zahvaljujemo se svim onim ženama i devojkama koje su doprinele i doprinose istoriji feminističkog angažmana u RKS-u kao deo procesa izgradnje države.

Hvala,

Edi Gusia

Izvršna načelnica

Agencija za Ravnopravnost Polova

Kancelarija premijera

INICIJATIVE AGENCIJE ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Program Kosova za ravnopravnost polova 2020-2024

Polazeći od obaveza koje proizilaze iz Zakona o ravnopravnosti polova 05/L-020, Agencija za ravnopravnost polova je izradila Program Kosova za ravnopravnost polova 2020-2024, koji je usvojila Vlada Odlukom br. 01/34; 23/05/2020; Opšti strateški cilj Programa Kosova za ravnopravnost polova je da obezbedi da ravnopravnost polova bude u centru transformacionih procesa na Kosovu, unutar svih struktura, institucija, politika, procedura, praksi i programa vlade, agencija, civilnog društva, privatnog sektora i zajednice donatora.

Glavne radnje za rešavanje problema identifikovanih u ovom dokumentu, prema strateškim ciljevima su:

- *Strateški cilj 1: Stvaranje jednakih mogućnosti za doprinos i korist/iz ekonomskog razvoja, povećanje sveobuhvatnosti i poboljšanje socijalne zaštite,*
- *Strateški cilj 2: Unapređenje ravnopravnosti polova, kroz kvalitetno obrazovanje i zdravlje, punu sveobuhvatnost i korišćenje ljudskih kapaciteta kao doprinsa održivom ljudskom razvoju i eliminaciji rodnih nejednakosti i stereotipa.*
- *Strateški cilj 3: Unapređenje ostvarivanja prava na odlučivanje, mir, bezbednost i pravdu garantujući postizanje ravnopravnosti polova*

Proces izrade PKRP-a, kao jedinog vladinog programa predviđenog zakonom koji zahteva pažnju Vlade i da je izrada ovog programa obuhvatila dvogodišnji period, uz učešće radnih grupa, oko 80 članova, predstavnika institucija, civilnog društva, partnerskih organizacija, lokalnih i međunarodnih, model procesa institucionalnih napora za sveobuhvatan pristup kreiranju vladine politike koja ima za cilj da obezbeđuje da proces postizanja ravnopravnosti polova bude centralni u procesu transformacije društva unutar svih svojih struktura, institucija, politike, procedure, prakse i programa vlade, civilnog društva, privatnog sektora i zajednice donatora.

PKRP je počeo da se izrađuje 2017. godine prema metodologiji koju je izradio projekat tehničke podrške SIDA za ARP, koji se sprovodi preko Konzorcijuma NIRAS CPM, odobren od strane Upravnog odbora i predstavljen članovima radnih grupa. U periodu oktobar 2017. - 2018. godine realizovano je ukupno 13 radionica za izradu ovog dokumenta, na kojima je učestvovalo 499 učesnika (355 žena; 75 muškaraca) i ceo rad se zasnivao na preliminarnoj analizi stanja, uključujući strateške dokumente sa dugoročnim prioritetima ranije odobrenih sektorskih strategija, koje u toku sprovođenja, čime se obezbeđuje kontinuitet u institucionalnim inicijativama.

Finansiranje procesa PKRP-a obezbedila je SIDA, dok je tehničku pomoć obezbeđena kroz projekat podrške sproveden od strane Konzorcijuma Niras CPM International

<https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/Programi%20i%20Kosov%C3%ABs%20p%C3%A1Br%20Barazi%20Gjinore%202020-2024%20-%20SHQIP%20-%20FINAL.pdf>

Agencija za ravnopravnost polova nastavila je sa održavanjem obuka za povećanje znanja o medijskom izveštavanju i prezentaciji

Agencija za ravnopravnost polova je održala obuku za studente Odseka za novinarstvo Univerziteta u Prištini i sa službenicima Kancelarije za javno informisanje na lokalnom nivou.

Ova obuka je fokusirana na tehnike prezentacije u duhu zakonodavstva koje garantuje ravnopravnost polova, povećanje znanja o medijskom izveštavanju i prezentaciji na pravilan način i bez uticaja rodnih stereotipa, artikulisanje relevantnih poruka u duhu ovog zakona i promovisanje jednakih mogućnosti za devojke i dečake, žene i muškarce na Kosovu.

Obuku je održao međunarodni stručnjak iz oblasti medija i ravnopravnosti polova Dr. Massimiliano Fusari koji dolazi kroz projekat finansiran od strane SIDE-a za ARP i realizovan kroz Konzorcijum NIRAS-CPM International.

Nastavlja se afirmativna mera besplatne registracije imovine u ime oba supružnika

Vlada Republike Kosovo je na sednici održanoj 17.04.2020. godine odobrila nastavak Administrativnog uputstva za posebne mere za registraciju zajedničke nepokretnе imovine na ime oba supružnika za period od godinu dana, aprila 2020- aprila 2021. godine da se njihova imovina registruje besplatno na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Od njegovog stupanja na snagu 2016. do 2020. godine, 6934 supružnika je koristilo.

Takođe, je objavljen AU (VRK) br. 02/2019 Posebne mere za registraciju zajedničke nepokretnosti na ime oba supružnika.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

UDHËZIM ADMINISTRATIV (QRK) NR. 02/2020 PËR NDRYSHMIN DHE PLOTËSIMIN E
UDHËZIMIT ADMINISTRATIV (QRK) NR. 03/2016 PËR MASAT E VEÇANTA PËR REGJISTRIMIN E
PRONËS SË PALUAJTHIME TË PËRBASHKËT NË EMËR TË TË DY BASHKËSHORTËVE¹

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 02/2020 ON AMENDING AND SUPPLEMENTING
ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 03/2016 ON SPECIAL MEASURES FOR
REGISTRATION OF JOINT IMMOVABLE PROPERTY ON BEHALF OF BOTH SPOUSES²

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) BR. 02/2020 O IZMENAMA I DOPUNAMA
ADMINISTRATIVNOG UPUTSTVA (VRK) BR. 03/2016 O POSEBNIM MERAMA ZA REGISTRACIJU
ZAJEDNIČKE NEPOKRETNJE IMOVINE NA IME OBA SUPRUŽNIKA³

¹ Udhëzim Administrativ (QRK) nr. 02/2020 për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ (QRK) nr. 03/2016 për Masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Palujishme të Përbashkët në Emër të dy Bashkëshortëve, iaprovuar në mbledhjen e Qeverisë, më datë 17.04.2020, me vendimin nr. 03/25.

² Administrative Instruction (GRK) no. 02/2020 regarding amendment of Administrative Instruction (GRK) no.03/2016 on special measures for registration of joint immovable property on behalf of both spouses, approved with the decision of the Government of Kosovo, no. 03/25 on date 17.04.2020.

³ Administrativno Uputstvo (VRK) br. 02/2020 amandmentiranje Administrativnog Uputstva (VRK) br.03/2016 o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretnje imovine na ime oba supružnika, usvojene odlukom Vlade Kosova br. 03/25, dana 17.04.2020.

Program ekonomskog oporavka 2020-Mera 10- Finansijska podrška projektima i inicijativama koje imaju za cilj jačanje uloge žena u društvu i ekonomiji

Situacija koju je stvorio COVID 19 podstakla je Vladu Republike Kosovo da preduzme mere za ekonomski oporavak, kako bi se suočila sa ovim izazovom. Vlada Kosova je izradila Program za ekonomski oporavak, koji proizilazi iz Programa Vlade Republike Kosovo za 2020-2023, koji je Vlada odobrila 05.06.2020. godine pod brojem 01/02, i ima za cilj očuvanje javnog zdravlje i ekonomski razvoj zemlje u situaciji koju je stvorio COVID-19.

ARP u cilju obezbeđivanja rodne integracije u Vladinoj inicijativi „*Zajedno za društveno oživljavanje i borbu protiv posledica COVID-19*“, preduzete u promišljanju i odgovoru na situaciju stvorenu efektima pandemije COVID-19, izradio je predlog projekta u duhu Odluke Vlade od 13.08.2020. godine broj 01/23 o Planu sprovođenja *Programa za ekonomski oporavak*. Društveno-ekonomска коју је изазвao COVID-19 у овом периоду од скоро шест meseci на Kosovu, pokazala нам је да погађа muškarce и жене неједнако и на разлиčite начине и мере за решавање и prevazilaženje krize moraju узети у обзир полну perspektivu i полну višedimenzionalnost krize.

Predlog projekta ARP-a sa specifičnim kriterijumima za potrebe finansijske podrške institucija predškolskog vaspitanja, vrtića i privatnih obdaništa, има за циљ да подржи овај сектор који поред бриге о деци за запослене мајке обезбеђује и финансијску одрживост за ове privatне institucije које запошљавају углавном жене.

Vlada je Odlukom број 02/33 од 28.09.2020. године одобрila Predlog projekta за ekonomski oporavak Mera 10 „Finansijska podrška projektnim inicijativama чији је циљ унапређења položaja žena u društvu“.

Mera 10 odražava duh i koncept sprovođenja Programa Vlade za Kosovo 2020-2023 u vezi са циљевима промовисања социјалне jednakosti, društveno-ekonomskog оснаžивања жене, одрживог sveobuhvatnog развоја, запошљавања младих и жене, предшкolskog obrazovanja и sveobuhvatnog obrazovanja. kvalitet dečaka и девојака. Istovremeno, mera 10 је у директном сопственству са циљевима sveobuhvatnog rasta и предшkolskog obrazovanja који су наведени у Strategiji razvoja Kosova и у складу са низом активности израžених у Programu Kosova за ravноправност полова 2020 2024.

Prva grupa која је имала корист од овог fonda kroz Meru 10 укључује: Privatne institucije predškolskog obrazovanja - privatni vrtići и obdaništa или one у javno-privatnom partnerstvu licencirane od MONT-a. Ukupan iznos за реализацију Mere 10 iznosio је milion evra за прву fazu sprovođenja ове mere.

Od ове mere од milion evra стicali су корист 115 privatnih vrtića-obdaništa и они у javno-privatnom partnerstvu на nivou земље.

Ovaj сектор који финансира ARP, поред обезбеђивања пружања бриге о деци за запослене мајке и очeve, takođe обезбеђује финансијску одрживост за ове privatне institucije које запошљавају углавном жене, 108 од 115 vrtića su водиле жене, а број запослених у њима је 1145 жене и 65 muškaraca. U ових 115 vrtića upisano је 3249 девојчица и 3389 dečaka.

Objavljeno istraživanje "Rodni jaz u platama"

Agencija za ravnopravnost polova je sprovedla istraživanje na temu „Rodni jaz u platama“, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova član 8 tačka 1.9 u cilju analize i ispitivanja stanja za sprovođenje obaveza iz ovog zakona. Princip „jednake plate za rad jednake vrednosti“ je od suštinskog značaja za unapređenje ravnopravnosti polova.

Podaci ovog istraživanja zasnovani na analizi postojećeg stanja još jednom dokazuju da prisustvo nejednakosti i društveno-ekonomske strukturne isključenosti nastavljaju da ometaju osnaživanje uloge žena u društvu. Žene na Kosovu se i dalje suočavaju sa visokim stopama nezaposlenosti i istovremeno nižom nadoknadom za žene nego za muškarce sa istim karakteristikama tržišta rada. Ovo se pokazuje kao rezultat direktnе i indirektnе diskriminacije. Istraživanje je sufinansirao UN Women.

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

Objavljen izveštaj „Službena razvojna pomoć za ravnopravnost polova – stanje usklađivanja sa prioritetima Vlade Kosova 2015-2018“

ARP u sprovođenju svog mandata ZRP Član 8, 1.9 Preduzima aktivnosti izveštavanja, istraživanja i proučavanja u cilju merenja sprovođenja javnih politika i izrade novih politika, analize stanja rodne ravnopravnosti i postignutog napretka, kao i preduzima radnje u pravcu koordinacije donatora i međunarodnih institucija u usklađivanju agende ravnopravnosti polova Kosova i službene pomoći (ODA). ARP je objavio i predstavio izveštaj: „Zvanična razvojna pomoć za ravnopravnost polova – stanje usklađenosti sa prioritetima Vlade Kosova 2015-2018“ na sastanku Tehničke koordinacije sa državama članicama EU-a i donatorima. Izveštaj je predstavljen i na sledećem sastanku Grupe sektora bezbednosti; 09. jul 2020. godine. Izveštaj je finansiran kroz tehničku pomoć švedske vlade – Sida za ARP.

https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/SHQIP_ODA_GJINIA_2015_2018_PerafrimiVleresim.pdf

ARP je podržao Komisiju vlade za žrtve seksualnog nasilja tokom rata

Agencija za ravnopravnost polova u cilju jačanja kapaciteta Komisije vlade za žrtve seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu i organizacija licenciranih u okviru ovog procesa za povećanje pristupa žena pravdi, finansirala je dvodnevnu radionicu za Komisiju za verifikaciju statusa preživelih seksualnog nasilja tokom rata.

AKTIVNOSTI ZAGOVARANJA

Obeležen 8. mart – Međunarodni dan žena

Agencija za ravnopravnost polova u saradnji sa premijerom Republike Kosovo Albin Kurti, obeležila je 8. mart, Međunarodni dan žena, kroz predstavljanje konačnog nacrta Programa Kosova i iniciranja izmena i dopuna Pravnog okvira za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama u odražavanju zahteva i obaveza Istanbulske konvencije.

Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia, tokom sastanka je predstavila „procesizradePKRP-a, kaojedinog vladinog programa propisanog zakonom koji zahteva pažnju Vlade i da je izrada ovog programa uključivala dvogodišnji period, uz učešće radnih grupa, oko 80 članova, predstavnika institucija, civilnog društva, partnerskih organizacija, domaćih i međunarodnih, model procesa institucionalnih napora za sveobuhvatan pristup kreiranju vladine politike koja ima za cilj da obezbedi da se procesom postizanja ravnopravnosti polova stavi u centar procesa transformacije društva u svim njegovim strukturama, institucijama, politikama, procedurama, praksama i programima vlade, civilnog društva, privatnog sektora i zajednice donatora”.

Premijer Republike Kosovo Albin Kurti rekao je da je „situacija žena u kosovskom društvu je i dalje teška, po njemu žene imaju najviši nivo obrazovanja na Kosovu, ali najniži u pogledu zaposlenosti. Premijer Kurti je naglasio da program treba da bude međusobno povezan i u skladu sa programom vlasti koji tretira prava i jednakost kao teme ispod svih drugih tema. Svi znamo da je situacija teška i moramo razgovarati ne samo 8. ili 9. marta, već svaki dan. A situacija je toliko loša da ne samo da razgovaramo, već svakodnevno radimo na tome da postignemo napredak. Prepreke su velike. Danas su žene nedovoljno zastupljene, nedovoljno zaposlene izložene nasilju i seksualnom uzinemiravanju medijske objektivizacije. Polna neravnopravnost nije samo nepravedna već i skupa. Žene su sastavni deo ekonomije, ali nisu deo ekonomskog razvoja jer su isključene iz odlučivanja i tržišta rada. Ovo šteti našem ekonomskom potencijalu. Ima mnogo prepreka i znamo ih, jer smo ih više puta rekli, ali nije bilo vlade koja daje pravac šta treba.

Dok je ministarka pravde Albulena Haxhiu rekla da „postoji hitna potreba da se usvoji Zakon o zaštiti od nasilja u porodici. Ona je zahtevala da sudovi i policija ne prejudiciraju slučajeve, već da se bave nasilnikom. Što se tiče Nacrtu zakona o zaštiti od nasilja u porodici, verujem da bi vrlo brzo trebalo da bude procesuiran u Skupštini Kosova i da imamo koordinaciju sa relevantnom komisijom za ljudska prava. Hitno je potrebno usvojiti ovaj zakon i rešiti neka pitanja: smatram da treba da imamo sekretarijat u okviru Ministarstva pravde, da bez obzira da li se menjaju vlade ili ne, on treba da funkcioniše na institucionalnom nivou i verujem da je to već u Nacrtu zakona o zaštiti od nasilja u porodici treba regulisati ulogu i dužnosti i odgovornosti prihvatališta i država treba da ih finansira 100 odsto. U budžetu za 2020. godinu izdvojeno je oko 900 hiljada evra i prvi put je postavljena posebna linija za prihvatališta”.

Vlora Dumoshi ministarka Ministarstva kulture, omladine i sporta je tokom okruglog stola obećala da će „raditi na povećanju nivoa učešća žena u kosovskim institucijama. Ona je rekla da u odeljenju koje vodi od ukupno 700 zaposlenih samo 17 žena ima rukovodeće pozicije. Ovaj broj je mali za instituciju i zajedno sa programom Agencije za ravnopravnost polova mićemo kao Vlada i ministarka blisko sarađivati da uloga žena preuzme više odgovornosti u institucijama.

Dok je ministarka ekonomije, rada, trgovine, industrije, preduzetništva i strateških investicija Rozeta Hajdari istakla da će njen prioritet biti „kreiranje najboljih politika za rast preduzeća u vlasništvu žena. Kao ministarka u ovom mandatu, pokušaću da budem u potpunosti posvećena

ženama i devojkama i muškarcima da imaju jednaka prava i mogućnosti da polna perspektiva bude uključena u svaku fazu procesa i planiranja, odobravanja, sproveđenja. Glavni fokus je da imamo bolje politike za razvoj preduzeća u vlasništvu žena, u pitanjima zapošljavanja, povećati kredibilitet žena, imati bolje politike podrške zakonodavstvu i politikama za inovacije i preduzetništvo”.

U međuvremenu, ministarka administracije lokalne samouprave Emilija Redžepi je u nastavku sastanka rekla da će se pratiti kako funkcioniše Zakon o ravnopravnosti polova u opštinama Kosova. Što se tiče MALS-a, sastaćemo se na nivou svih opština i imamo politiku ekonomskog razvoja, počevši od vrtića, škola i sa tim moramo da se bavimo”.

Na kraju, konačni nacrt Programa Kosova za ravnopravnost polova ravnopravnost je detaljno predstavila Izvršna načelnica ARP-a Edi Gusia, dok je Inicijaciju izmena i dopuna zakonskog okvira za zaštitu od nasilja u porodici predstavila Leonora Selmani, šefica Odeljenja za zakonodavstvo u ARP-u.

Kosovo prvo u regionu sa novim predmetom – Agencija za ravnopravnost polova podržala je Ekonomski fakultet UP-a u pokretanju novog predmeta „Pol i ekonomija“

Agencija za ravnopravnost polova/KP je podržala Ekonomski fakultet Univerziteta u Prištini u uvođenju novog predmeta "Poli ekonomija" kao novog predmeta u okviru smera ekonomija. Ovom prilikom ARP je predao fond od 5 akademskih naslova (34 primerka) biblioteci Ekonomskog fakulteta koji će služiti studentima koji će pohađati ovaj predmet. Ovu inicijativu podržala je Vlada Švedske-Sida, sprovedena kroz projekat tehničke pomoći ARP-u, u početku kroz angažovanje ekspertize u dizajnu nastavnog plana i programa u saradnji sa profesorkom dr. Ardiana Gashi koja će predavati predmet.

Premijer RKS-a Albin Kurti je na sastanku izjavio da je „80 odsto žena van tržišta rada. Prema njegovim rečima, bez ravnopravnosti polova gubimo ljudska prava i demokratije. „Između ostalog, naglasio je da će svaki zakon i propis biti vođen principima ravnopravnosti polova.

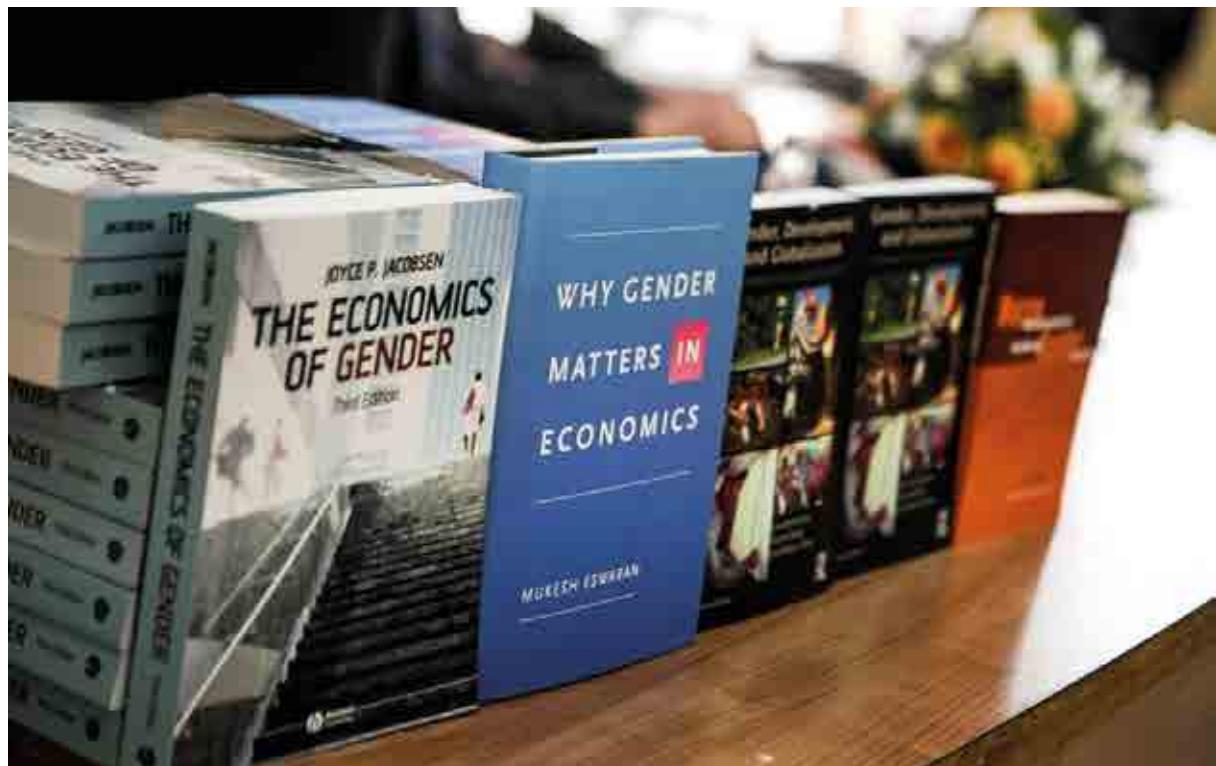
Dok je izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia naglasila da je „važno priznati neplaćeni doprinos žena kao deo ekonomskog doprinosa koji obezbeđuje dobrobit i ekonomski razvoj zemlje. Žene i devojke Kosova su istorijski doprinele procesima formiranja države i taj doprinos se još uvek ne vrednuje onoliko koliko zaslužuje od društva, pa bi novi predmet u okviru Ekonomskog fakulteta „Pol i ekonomija“ omogućio da se proceni i otvori put za priznanje zasluga za doprinos žena održivom razvoju zemlje”.

Ambasadorka švedske ambasade na Kosovu Karin Hernmarck Ahliny rekla je da „moć žene može promeniti sve, iako se suočava sa mnogim poteskoćama zbog diskriminacije. Prema

njenim rečima, ravnopravnost polova se mora poštovati, na taj način će ženama biti omogućeno veće učešće u zapošljavanju i donošenju odluka. „Dodala je da veliki broj žena ne završava studije jer moraju da brinu o porodici, domu i deci”.

Dekan Ekonomskog fakulteta But Dedaj je istakao da je „Kosovo prva zemlja u regionu sa uvođenjem novog predmeta „Pol i ekonomija“. On je tokom svog govora rekao da i pored napretka u učešću žena na tržištu rada postoje razlike zbog neravnopravne distribucije, diskriminacije pri zapošljavanju itd. Prema rečima dekana, prema podacima dobijenim od ASK, u 2018. godini samo 18,4% žena je bilo aktivno na tržištu rada”. U međuvremenu, Blerinda Idrizi, vođa projekta tehničke pomoći ARP-u koji sprovodi Konzorcijum Niras CPM International, tokom prezentacije je naglasila da je „Kosovo u poslednjih 20 godina bilo mesto za testiranje ideja i kreiranje modela od strane međunarodne zajednice, za napredak ideje, normi i vrednosti koje promovišu ljudska prava uopšte, a posebno ravnopravnost polova. Međutim, modeli koji će preživeti i biti ukorenjeni u kosovskoj kulturi i društvu su oni koje stvaraju, obnavljaju i prihvataju sami građani Kosova i koje oni štite i razvijaju. Kao projekat predstavili smo ideje i modele, koncepte i instrumente, Univerzitet ih je, kao ognjište znanja, prihvatio i doprineo stvaranju predmeta „Pol i ekonomija“. Važno je videti i ceniti posvećenost cilju ravnopravnosti polova, i dok postoji posvećenost, pozitivne promene i napredak kosovske agende o ravnopravnosti polova, održivost pomoći Vlade Švedske, naših naporu kao stručnjaka su obezbeđeni entuzijazmom, doprinosom i od intelektualne hrabrosti akademskog osoblja, studenata i svih institucija Kosova da kreiraju modele sveobuhvatnog ekonomskog razvoja, modele društvene jednakosti i društvene transformacije”.

Prezentacija predmeta „Pol i ekonomija“ i predaja knjiga Ekonomskom fakultetu proizilazi iz sporazuma o saradnji ARP-a sa Univerzitetom u Prištini, koju finansira SIDA”.

Profesori Ekonomskog fakulteta UP-a i predstavnici ARP-a boravili u radnoj poseti Institutu za socijalne studije u Hagu

Nastavak podrške uvođenju novog predmeta „Pol i ekonomija“ u okviru Ekonomskog fakulteta i u cilju sticanja boljih iskustava u integraciji predmeta „Polna ekonomija“ u okviru UP-Ekonomskega fakulteta, IN i ARP i profesori Ekonomskog fakulteta, boravili su u studijskoj poseti Institutu za socijalne studije u Hagu. Održani su sastanci sa redovnim profesorima ovog Instituta i održano je 6 predavanja sa profesorima angažovanim na studijama predmeta pol i ekonomija. Novi predmet predstavljen na studijama ekonomije pomoći će u pripremi budućih kreatora politike koji će sa znanjem iz oblasti ekonomije i pola, biti u stanju da sprovode nove koncepte koji odražavaju različite rodne zahteve, kao i planiranje i reorganizaciju budžetskih sredstva na osnovu potreba žena i muškaraca.

Studijsku posetu finansirala je Sida kroz projekat sproveđenja tehničke pomoći ARP-u koji sprovodi Konzorcijum Niras - CPM International.

Uloga ARP-a u upravljanju slučajevima nasilja u porodici, polno zasnovanog nasilja tokom pandemijske situacije

Agencija za ravnopravnost polova kao deo mehanizma koordinacije za zaštitu od nasilja u porodici koju vode MP, MZ, MUP i dr. - mehanizmi na nivou Vlade, tokom perioda pandemije Covid 19 bila je fokusirana na međuinstitucionalnu koordinaciju sa lokalnim i međunarodnim partnerima za stvaranje adekvatnih uslova za smeštaj novih slučajeva nasilja u porodici u vreme pandemije, u alternativnom prostoru koji: pokriva zahteve novih slučajeva za adekvatnim smeštajem, a da istovremeno ne ugrožava slučajeve koji se sada nalaze u prihvatališta na zemlji nivou (pre pandemije), da budu izloženi zarazi, a da se istovremen zaštićeno osoblje prihvatališta. ARP je u saradnji sa UNFPA-om predložila Ministarstvu zdravlja – MZ i Ministarstvu pravde, i oni su odobrili, stvaranje prihvatališta u karantinu koje obezbeđuje bezbedno okruženje za nove slučajeve, visok nivo bezbednosti, zadovoljava potrebe nege uključujući (sigurni smeštaj, bezbedne zdravstvene usluge, psihološke usluge, hranu i higijenu. Ovo karantinsko prihvatalište kojim upravlja MZ, uz podršku MRSZ-a, centra za socijalni rad u Prištini, opremljeno od strane UN WOMEN i UNFPA i prvobitno je smestilo 11 slučajeva žrtava nasilja u porodici (5 dece i 6 žena). Nakon testiranja, 6 slučajeva je uklonjeno iz karantinskog prihvatališta i nastavljeno je pružanje usluga u njihovim porodicama. Takođe tokom ovog perioda ARP je održavao redovne kontakte sa prihvatalištima, nevladinim organizacijama i posebno sa partnerskim agencijama Ujedinjenih nacija UN WOMEN i UNFPA u koordinaciji pomoći i pružanju pomoći.

Tokom ovog perioda, na poziv sadašnjeg premijera RKS-a Albin Kurti, održan je konsultativni sastanak kojem su prisustvovali aktuelna ministarka pravde Albulena Haxhiu, vd. ministra unutrašnjih poslova, Xhelal Sveçla, Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia, direktor policije, Rashit Qalaj, predsedacajući Tužilačkog saveta Kosova, Bahri Hyseni, direktor istražnog odeljenja, Riza Shillova i predsedavajući Sudskog saveta Kosova, Çoçaj.

Sastanak sa relevantnim akterima bio je konsultativnog karaktera, kao rezultat zabrinutosti koje su iznete tokom perioda pandemije u vezi sa povećanim brojem slučajeva nasilja u porodici i silovanja i efikasnog institucionalnog odgovora koje treba pružiti.

Premijer Kurti je zatražio povećanu pažnju i efikasniju posvećenost nadležnih institucija da se slučajevi tretiraju profesionalno, blagovremeno i da se mnogo više angažuju na sprečavanju i preduzimanju oštrijih kaznenih mera.

Pojavom pandemije zabeležen je značajan porast ovih slučajeva u odnosu na isti period prošle godine.

*Održan konsultativni sastanak na visokom nivou na temu:
„Ekonomsko osnaživanje kao preduslov za sprečavanje nasilja u
porodici i polno zasnovanog nasilja“*

Agencija za ravnopravnost polova u okviru Kancelarije premijera u saradnji sa Kosovskim centrom za rodne studije, organizovala je konsultativni sastanak na visokom nivou kome su prisustvovali: Premijer Republike Kosovo, Avdullah Hoti, ambasador Švedske na Kosovu, Karin Hernmarck Ahliny, Ulrike Richardson, koordinatorka programa OUN-a za razvoj, Igballe Rogova, Izvršna direktorka Mreže žena Kosova, predstavnici civilnog društva i politike, itd.

Kroz konsultativni sastanak na visokom nivou: „Ekonomsko osnaživanje kao preduslov za sprečavanje nasilja u porodici i polno zasnovanog nasilja“, u Prištini su obeleženi događaji od istorijskog značaja za ravnopravnost polova – 25. godišnjica Pekinške platforme i 20. godišnjica Rezolucije 1325 – „Žene, mir i bezbednost“ i 15. godišnjica osnivanja ARP-a.

Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia je naglasila da je 1995. godine, kada je 189 zemalja jednoglasno odobrilo Pekinšku platformu za akciju, Kosovo je prolazilo kroz istoriju nasilja i represije bez presedana i da su u toj situaciji kosovske žene igrale bitnu ulogu u pokretu za otpor i nezavisnost. 25 godina nakon Pekinške platforme Kosovo je jedna od najnovijih demokratija u svetu koja je uspela da:

- Uključi konvenciju CEDAW u svoj ustav i nedavno Istanbulsku konvenciju;
- Republika Kosovo stvori je jedinstven model tretmana i nege preživelih seksualnog nasilja tokom rata,
- Usvoji pravni okvir za ravnopravnost polova Zakon o ravnopravnosti polova; Zakon protiv diskriminacije, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici,
- Osniva Agenciju za ravnopravnost polova na najvišem nivou odlučivanja u okviru kabineta premijera,
- Izradi i uspešno sprovodi među prvih 5 zemalja u svetu, akcioni plan za sprovođenje Rezolucije 1325 „Žene, mir i bezbednost“.

Dok je izvršna direktorka Kosovskog centra za rodne studije Luljeta Demolli rekla da je „nasilje stalna pretnja u našoj stvarnosti. Pored borbe protiv nasilja, ono bi trebalo da se odrazi i na ekonomski razvoj žena na Kosovu. Mnoge žene su izgubile posao zbog COVID-19, mnoge žene su zatvorile svoja poslovanja i finansijski su preopterećene. Takođe smo zabrinuti zbog nedostatka zastupljenosti žena u pregovorima i izgradnji mira.“

Premijer RKS-a Avdullah Hoti rekao je da je „kosovsko društvo napravilo značajan napredak u promovisanju i podizanju svesti o ravnopravnosti polova, iako situacija na terenu ne odražava u potpunosti tu svest. Prema njegovim rečima, pandemija je dala različit pravac svetu. „Poslovi koje obavljaju žene su osetljiviji, tako da u okviru Paketa za ekonomski oporavak, uprkos podršci koju preduzeća dobijaju, imamo poseban paket za podršku ženama u biznisu.“

Dok je ambasadorka Švedske na Kosovu, Karin Hernmarck Ahliny, istakla je da je „za nju bilo veoma važno da se adresiraju teme na današnjoj konferenciji. Žene su ljudi. Ne samo sistematskim radom, već ako ne podržavate žene nećete uspeti kao društvo. Društveno osnaživanje je veoma važan element. Postoje trenuci kada se žrtva oseća stidljivom, a ne počinilac dela. Ekonomsko osnaživanje znači autonomiju i šansu da se isključite od veze ako se ne tretirate kao ljudsko biće“.

Za Ulrike Richardson iz Programa OUN-a za razvoj (UNDP), „kada bi žene više ulazile u ekonomiju, Kosovo bi moglo imati godišnji budžet od tri milijarde evra.“

COVID-19 je imao veliki uticaj, tako da mogu reći da je to bilo nešto što je uticalo na sve, ali je neke pogodao više od drugih. Ako pogledamo unutar zemalja, vidimo nejednakost uticaja

COVID-19, koji je pogodio one koji su najugroženiji. Vidimo da su većina ove kategorije žene”.

Prema rečima Igballe Rogova iz Mreže žena Kosova, „Ženske organizacije su toliko naporno radile, ali čini mi se da smo se ove godine vratili nazad u ravnopravnosti polova. To je bio vraćanje nazad i mnogo je faktora. „Ključni faktor je politička volja da se ova agenda gura napred”.

Poslanica Skupštine Kosova iz AAK-a Teuta Haxhiu je rekla da „ ravnopravnost polova počinje od svake porodice. Ona je najavila da će poslanici pokrenuti inicijativu da se ženama na Kosovu nadoknade sredstva koja će povući iz Fonda penzije štednje. „Ovo neće biti za žene u politici, za žene poslanike, ali ćemo biti racionalni da vidimo koje ćemo žene podržati”.

Na kraju sastanka ARP je predstavio istraživanje sprovedeno uz podršku UN WOMEN – Rodni jaz u platama u RKS. Prezentaciju Izveštaja o polnom jazu u platama koji je po prvi put realizovan u RKS-u, predstavila je konsultantkinja angažovana od strane profesorke ARP-a Ardiana Gashi. Podaci ovog izveštaja zasnovani na trenutnoj situaciji još jednom dokazuju da prisustvo nejednakosti i društveno-ekonomskih strukturnih izuzetaka i dalje ometa osnaživanje uloge žena u društvu.

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

Obeležen 25. novembar, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

Povodom otvaranja Kampanje 16 dana aktivizma, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Agencija za ravnopravnost polova pri Kabinetu premijera potpisala je ugovore sa korisnicima fonda „Finansijska podrška privatnim predškolskim institucijama registrovanim kao NVO“ – Mera 10. Program ekonomskog oporavka 2020.

Ovom prilikom, Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia je istakla da je ukupna vrednost paketa ekonomskog oporavka za Agenciju za ravnopravnost polova milion evra, a na Kosovu postoji 115 privatnih vrtića koji su koristili ovu pomoć.

Prema rečima premijera Republike Kosovo Avdullah Hoti, „činjenica je da imamo velike rodne razlike na tržištu rada, u rasponu od 1 do 4, 3, gde su i do 4 puta muškarci privilegovani, zastupljeniji u tržište rada nego žene i ova situacija će sigurno morati da se promeni. Sve postojeće studije o značaju ravnopravnosti polova pokazuju da sve dok društva nisu ravnopravna, to osim što predstavlja kršenje ljudskih prava, i društveni i ekonomski je problem, jer je polovina ekonomskog, socijalnog i sl. potencijala nije stavljen u funkciju razvoja društva, stoga svi treba da se angažujemo u tom pravcu“.

U ime privatnih vrtića govorila je Gëzime Rexhepi -Çollaku, koja je istakla da je „zatvaranjem privatnih i javnih vrtića u julu došlo do velike štete, posebno privatnih vrtića, i da još uvek osećamo posledice funkcionisanja, stoga je pomoć koju pruža ARP ključna za nastavak aktivnosti vrtića i stabilnost delatnosti“.

U okviru aktivnosti povodom obeležavanja 25. novembra, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Agencija za ravnopravnost polova je narandžastom bojom i belom trakom osvetlila zgradu Vlade Republike Kosovo, u znak solidarnosti sa svim žrtvama nasilja u porodici i polno zasnovanom nasilju.

Takođe, snimljena su i dva televizijska spota:

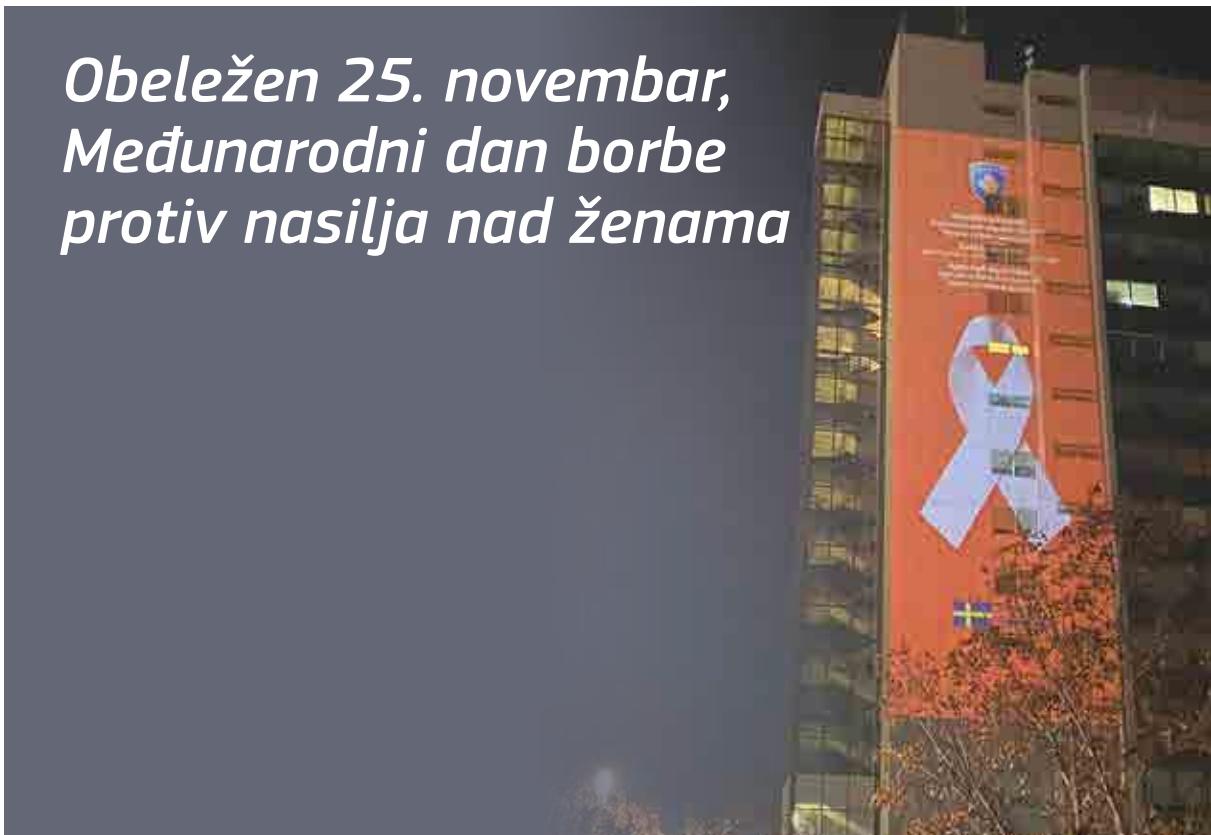
Videospot realizovan o Istanbulskoj konvenciji, emitovan na RTK-u

<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>

Videospot realizovan o sprečavanju seksualnog uznemiravanja, emitovan na RTK-u

<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>

*Obeležen 25. novembar,
Međunarodni dan borbe
protiv nasilja nad ženama*

Oktobar mesec svesti o raku dojke

Agencija za ravnopravnost polova je u oktobru mesecu, Mesecu svesti o raku dojke, osvetlila zgradu Vlade Republike Kosovo ljubičastom bojom i trakom u znak solidarnosti sa svim ženama obolelim od raka dojke.

AKTIVNOSTI PROMOCIJE-PODIZANJA SVESTI

Videospotovi koje je realizovala Agencija za ravnopravnost polova

Videospot koji je realizovao ARP o registraciji imovine na ime oba supružnika imao je za cilj da obavesti građane o produženju afirmativne mere za registraciju imovine na ime oba supružnika i koristi od ove mere. Besplatna registracija nepokretne imovine vrši se u svim opštinskim katastarskim kancelarijama u svim opštinama Republike Kosovo.

Sekvenca sa videospota realizovanog o registraciji imovine na ime oba supružnika, emitovanog na RTK-u

<https://www.youtube.com/watch?v=Rma5MtnKHRA>

Videospot koji je realizovao ARP o nasleđivanju po zakonu imao je za cilj da obavesti da su i muž i žena jednaki u zajedničkoj imovini stvorenoj tokom braka. Prema Zakonu, imovina nastala zajedničkim doprinosom oba supružnika za vreme braka smatra se njihovom zajedničkom imovinom i supružnici su zajednički vlasnici u jednakim delovima ove imovine. Sledеći videospot detaljno objašnjava kako podela zajedničke imovine teče i na druge članove porodice.

Sekvenca sa videospota realizovanog o nasleđivanju prema Zakonu, emitovan na RTK-u
https://www.youtube.com/watch?v=zTrLM7_sFts&t=4s

U okviru sprovođenja Strategije za zaštitu od nasilja u porodici, ARP je realizovao videospot o Istanbulskoj konvenciji koji nas obaveštava da je Kosovo već učinilo deo Ustava RKS-a Konvenciju Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Istanbulska konvencija osuđuje sve oblike nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Vidospot obaveštava o svim oblicima nasilja.

Sekvenca sa videospota realizovanog o Istanbulskoj konvenciji, emitovan na RTK-u
<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>

ARP je realizovao televizijski videospot koji senzibilizira građane o potrebi da se spreči seksualno uznemiravanje. Obaveštava da je seksualno uznemiravanje krivično delo i podrazumeva svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode sa namerom da se povredi dostojanstvo ili kojim se narušava dostojanstvo ličnosti i stvara okruženje koje je objektivno zastrašujuće, neprijateljsko, omalovažavajuće i ponižavajuće. Videospot nas takođe obaveštava o procedurama prijavljivanja slučajeva seksualnog uznemiravanja organima reda.

Ngacmimi seksual është vepër penale

Seksualno uznemiravanje predstavlja krivično delo i podrazumeva bilo koji oblik verbalnog

Sekvenca sa videospota realizovanog o sprečavanju seksualnog uznemiravanja, emitovan na RTK-u
<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>

Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu ravnopravnost polova

U cilju sprovođenja Zakona o ravnopravnosti polova, Programa Kosova za ravnopravnost polova i drugih važnih dokumenata koji promovišu jednake mogućnosti, kao i Administrativnog uputstva br. 01/02/2012 o subvencionisanju projekata u oblasti ravnopravnosti polova, kao i svog mandata, ARP je izabrao projekte koji promovišu ravnopravnost polova, učešće žena u donošenju odluka i njihovo ekonomsko osnaživanje.

Pravo na finansijsku podršku projektima imala su fizička lica koja sprovode aktivnosti na sprovođenju opštih normi ravnopravnosti polova i pravna lica koja su aktivna u oblasti ravnopravnosti polova.

Izabранo je ukupno dvadeset (12) projekata koji su ispunili uslove i specifikacije predviđene Administrativnim uputstvom 01/2012.

Fizička lica koja su imala koristi su:

Projekat: „Svesnost i ekonomsko osnaživanje žena iz ruralnih područja“ ukupan iznos 2.000,00 evra

Projekat: „Podrška ekonomskom razvoju u sektoru pčelarstva, proizvodnja meda“ u ukupnom iznosu od 1.560,00 evra

Projekat: „Kućne dekoracije jastuci, ukrasne dekoracije od pamuka“ ukupan iznos 1.560,00 evra

Projekat: „Tradicionalna hrana Lejla“ ukupan iznos 2.000,00 evra

Projekat: „Rođendanski ukrasi“ ukupan iznos 1.550,00 evra

Projekat: „Uzgoj pilića i prodaja svežeg mesa“ ukupan iznos 3.500,00 evra

Projekat: „Oprema za fizioterapiju“ ukupna vrednost 4.090,00 evra

NVO-i korisnici su:

Projekat: „Podrška marginalizovanim ženama i RAE zajednici u ruralnim područjima“ NVO Social Creativity, ukupan iznos 4.190,00 evra

Projekat: „Tradicija se nastavlja“ NVO Udruženje zena gora ukupan iznos 3.200,00 evra

Projekat: „Naše posebne ruke“ NVO Feninae, ukupan iznos 1.730,00 evra

Projekat: „Podizanje svesti zajednice za podršku pristupu žrtvama seksualnog nasilja tokom rata“ NVO Medika Kosova, ukupan iznos 5.485,00 evra

Projekat: „Stop nasilju, misli na budućnost“ NVO Mundësia, ukupan iznos 4.700,00 evra

SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODnim INSTITUCIJAMA

Predstavnici institucija RKS-a boravili u studijskoj poseti Italiji

Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova, branioci žrtava, tužioci i službenici za ravnopravnost polova na opštinskom nivou, obavili su studijsku posetu Regionu Puglia Republike Italije, kako bi naučili iz naprednog institucionalnog pristupa, integrisanog i model regiona Puglia za sprečavanje i borbu protiv nasilja u porodici i polno zasnovanog nasilja i reintegracije žrtava porodičnog nasilja u društvo.

Delegacija Kosova je prvobitno održala sastanak sa šeficom Sektora za blagostanje Francesca Zampano i sa Giulia Sannolla, predstavnica Sektora za blagostanje, ogranka za nasilje u porodici, gde su razgovarali o regionalnim zakonima i finansijskoj podršci za kategoriju žrtava nasilja u porodici.

Drugi dan sastanaka održan je u centru protiv nasilja/Cohousing, gde ih je primila Angela Lacitignola, direktorka udruženja "Sudestdonne", predstavnica projekta cohousing Antonia Palmisano, psiholog centara protiv nasilja udruženja Sudestdonne Anna Solidoro, šefica prihvatanog centra, Vincenzo Calò, šef službe „Centar za nasilnike“. Tokom sastanka razgovaralo se o tretmanu žrtava, reintegraciji, prihvatištima, centar za počinioce nasilja.

Udruženje domaćina "Sudestdonne" ima jedan od najnaprednijih Cohousing modela za zbrinjavanje, stanovanje i zapošljavanje osoba preživelih nasilje nad ženama.

Trećeg dana održan je sastanak sa gradonačelnikom Martina Franka, Franco Ancona, savetnicom za socijalne usluge Tiziana Schiavone, Angela Lacitignola, direktorka udruženja „Sudestdonne“, Filomena Zaccaria, advokat centara protiv nasilja udruženja „Sudestdonne“ Rosy Paparella, bivši garant prava dece i adolescenata u Puglia, kao i sa predstavnicima policije, predstavnicima tužilaštva i predstavnikom okruga Martina Franca. Prisutni su informisani o sprečavanju i zaštiti, pravnim procedurama, odgovornim timovima i institucijama, kao i tretmanu maloletnika.

Ova studijska poseta organizovana je kroz projekat Konzorcijuma Niras-CPM International koji finansira SIDA.

Sastanak sa predstavnicima Mreže prihvatišta Kosova

Agencija za ravnopravnost polova u saradnji sa premijerom Republike Kosovo, Avdullah Hoti, održala je sastanak sa predstavnicima Mreže prihvatišta Kosova, sa kojima je razgovarano o uslovima rada u ovim institucijama koje štite žrtve nasilja. Svrha sastanka je bila blisko upoznavanje sa radom prihvatišta, izazovima i problemima sa kojima se suočavaju zbog pandemije.

Premijer Hoti je obećao da će se kroz Ministarstvo rada i socijalne zaštite razmotriti sve mogućnosti da se dođe do sistematskog dugoročnog rešenja pitanja finansiranja ovih centara u kojima se prihvataju žrtve nasilja u porodici, a to su uglavnom žene i deca, ali i drugih oblika nasilja i trgovine ljudima.

Premijer Hoti je izrazio zahvalnost za rad prihvatišta i ponudio podršku vlade u zaštiti i resocijalizaciji žrtava nasilja, obezbeđujući punu poverljivost njihovog identiteta.

Predstavnici ARP-a primili su na sastanku direktorku MGŽK-a Igballe Rogova

Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova održali su sastanak sa direktorkom Mreže grupa žena Kosova Igballe Rogova i Nicole Farnsworth.

Ovaj sastanak je održan u cilju saradnje za aktivnosti koje su u interesu obe strane. Predstavnica MGŽ-a je najavila da će u saradnji sa partnerskim organizacijama Zapadnog Balkana ove godine pokrenuti novu inicijativu za četvorogodišnji regionalni projekat koji finansira Evropska komisija, a koji ima za cilj „Unapređenje ravnopravnosti polova kroz proces pristupanja u EU”.

U okviru ove inicijative, predviđeno je sprovođenje godišnje rodne analize za sektore koji do sada nisu analizirani ili za koje nedostaju potrebni podaci.

Dok je Izvršna načelnica ARP-a Edi Gusia, predstavila planove i aktivnosti koje se očekuju da budu sprovedene tokom godine, kao i aktivnosti koje su u interesu obe strane i koje proizilaze iz Programa Kosova za ravnopravnost polova i Akcionog plana 2020. -2024. godine.

Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova održali sastanak sa Udruženjem odvojenih roditelja

U Agenciji za ravnopravnost polova održan je sastanak sa nekim samohranim majkama koje su predstavnice Udruženja odvojenih roditelja. Predstavnici organizacije su izrazili zahvalnost i zahvalili Agenciji na angažovanju u pružanju podrške samohranim majkama kroz lobiranje za pružanje psihološko-profesionalne podrške samohranim majkama, obezbeđujući specijalizovane usluge od nemačkog GIZ-a.

Na ovom sastanku se razgovaralo o izazovima sa kojima se ove žene suočavaju, pravnim nemarima, nejednakostima, kao i problemima alimentacije. Inače, Udruženje odvojenih roditelja će se zalagati za dobrobit roditelja i dece koja su u sudskom postupku razvoda.

Udruženje pruža stručnu obuku i savete, upoznaje ih sa Zakonom o porodici, Zakonom o ravnopravnosti polova i njihovim pravima, kao i podizanjem svesti javnosti o izazovima sa kojima se suočavaju razvedene porodice/roditelji, njihovom podrškom kroz dobrotvorne, socijalne i obrazovne programe.

Održan je sastanak sa predstavnicima Udruženja privatnih predškolskih institucija

Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia i konsultantkinja Blerinda Idrizi, održali su sastanak sa rukovodiocem Udruženja privatnih predškolskih institucija - UPPI, Gëzime Rexhepi-Collaku, na kome je razgovarano o izazovima sa kojima se ove institucije suočavaju sada u pandemijskoj situaciji. Razgovarano je i o zabrinutostima ovog sektora koji zapošljava veliki broj žena i devojaka, kao i o tome kako situacija pandemije utiče na nesmetano odvijanje procesa rada, održivost ovih institucija i posledice koje mogu imati. Predstavnici su se saglasili da se saradnja produbi, da se sagledaju mogućnosti podrške dobroj održivosti ovih institucija, pružanju kvalitetnih usluga za decu i stabilnosti zaposlenih.

ARP je primila predstavnice udruženja „Žene za žene“

Predstavnice Agencije za ravnopravnost polova održale su sastanak sa direktorkom udruženja „Žene za žene“ Ilirjana Jaka-Gashi, gde se razgovaralo o radu ove organizacije u cilju ekonomskog osnaživanja žena, samostalnosti i poboljšanja položaja žena u društvo.

Dok je izvršna direktorka ARP-a Edi Gusia, upoznala prisutne sa planovima i aktivnostima koje se realizuju tokom ovog perioda.

Potpisana je zajednička deklaracija o eliminaciji seksizma u medijima

Na međunarodni dan ljudskih prava i u okviru 16 Dana aktivizma protiv nasilja nad ženama, Kosovski centar za rodne studije (KCRS) u saradnji sa Nezavisnom komisijom za medije (NKM) i Agencijom za ravnopravnost polova (ARP), potpisali su zajedničku deklaraciju sa Radio televizijom Kosova (RTK).

Ova zajednička deklaracija – pokrenuta od strane Kosovskog centra za rodne studije, u saradnji sa Nezavisnom komisijom za medije i Agencijom za ravnopravnost polova – je izrađena u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti na Kosovu, sa medijima kao agentima socio-kulturoloških promena. Kroz ovu deklaraciju, u skladu sa obavezama koje proizilaze iz Etičkog kodeksa za medije, kao i osnovnih principa nediskriminacije i rodne ravnopravnosti koje su zaštićene i promovisane Ustavom Republike Kosovo, CEDAW, Istanbulskom konvencijom i ostalim važećim zakonima, namerava se angažovanje i koordinacija aktera za borbu protiv nasilja nad ženama, rodno zasnovanog nasilja i rodnih stereotipa.

Deklaraciju su potpisali Luljeta Demolli, izvršna direktorka KCRS-a, Luan Latifi, izvršni direktor NKM-a, Edi Gusia, izvršna direktorka ARP-a i Ngadhnjim Kastrati, generalni direktor RTK-a, u prisustvu Vlora Nushi, šefice Kancelarije UNWomen na Kosovu.

Ovu deklaraciju je podržala i V.D. predsednice Republike Kosovo i predsednica Skupštine, gđa Vjosa Osmani koja se obratila medijima sa pozivom da postanu strane potpisnice deklaracije, u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti na Kosovu.

Deklaracija će biti otvorena za potpisivanje od svih medija, koji će dobrovoljno preuzeti obavezivanja koje proističu iz ove deklaracije.

AKTIVNOSTI SLUŽBENICA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA U MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu zdravstva, tokom 2020. godine je realizovala razne aktivnosti na osnovu plana rada i odgovornosti koje ima. Održane su obuke o Standardnim operativnim procedurama za pružaoce zdravstvenih usluga u identifikaciji, tretiranju i upućivanju žrtava nasilja u porodici ili rodno zasnovanog nasilja sa zdravstvenim profesionalcima. Obučeno je i sertifikovano ukupno 15 zdravstvenih profesionalaca u svim opštinama RKS. ARP, u saradnji sa OEBS-om, organizovala je putem online platforme pet obuka za zdravstvene profesionalce u regionu RKS za SOP za zaštitu od nasilja u porodici, na temu: Uloga institucija i pružaoca zdravstvenih usluga koje se bave slučajevima nasilja u porodici nakon obuke za trenera prema SOP-u. U svakom seminaru je prisustvovalo po 30 učesnika zdravstveni profesionalci (29 žena i 1 muškarac), među njima i predstavnice Ženskog departmana Islamske zajednice Kosova.

Podeljeni su posteri za informisanje žrtava nasilja u porodici i trgovinu ljudima, projekat koji je realizovalo Ministarstvo zdravstva uz podršku Američke ambasade i ICITAP-a, tokom vremena pandemije Covid-19 i svi su predati CCPM-ima u svim regionima RKS-a.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu infrastrukture, je izvestila o statističkim podacima u pogledu rodnog zastupanja u MI. Statistike o stepenu realizacije rodne ravnopravnosti u Ministarstvu infrastrukture za 2020. godinu su sledeće: ukupan broj zaposlenih u MI je 258, od kojih 190 (ili 74%) muškaraca, a 68 (ili 26%) žena. Na rukovodećim pozicijama su 9 žena i 27 muškaraca.

Izveštaj odeljenja za vozačku dozvolu o prolaznosti na ispitima za vozačku dozvolu: Položili su 33,228 kandidata (53%); Prema rodnoj strukturi, muškaraca je bilo 18,841 kandidat (56%), a žena je bilo 14,387 kandidata (44%).

Situacija stvorena pandemijom je uticala da se neke aktivnosti predviđene planom rada ne realizuju u potpunosti. SRP je bila članica u raznim komisijama za što bolje ostvarivanje standarda koji promovišu rodnu ravnopravnost u MTI.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu za evropske integracije, zbog razloga gašenja Ministarstva za evropske integracije, jedinu aktivnost koju je realizovala tokom 2020. godine je bila saradnja sa GIZ-om gde je učestvovalo skoro 25 osoba, od kojih 5 muškaraca i 20 žena.

Rodna ravnopravnost, kao jedna od glavnih stubova napretka kosovskog društva, bila je tema diskusije radionice koju su organizovali Ministarstvo za evropske integracije i službenici za ravnopravnost polova na lokalnom i centralnom nivou. Respektivno, na sastanku su razmotrene preporuke koje su proizašle iz Izveštaja o zemlji za 2019. godinu i uključivanje rodne perspektive u Nacionalni program za sprovođenje SSP-a (NPSSSP) 2020. Opšti cilj ovog sastanka je bio napredak u procesu evropskih integracija kroz uključivanje rodne perspektive u kreiranju politika i rešavanje konkretnim planovima izazova koje je identifikovala EU za Kosovo.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije, realizovala

je aktivnosti na osnovu plana rada. U okviru obeležavanja Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama, u svim školama su održana predavanja o fenomenu nasilja u porodici. Uloga obrazovanja u prevenciji je snažan stub koji doprinosi kroz redovan nastavni proces u dodatnim aktivnostima vaspitno obrazovnih ustanova. Poruke za decu su odražavajuće podizanje svesti koje oni postižu kroz kvalitetno školovanje. Takođe su održane aktivnosti od strane učenika, kao što su pisanje eseja i radovi na temu prevencije i borbe protiv nasilja u porodici.

Takođe je obeležen i Međunarodni dan devojčica u saradnji sa direktorima škola organizovana je aktivnost u Srednjoj školi za agrobiznis i tehnologiju "Abdyl Frasher" sa učenicima devetih razreda u pet osnovne škole.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu trgovine i industrije je izveštavala o podršci ženama u preduzetništvu, gde je preko Agencije KIESA tokom 2020. godine, u cilju poboljšanja učešća žena u preduzetništvu, podržano ukupno 32 preduzeća sa vlasnicima ženama kroz dodelu grantova i subvencija.

Kao rezultat, stvoreno je preko 140 novih radnih mesta, radi povećanja zaposlenosti žena i daljeg razvoja ženskog preduzetništva i povećanja blagostanja za građane Kosova.

Ovaj projekat, za dodelu grantova i subvencija za MSP-e, osmišljen je da rezultira direktnim koristima za preduzeća kojima upravljaju žene, kako bi osećale institucionalnu podršku, povećavanje produktivnosti i stvaranje novih radnih mesta što je veoma važno, ali i izazovno, uzimajući u obzir situaciju sa pandemijom.

Potpisivanje ugovora sa korisnicama je urađeno u okviru 16 Dana aktivizma, Međunarodnog dana za eliminaciju nasilja nad ženama.

MTI ostaje posvećeno da u okviru svog zakonskog mandata nastavi i dalje da podržava i osnažuje žensko preduzetništvo.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu odbrane, na osnovu Akcionog plana za 2020. godinu i Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost 2020-2024, realizovala je istraživanje na temu „Položaj žena i devojaka u Kosovskim bezbednosnim snagama“. Istraživanje je realizovano u svim kasarnama KBS-a. Održavanje sastanaka u svim Jedinicama KBS-a sa uniformisanim ženama i devojkama tokom perioda septembar – oktobar 2020.

U prostorijama Ministarstva odbrane, zabeležen je 8. mart Međunarodni dan žena, gde se prigodnim govorom uniformisanim i civilnim ženama i devojkama MO-a obratio ministar odbrane i KOMFSK. Istog dana, delegacija uniformisanih i civilnih žena posetile su „Centar za promociju ženskih prava“ u Glogovcu, kao i položile su cveće kod spomenika Xhevë Lladrovci, u sećanje na sve žene i devojke koje su pale za slobodu i nezavisnost Kosova.

Na osnovu sporazuma o saradnji između Medicinskog centra KBS-a i UBKSK-a, počela je sa radom ginekološka služba za pripadnice i civilne službenice KBS-a i MO-a. Ginekološke usluge se pružaju 2 puta mesečno od strane lekara specijalista ginekološke klinike, dok, u zavisnosti od potreba i zahteva, mogućnost za podršku može se povećati za više dana u mesecu.

Na preporuku SRP, nastavlja se sa sprovođenjem osvećivanje za rodnu ravnopravnost u programu Centra za osnovne obuke, čiji je cilj podizanje svesti pripadnika KBS-a o rodnoj ravnopravnosti i eliminacije rodne diskriminacije, negativnih stereotipa, nejednakosti i predrasuda. Program COO-a pruža predavanja za osnovnu obuku za aktivnu i rezervnu komponentu, dok škola za podoficire u tri razvojna programa za podoficire KBS-a, realizuje 10 nastavnih časova o ljudskim pravima, rodnoj ravnopravnosti i seksualnom uzinemiravanju.

Sistem statističkih podataka i dalje se ažurira u MO/KBS, sa podacima prema polu i zajednicama, održavanje, analiziranje, obrada i korišćenje podataka podeljenih prema polu sada je već javna dužnost kako za sve javne institucije Republike Kosovo, tako i za MO/KBS.

Na osnovu trenutnih statistika u MO/KBS

Ukupan broj žena i muškaraca u MO (vojnih i civilnih)

- Vojna lica u MO (tri (3) žene i 50 muškaraca), 123 civilna lica u MO (33 žena i 90 muškaraca).
- Broj i procenat žena u MO (civilna lica) 33 žena (civilna lica) je trenutno u MO ili 26.83%.
- Broj i procenat muškaraca u MO (civilna lica) 90 muškaraca (civilna lica) je trenutno u MO ili 73.17%.
- Ukupan broj uniformisanih žena u MO/KBS kao i procenat. Trenutno u MO/KBS u uniformi služe 298 žena (vojnih lica) ili 10.91% od ukupnog broja.
- Broj i procenat muškaraca u uniformi u MO/KBS. Trenutno u MO/KBS u uniformi služe 2441 muškarac (vojnih lica) ili 89.34% od ukupnog broja.

- Broj i procenat žena u MO, na rukovodećim položajima (za civilna lica) trenutno 10 žena služe na rukovodećim položajima u MO, ili 20.83% od ukupnog broja rukovodećih položaja u MO.
- Broj i procenat muškaraca u MO, na rukovodećim položajima (za civilna lica) 38 civilnih službenika muškog pola (od njih troje (3) su vršioci dužnosti), služe na rukovodećim položajima u MO, ili 79.17% od ukupnog broja rukovodećih položaja u MO.
- Broj žena u KBS, prema činovima – kao što je gore navedeno, trenutno u MO/KBS služe 300 žena vojnih lica sa sledećim činovima:
- General brigade (OF6) – jedan (1), potpukovnik (OF4) – četiri (4), major (OF3) – pet (5), kapetan (OF2) – šest (6), poručnik (OF1) – tri (3), potporučnik (OF1*) – četiri (4), vodnik (OR9) – jedan (1), prvi vodnik / vodnik – sedam (7), vodnik prve klase – šest (6), štabni vodnik – tri (3), vodnik – 26, kaplar / specijalista – 102, vojnik prve klase – 27, i vojnik – 103.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu javne uprave, organizovala je sastanak za obeležavanje 16 Dana aktivizma, Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama. Sastanak je održan sa Elsa Tahiri aktivistkinjom iz Saveta za ravnopravnost i edukaciju u društvu, gde se razgovaralo o temama „Pristup žena mobilnoj informacionoj tehnologiji tokom pandemije na online platformi Zoom“.

Takođe, tokom ovog perioda prezentaciju su održali Blenda Kelmendi i Kristjan Halilaj, psiholozi. Prezentacija se odnosila na temu „Kako se karijera žena ugrožava tokom krize Covid19“.

Aktivnost realizovana od strane MJU

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja, uz podršku Švedske organizacije za međunarodni razvoj SIDA, na osnovu rodne institucionalne analize za 2019. godinu, počeli su pripremu nacrt dokumenta „Strateški pravci za rodnu ravnopravnost“, zbog pandemije sastanci du održani na online platformi. Radna grupa je bila u sastavu 6 muškaraca i 14 žena iz ministarstva.

Takođe, u nemogućnosti zbog stvorene situacije od Covid 19, predviđene aktivnosti u planu rada nisu realizovane u potpunosti već je dat komentar u nekim dokumentima gde je uključena rodna perspektiva.

Službenica za ravnopravnost polova u Ministarstvu ekonomije i životne sredine (bivši MER), u skladu sa njenim zakonskim obavezama, koje proističu iz Zakona o ravnopravnosti polova, osigurala je adekvatno rodno zastupanje koliko je to bilo moguće, kako u statističkom (kvantitativnom) aspektu, tako i u kvalitetnom aspektu, u pogledu rukovodećih pozicija. U MEŽS ima 153 civilna službenika, od kojih 63 su žene i 90 muškarci. A što se tiče političkog osoblja u MEŽS, ukupan broj je 21, od kojih 6 žena i 15 muškaraca:

- Statistike manjina u MEŽS – bivši MER

Trenutno je u MEŽS zaposleno ukupno 19 pripadnica ne albanskih zajednica, konkretno 18 Srba i 1 Turčin.

- Rukovodeće pozicije

Ministarstvo ekonomije i životne sredine na rukovodećim pozicijama ima 9 žena, za razliku od muškaraca koji trenutno drže 26 rukovodećih pozicija

- Kosovska agencija za energetsku efikasnost

Rodna struktura u Agenciji za energetsku efikasnost je 4 žena i 3 muškaraca, ukupno 7.

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Kosovo Polje, tokom godine je realizovala razne aktivnosti na osnovu plana rada. U saradnji sa organizacijom Partners Kosova, SRP je organizovala dvodnevnu radionicu na temu „Prava žena za zastupanje u javnosti i odlučivanju“. Cilj radionice je bio podizanje svesti opštinskih službenika i organizacija civilnog društva o politikama i zakonodavstvu o rodnoj ravnopravnosti.

Takođe, u svim osnovnim i srednjim školama opštine, u okviru obeležavanja 8. marta, Međunarodnog dana žena, održano je predavanje o Zakonu o ravnopravnosti polova.

Saradnja je nastavljena i sa NVO Women for Women potpisivanjem Memoranduma o razumevanju u cilju ekonomskog i socijalnog osnaživanja žena u opštini i povećanja učešća žena u raznim procesima odlučivanja i poslovanja.

U cilju promovisanja Administrativnog uputstva o posebnim merama za registraciju nepokretne imovine na ime oba supružnika, tokom meseca jula je raspodeljeno 200 brošura.

Tokom meseca oktobra, u cilju podizanja svesti o značaju što ranijeg otkrivanja raka dojke pod

motom: „*Zajedno do pobeđe protiv raka dojke*“ podeljeno je 200 brošura i 10 postera.

U okviru kampanje za 25. novembar, Međunarodni dan za eliminaciju nasilja nad ženama, u cilju podizanja svesti o posledicama nasilja u porodici usled situacije sa pandemijom Covid -19 podeljeno je 200 komada maski pod motom *Stop nasilju nad ženama*.

Aktivnost realizovana od strane SRP u Kosovo Polju

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Skenderaj je realizovala određene aktivnosti na osnovu njenih radnih ciljeva. SRP je organizovala okrugli sto na temu „Uloga i položaj žena u opštini Skenderaj“, tokom sastanka se razgovaralo o „Ženama u odlučivanju, u zdravstvu, rodnoj ravnopravnosti u školama, ženama u biznisu i ekonomiji“. Takođe se razgovaralo i o problemima sa kojima se one suočavaju, počevši od problema unutar porodica do različitih nejednakosti za koje se prvi čovek opštine obavezao da će ih podržati u prevazilaženju izazova. Tokom godine je održano i nekoliko sastanaka sa lokalnim NVO-ima radi određivanja prioriteta za rodno odgovorno budžetiranje za Srednjoročni budžetski okvir 2021-2023 gde su učestvovali i finansijski direktori i glavni finansijski službenik iz opštine Skenderaj.

U saradnji sa ženskom organizacijom „Okarina e Runikut“ organizovan je okrugli sto na temu „Promocija zapošljavanja osoba korisnika socijalne šeme u opštini Skenderaj“ gde su učestvovali službenici iz Centra za socijalni rad, službenici iz direkcije za obrazovanje, direktor Direkcije za poljoprivredu, službenici iz kancelarije za zapošljavanje itd. Na sastanku je učestvovalo ukupno 16 učesnika, od njih 12 žena i 4 muškaraca.

SRP je zagovarala dodelu stipendija za studente, gde je opština dodelila 120 stipendija, od njih 86 devojaka i 34 momaka.

U svojstvu predsednice koordinacionog mehanizma za zaštitu od nasilja u porodici, SRP je organizovala redovne sastanke ovog mehanizma, gde je urađena identifikacija, tretiranje i rešavanje pitanja koje se odnose na slučajeve nasilja u porodici.

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Mališevo je realizovala niz aktivnosti za promociju rodne ravnopravnosti, ženskih prava u društvenom, socijalnom i političkom životu.

Realizacija predavanja, radionica, uključujući grupe žena i učenika po svim školama, sa raznim temama, počevši od ljudskih prava sa posebnim naglaskom na dečija prava, protiv trgovine ljudima, protiv nasilja u porodici, rodna ravnopravnost u porodici i društvu, raspodela letaka sa raznim tematikama koje su uticale u podizanju svesti i osvećivanju.

Prvi sastanak je realizovan sa grupom žena, Odborom za ravnopravnost polova, aktivnim NVO-ima i saradnicima, o planu rada, planiranju i realizaciji raznih aktivnosti tokom godine, uključujući: obrazovanje, zdravstvo, odlučivanje, blagostanje, biznis.

Naredni sastanak je održan sa nekim od članica grupe žena, ORP i civilnim društvom, za dodelu priznanja za žene koje su dale doprinos tokom godina. Porodice palih boraca, obrazovanje, ženska i dečija prava (CZŽD - dva), doprinos koji su dali tokom rata, zdravstvo, post-mortum, biznis, koje se dodeljuju povodom međunarodnog praznika žena.

U okviru nedelje žena, u svim osnovnim i srednjim školama je održan nastavni čas o rodnoj ravnopravnosti i istorijatu 8. marta, gde su predavanja održali SRP, nastavnici građanskog vaspitanja i istorije. Tokom ove nedelje učenici opštine Mališevo su realizovali razne radove o ženskim pravima.

U saradnji sa Mrežom Ćelija, održano je tri sastanka – prvi sastanak sa devojkama, drugi sastanak sa zaposlenim ženama i treći sastanak online sa mladima, na temu „Ženska prava iz radnog odnosa“ uključujući javni i privatni sektor, njihova prava pre i nakon radnog odnosa, seksualna uznenimiravanja i ugrožavanje integriteta u oba sektora, od psihičkog i fizičkog uznenimiravanja.

U saradnji sa United Women's Association održana je obuka za lakši pristup na tržištu rada. Cilj obuke je bio davanje veština koje se pripisuju spremnosti žena za tržište rada i razvoj njihovih kapaciteta.

Zajedno sa grupom žena, posetili su GCPM u Mališevu, ova poseta je nastavak saradnje sa GCPM-om, u realizaciji predavanja po ruralnim područjima na temu „bolje sprečiti nego lečiti“, predavanja koja su prethodila mesecu osvećivanja za rak dojke, i oslobođena su od plaćanja u kabinetu za radiologiju.

U okviru 16 Dana aktivizma protiv nasilja, sve škole su obaveštene da u predmetu građanskog vaspitanja, nastavnici treba da realizuju jedan nastavni čas posvećen ovoj temi, takođe u okviru ove kampanje, logo sa trakom biće postavljen na zvaničnoj veb stranici opštine Mališevo, vredi napomenuti da je pripremljen album, uključujući sve aktivnosti učenika.

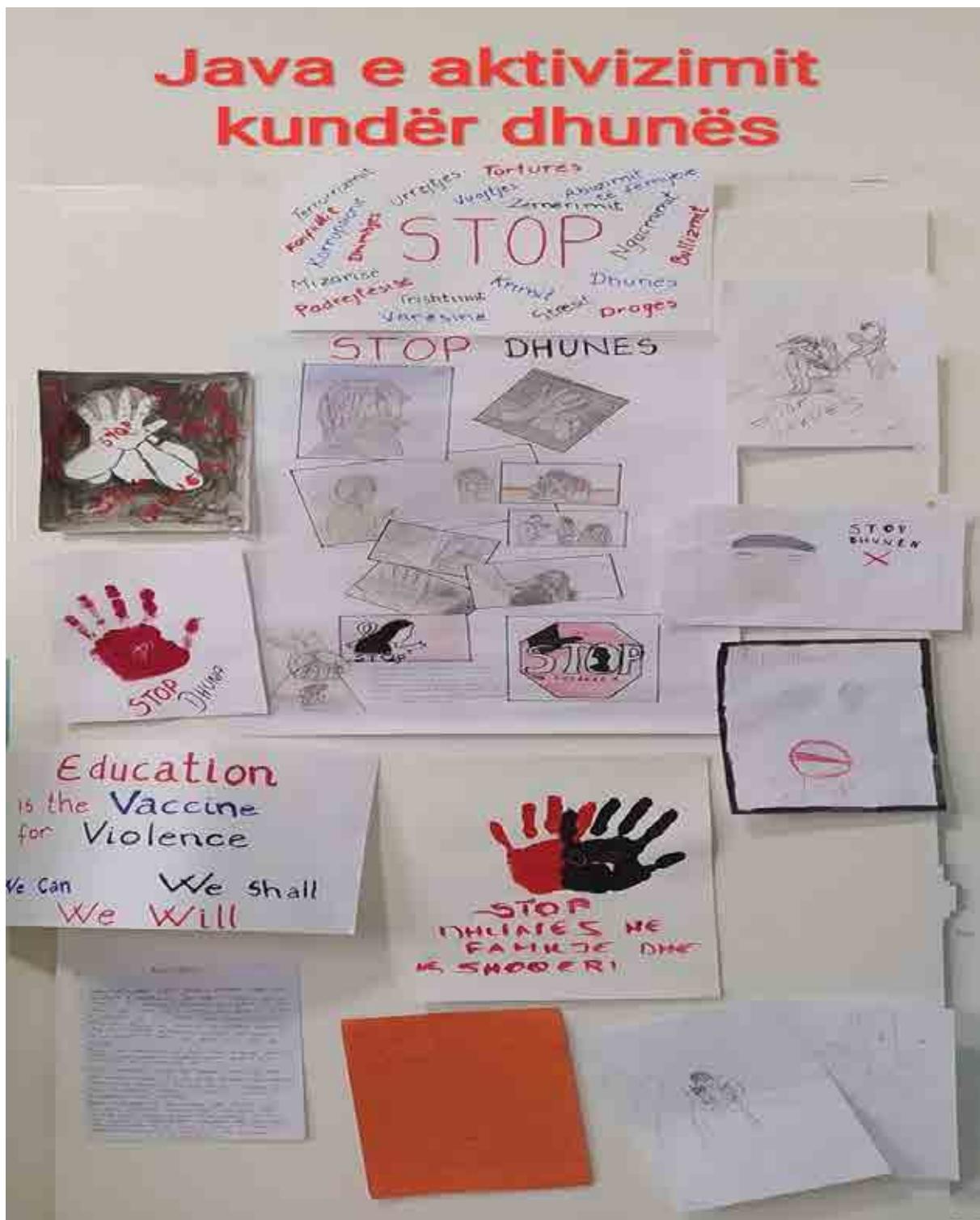
Rodno zasnovani statistički podaci – Mališevo

Od 11 direkcija, imenovana je jedna direktorka (DAP) i 3 upravnice sektora

Od 41 škole, ima 9 direktorki

Registrovano je ukupno 184 poslovna subjekta- 29 žena – 155- muškaraca

Aktivnosti realizovane od strane SRP u opštini Mališevo

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Mitrovica, u skladu sa odgovornostima koje ima, koristi sve moguće mehanizme kako bi stvorila mogućnost za aktivno učešće žena i muškaraca u svim oblastima društvenog života, pokušavajući da stvori klimu koja im omogućava da daju njihov doprinos u svim sferama društvenog života.

Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici opštine Mitrovica, izvršio je izradu Strategije i Akcionog plana za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama, koji je finansirao organizacija UN-Women.

Zbog stvorene situacije pandemijom Covid19, KMPNP je otvorio kampanju 16 Dana aktivizma samo sa članovima ovog mehanizma, gde su podeljene maske protokola u skupštini opštine, a u saradnji sa direktorom za zdravstvo raspodeljeni su posteri u svim zdravstvenim institucijama sa odgovornostima zdravstvenih institucija za prijavljivanje nasilja u porodici, prema standardnim procedurama.

Takođe, u saradnji sa direktorom za obrazovanje, posteri su raspodeljeni i u školama, sa odgovornostima obrazovnih institucija za prijavljivanje nasilja u porodici. To je finansiralo Un Women.

SRP je bila članica raznih komisija imenovanih od strane opštine Mitrovica za dodelu i praćenje grantova dodeljenih za žene.

U okviru 8. marta, SRP u saradnji sa direktorom za zdravstvo opštine Mitrovica, omogućili su pregled dojke (mamografija) ženama romske zajednice.

U nastavku nedelje žena, održan je marš pod motom „Marširamo, ne slavimo“, gde su učestvovali službenici iz opštine Mitrovica, SRP, grupa žena odbornica, zajedno sa lokalnim NVO-ima, D4D itd.

SRP, u saradnji sa NVO „Centar za promociju ženskih prava“, održali su informativne sastanke na temu „Podrška žrtvama seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu“.

Ovaj sastanak je održan u sali Skupštine opštine Mitrovica, gde su prisustvovali potpredsednik opštine, direktor za finansije i ekonomski razvoj, službenik za ratne invalide i ostale kategorije, odbornici skupštine opštine i ostali učesnici. Cilj ovog sastanka je bio povećanje svesti stanovništva o seksualnom nasilju tokom rata na Kosovu, promenu percepcije šire populacije o ovom pitanju, kao i obaveštenje o procesu apliciranja za dobijanje statusa žrtve seksualnog nasilja tokom rata.

U okviru aktivnosti „Unapređenje rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou“, čiji je cilj da doprinese jačanju rodno odgovornog budžetiranja, institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost, uključujući grupu odbornica, i rodnu ravnotežu u opštinskoj zakonodavnoj i izvršnoj vlasti. SRP je u saradnji sa Organizacionjom za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), organizovala radionicu „Analiziranje rodno odgovornog budžetiranja opštinske direkcije za poljoprivredu i ruralni razvoj u Mitrovici“. Tokom ove radionice se raspravljalo i analizirao

budžet opštinske direkcije za poljoprivredu i ruralni razvoj, i donošenje preporuka za jedan odgovorniji rodni budžet ove direkcije za sledeću godinu. Deo ove radionice je bio direktor ove direkcije, SRP, službenici iz direkcije za finansije, zvaničnici iz OEBS-a, odbornici i odbornice iz skupštine opštine i dve direktorce lokalnih organizacija.

Aktivnost realizovana od strane SRP u opštini Mitrovica

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Prizren, tokom perioda 2020. godine, zbog situacije nastale pandemijom Covid 19, bilo je nemoguće da realizuje sve aktivnosti predviđene planom rada, ali su delimično realizovane.

U oktobru mesecu je održana kampanja za rak dojke u saradnji sa direktorom za zdravstvo, gde su tom prilikom pripremljene i deljene brošure za podizanje svesti i besplatne kontrole u GCPM za 800 žena iz opštine Prizren.

SRP, kao članica Administrativnog odbora za zeleni razvoj, aktivno je učestvovala na sastancima i radionicama organizovanim u okviru projekta UNDP-a o planu za međusektorsku intervenciju za klimatske promene i njihov rodni uticaj.

Kampanja protiv trgovine ljudima je obeležena objavom na veb stranici i deljenjem informacija, koje je pripremila SRP, učenicima osnovnih i srednjih škola. Takođe, u okviru 16 Dana aktivizma, pripremljeni su materijali za osvećivanje koji su objavljeni na veb stranici opštine. Od podataka koje je prikupio Opštinski mehanizam protiv nasilja, vidi se da je tokom 2020. godine, od 169 slučajeva prijavljenih regionalnoj policiji koji pripadaju opštini Prizren, 138 su bile žene.

Iz Centra za socijalni rad imamo podatke da je tokom 2020. godine 70 slučajeva tretirano kao nasilje u porodici, gde u 64 slučajeva su bile žene.

Centar za smeštaj žena u Prizrenu je tokom 2020. godine smestio 32 slučajeva, od njih 12 žena i 20 dece.

U vezi sa registracijom nepokretne imovine na ime oba supružnika, u direkciji za geodeziju i katastar je podneto 141 zahtev od 03.01.2020. do 01.12.2020. godine.

Aktivnost realizovana od strane SRP u opštini Prizren

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Gnjilane, je izvestila o aktivnostima predviđenim u planu rada. Na početku svake godine, dakle u januaru, na osnovu odluke predsednika opštine br. 02-861, kao SRP, u svojstvu članice komisije za sistematizaciju upravljanja opštinskim učinkom opštine Gnjilane, koje pokriva oblast ljudskih prava i rodnu ravnopravnost, prikupila je podatke za zaposlene u javnim institucijama opštine Gnjilane podeljene prema polu, podatke o sastavu skupštine i odbora osnovanih u opštini Gnjilane, sastavu lokalnih saveta, rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje i preduzetništvu žena, učešće žena na javnim sastancima, podaci podeljeni prema polu za nazive ulica nazvanim po istaknutim osobama, podaci o registraciji imovine u opštini, koji za 2020. godinu rezultiraju kao u nastavku: 2300 zaposlenih u javnim institucijama, 1135 muškaraca i 1165 žena. Procenat žena u skupštini opštine i Odboru za politike i finansije je 33.3%, u Odboru za zajednice 42.8%, a u ostalim ne obaveznim odborima je 50%. Procenat žena u komisijama skupštine opštine je 25%, od ukupnog broja članova svih lokalnih saveta u opštini koji je 245 članova.

Ukupan broj članova svih lokalnih saveta je 245, dok broj žena članica je 57, što prevedeno

u procentima je 23%.

Od ukupnog budžeta koji je izdvojen za šeme zapošljavanja i preduzetništva, subvencije u poljoprivredi i ekonomski razvoj, izračunato u procentima proističe da je 26.1% izdvojeno za podršku žena i devojaka.

Od ukupnog broja učesnika na javnim sastancima, koji je procenjen da iznosi 980, 410 su bile žene i devojke učesnice na javnim sastancima.

Što se tiče naziva ulica prema istaknutim osobama, od 699 naziva prema istaknutim osobama, 81 ulica je nazvana po imenima žena i devojaka.

Od ukupnog broja imovina registrovanih u opštini čiji broj je 1731, 392 imovine ili 22.6% su registrovane na ime dva ili više osoba različitog pola.

U okviru obeležavanja 8. marta – Međunarodnog dana žena, organizovana je svečana sednica Skupštine opštine, naglašen je doprinos i zasluga žena u procesima odlučivanja, kroz koje je naša zemlja prošla tokom istorijskog putovanja, do slobode, nezavisnosti i izgradnje države.

Doček i zahvalnost za žene heroine grada – žene palih boraca, da bi iskazali poštovanje prema strpljenju koje su pokazali prema velikoj patnji sa kojom su se suočili u životu, za hrabrost koju su pronašli da se brinu i štite porodicu i da doprinesu svojoj zemlji i za dane slobode koje uživamo danas.

U čast meseca podizanja svesti o raku dojke, uz podršku kancelarije predsednika opštine, SRP u saradnji sa direkcijom za kulturu, Odborom za rodnu ravnopravnost i Aktivnim ženama opštine Gnjilane, organizovali su kampanju „Ti nisi sama“, gde su realizovali nekoliko aktivnosti za podizanje svesti za rano otkrivanje raka dojke, koji u velikoj meri pogađa žene i devojke.

U okviru meseca za podizanje svesti o ranom otkrivanju raka dojke, organizovan je koncert „Ti nisi sama“ u sali gradskog pozorišta, uz poštovanje anti covid mera, gde su prisustvovali značajne ličnosti političkog života, iz oblasti medicine, kulture i obični građani.

Na kraju kampanje je organizovano predavanje od strane zdravstvenih profesionalaca za podizanje svesti devojaka i žena o bolesti, koja je emitovana online u lokalnim medijima.

Prilikom otvaranje kampanje „16 Dana aktivizma za eliminaciju nasilja nad ženama“, SRP u saradnji sa Kancelarijom predsednika opštine, Mehanizmom protiv nasilja u porodici, Aktivnim ženama Gnjilana i Odborom za ravnopravnost polova, na otvorenom ambijentu su:

- Otkrili pano pod naslovom „Porodica je sveta, nemoj je uništiti“,
- Podelili maske narandžaste boje sa grbom opštine Gnjilane sa jedne strane i natpisom „Orange the World“ sa druge,
- Podelili kalendare za stolove za 2021. godinu sa slikama i porukama protiv nasilja nad ženama i

- Podelili letke koji sadrže informacije o institucijama koje se bave slučajevima nasilja u porodici

Zbog situacije sa pandemijom, broj učesnika je bio ograničen, gde je registrovano oko 50 učesnika koji su bili prisutni, uvek poštujući mere NIJZ-a, noseći maske i održavajući predviđenu distancu.

Ovu aktivnost su ispratili i emitovali lokalni mediji u cilju što većeg osvećivanja šire javnosti kako bi se sprečilo zlo kao što je nasilje u porodici, upućeni su pozivi da se prijavi nasilje i da se nikako ne skriva unutar zidova kuće gde su posledice zatim mnogo veće.

Podeljeno je 300 maski narandžaste boje i 300 kalendara za stolove za 2021. godinu, koji sadrže slike iz prethodnih aktivnosti protiv nasilja u porodici opštine Gnjilane i moto koji upućuju poruke za sprečavanje nasilja u porodici i podizanje svesti da se nasilje nikada ne prihvati.

Ove aktivnosti su realizovane na inicijativu SRP uz podršku Kancelarije predsednika opštine i UN-Women.

Aktivnosti realizovane od strane SRP u opštini Gnjilane

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Glogovac, na osnovu dužnosti i odgovornosti, tokom 2020. godine je realizovala aktivnosti u promociji rodne ravnopravnosti u opštini.

Što se tiče afirmativne mere za registraciju nepokretne imovine na ime oba supružnika, od januara 2020. do decembra 2020. godine, u Direkciji za geodeziju, katastar i imovinu podneto je 41 zahtev za registraciju imovine na ime oba supružnika, a u individualnom posedovanju i individualnom vlasništvu bilo je ukupno 13 zahteva na ime žena.

SRP u saradnji sa Centrom za promociju ženskih prava, i GCPM-om u Glogovcu, u obeležavanju

meseca za podizanje svesti o raku dojke, održali su informativnu sesiju gde su učestvovali opštinski službenici i civilno društvo. Svim učesnicima su podeljene trake roze boje, koja predstavlja međunarodni simbol za osvećivanje prema raku dojke.

Vezano za kampanju 16 Dana aktivizma, SRP je u saradnji sa NVO QPDG, podelila trake i maske narandžaste boje na redovnoj sednici Skupštine opštine, a na početku sednice je održan govor pred prisutnima u cilju podizanja svesti građana o fenomenu nasilja u porodici.

Tokom ovog sastanka se takođe razgovaralo i o slučajevima koji su tretirani od strane organa starateljstva CSR-a, gde je tokom 2020. godine tretirao slučajeve nasilja u porodici, gde je tom prilikom pružao sve potrebne usluge za ovu kategoriju. Ukupno su tretirali 53 slučajeva nasilja u porodici. 45 slučajeva su bili nasilje koje je počinio suprug, a uglavnom su bili vrsta fizičkog i psihičkog nasilja. Takođe, tokom 2020. godine, Organ starateljstva je uspeo da sanira stanje 16 slučajeva nasilja u porodici, a ostali slučajevi se nalaze u sudskom postupku..

Opštinska direkcija za obrazovanje-ODO opština Glogovac, tokom 2020. godine je dodelila ukupno 213 stipendija za učenike/studente, gde je od njih 160 stipendija dodeljeno prema redovnom konkursu, od kojih 129 su za devojke, a 52 stipendija su dodeljene putem subvencija, od kojih 34 su za devojke. Studenti korisnici opštinske stipendije za akademsku 2020/2021. godinu, potpisali su ugovore za dobijanje stipendije koje je dodelila opština u iznosu od 500 evra po studentu.

Direkcija za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj / opština Glogovac, tokom 2020. godine je podržala poljoprivrednike opštine Glogovac kroz nekoliko projekata: ova direkcija je u okviru projekta snabdevanja poljoprivrednika staklenicima, dodelila je 29 staklenika za žene, a u okviru snabdevanja poljoprivrednika mehaničkom centrifugom, dodeljene su centrifuge gde je korist ostvarilo 19 žena, kao i projekat za snabdevanje poljoprivrednika mikserima za ishranu životinja, korist su imale 2 žene.

Direkcija za kulturu, omladinu i sport (DKOS) u saradnji sa organizacijom ACCESS u okviru programa: „Profesionalne obuke za pristup mlađih na tržištu rada“, uz podršku Ministarstva kulture, omladine i sporta, organizovala je ceremoniju sertifikacije za 30 mlađih iz opština Glogovac i Vučitrv. Mladi koji su sertifikovani ostvarili su korist u izgradnji njihovih kapaciteta u oblasti preduzetništva i poslovanja putem informacione tehnologije. Ovi mlađi će imati mogućnost da apliciraju u MKOS za start-up preduzeća, povećavajući na taj način mogućnost za zapošljavanje i blagostanje mlađih.

Memorandum o saradnji sa organizacijom „Help“ – opština Glogovac je početkom ove godine potpisala memorandum o saradnji sa organizacijom „Help“ za finansijsku podršku preduzeća u Glogovcu. U okviru ovog memoranduma, pružena je pomoć početnim i postojećim preduzećima sa raznom opremom, prema planu koji su primenili sama preduzeća (ukupno 35 preduzeća korisnika od kojih 13 su sa ženskim vlasnicima).

Memorandum o razumevanju sa Kancelarijom za besplatnu pravnu pomoć – predsednik opštine Ramiz Lladrovci potpisao je memorandum o razumevanju sa Kancelarijom za

besplatnu pravnu pomoć, cilj ovog memoranduma je da obezbedi jednak pristup pravdi za građane, osigurajući održivost mobilnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć, kao i posvećenost strana za podršku službenika za besplatnu pravnu pomoć ABPP-a za prelazak na budžet Kosova od 1. januara 2021. godine i nadalje.

Aktivnost realizovana od strane SRP u opštini Glogovac

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Vitina, u okviru kampanje 16 Dana aktivizma, organizovala je sastanak na kom je bio pozvan i predsednik opštine, opštinski službenici, rukovodioci direkcija i zdravstvenih ustanova, kao i članovi koordinacionog mehanizma za zaštitu od nasilja u porodici, gde se govorilo o fenomenu i sprečavanju nasilja nad ženama. Ovom prilikom su realizovani i podeljeni materijali za podizanje svesti za sprečavanje nasilja u porodici.

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Đakovica je izvestila o aktivnostima koje je realizovala opština u obeležavanju 25. novembra, Međunarodnog dana za eliminaciju nasilja nad ženama, pod motom „Zajedno za okončanje nasilja nad ženama“. Aktivnosti 16 Dana aktivizma počele su osvetljavanjem zgrade opštine Đakovica narandžastom bojom i belom trakom, kao znak solidarnosti sa svim žrtvama rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici. Takođe, tokom ove kampanje opština Đakovica su posetili ambasador

EU-a na Kosovu Tomas Szunyng, koordinatorka za razvoj KB-a Ulrika Richardson, šefica kancelarije UN Women Vlora Nushi, rezidentna predstavnica UNDP-a Maria Suokko, šefica misije IOM-a Anna Rostocka, pod vođstvom predsednika opštine Ardian Gjini, posetili su infrastrukturne projekte koje je podržala Kancelarija EU-a na Kosovu, kao i jedan krojački biznis koji je finansiran od strane ove Kancelarije u podršci ženama u oblasti preduzetništva.

Takođe, podeljeno je 200 maski i postera za podizanje svesti o fenomenu nasilja u porodici i o funkcionisanju koordinacionog mehanizma.

Realizacija jednog televizijskog video spota u cilju obaveštavanja građana o ulozi i odgovornostima ovog institucionalnog mehanizma. A održani su i informativni sastanci za edukaciju mladih u nekoliko škola u opštini.

Nakon popuštanja mera za COVID-19, SRP kao deo Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici u okviru opštine Đakovica, održani su sastanci i članovi su raspravljali o opštoj situaciji sa pandemijom, ali naročito o povećanju broja slučajeva nasilja u porodici, kao posledica izolacije.

Predstavnici opštinskih institucija za bezbednost i nevladinih organizacija, rekli su da su se u jednoj takvoj situaciji maksimalno angažovali da bi upravljali stvorenom situacijom, pružajući pomoć građanima koji su se suočili sa jednim takvim fenomenom.

Aktivnost realizovana od strane SRP u opštini Đakovica

Službenica za ravnopravnost polova u opštini Suva Reka u okviru kampanje 16 Dana aktivizma, u saradnji sa potpredsednicom opštine Suva Reka Mihrije Suka, direktorkom za zdravstvo, posetile su dve važne institucije koje su povezane sa kampanjom, Policiju Kosova i Centar za socijalni rad.

Zajedno, u odvojenim sastancima u dotičnim institucijama, razgovarali su o prijavljenim slučajevima nasilja u ovim institucijama.

Tokom sastanka, potpredsednica gđa Suka je rekla: „Nasilje je neprihvatljivo, a mi kao institucija ćemo uticati da se ove negativne pojave svedu na minimum, a takođe ćemo biti uz svaki slučaj nasilja, podržavajući ih na različite načine u okviru institucija“.

Aktivnost realizovana od strane SRP u opštini Suva Reka

Mandat Agencije za ravnopravnost polova,

Mandat, dužnosti i odgovornosti Agencije za ravnopravnost polova, definisani su u Zakonu br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova. Agencija za ravnopravnost polova je važan organ za funkcionisanje demokratskih institucija i ima mandat da izradi, sprovodi, predloži, koordinira i prati domaće i međunarodne javne politike o rodnoj ravnopravnosti i ima odgovornost za promovisanje, zaštitu i unapređenje jednakog učešća žena i muškaraca u svim sferama političkog, ekonomskog, društvenog i kulturnog života na Kosovu.

Adresa: Agencija za ravnopravnost polova / Kancelarija premijera,

Trg Skënderbe, VII sprat, Priština, 10000

Tel: +381 38 200 14 276 E-mail: info.abgj@rks-gov.net

Posetite veb stranicu ARP-a <http://abgj.rks-gov.net>

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATION BULLETIN 2020

Editing :

Edi Gusia Executive Head of the Agency for Gender Equality, Office of the Prime Minister

TABLE OF CONTENTS

AGENCY for GENDER EQUALITY INITIATIVES

- Kosovo Gender Equality Program 2020-2024..... 129
- The Agency for Gender Equality continued to hold trainings to increase knowledge for media reporting and presentation..... 131
- Continued affirmative action of free registration of property on the name of both spouses..... 132
- Economic Recovery Program 2020-Measure 10-Financial support for projects and initiatives aimed at strengthening the role of women in society and the economy..... 133
- Published research "Gender gap in salaries"..... 134
- "Report "Official Development Assistance for Gender Equality - State of Alignment with the Priorities of the Government of Kosovo 2015-2018" published"..... 134
- The AGE supported the Government Commission on Victims of Sexual Violence during the War.... 135

ADVOCACY ACTIVITIES

- March 8 - International Women's Day..... 136
- Kosovo first in the region with a new subject- Agency for Gender Equality supported the Faculty of Economics of the UP in launching a new subject "Gender and Economy" 139
- Professors of the UP Faculty of Economics and AGE representatives paid a working visit to the Institute for Social Studies in Hague..... 141
- The role of AGE in managing cases of domestic violence, gender-based violence during a pandemic situation..... 142
- High-level consultative meeting was held on the topic: "Economic empowerment as a precondition for the prevention of domestic violence and gender-based violence" 144
- November 25, International Day for the Elimination of Violence against Women..... 147
- October, Breast Cancer Awareness Month..... 149

AWARENESS PROMOTION ACTIVITIES

- Videos made by the Agency for Gender Equality..... 150
- Support for non-governmental organizations that promote gender equality..... 153

COOPERATION WITH DOMESTIC AND INTERNATIONAL INSTITUTIONS

- Representatives of RKS institutions paid a study visit to Italy..... 154
- Meeting with representatives of the Kosovo Shelter Network 156
- AGE representatives received at the meeting the Director of KWN Igballe Rogova..... 157

- Representatives of the Agency for Gender Equality held a meeting with the Association of Separate Parents..... 158
- A meeting was held with representatives of the Association of Private Preschool Institutions.... 159
- AGE received at the meeting representatives of the Association "Women for Women".... 160
- A joint statement on the elimination of sexism in the media was signed..... 161

ACTIVITIES OF GENDER EQUALITY OFFICERS IN MINISTRIES AND MUNICIPALITIES

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT / / OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

The year 2020 will remain one of the most challenging years in modern history, in which facing the global health situation has finally changed our lives. With these changes, emerged the need to assess, recapitulate and consider the strategic priorities of the institution in order to adapt to the new reality, respond to requests for support from our citizens, men and women.

For the Agency for Gender Equality, 2020 was an important year because we marked the 15th anniversary of the establishment of the institution, which for years faced challenges of a different nature, perhaps like many

other gender mechanisms that were challenged not only by nature but simply by agenda for gender equality, and often by a lack of political will to support and invest in institutions similar to ours. Despite these challenges, the Agency for Gender Equality within the RKS Prime Minister's Office, in celebrating its 15th anniversary, proved that with its professionalism and commitment it has achieved maturity and institutional stability that makes it a model in the region, and beyond.

Historically, The establishment of the Agency, originally as an office in 2005, and then the transformation into an Executive Agency in 2006, is based on a reflection of the global priorities set at the 4th UN Conference on Women in Beijing in 1995, which was purposefully organized to address discrimination and gender inequality towards women globally. This conference is one of the conferences held during the 90's, which culminated in the Millennium Summit in 2000, which set the necessary steps for further development, necessary to achieve sustainable development, which sees women as a key pillar of this development and adequate human development - women by creating adequate mechanisms, institutions and budgets that will serve as accelerators of global human development and the fight against poverty at the global

level. The then development goals were followed by 16 global goals and 48 global indicators.

Kosovo as one of the newest democracies, with the strong support of activists and the international community with a far-sighted vision, established in February 2005 within the Office of the Prime Minister (KP), originally the 'Office for Gender Equality' under the Law on Gender Equality no. 2004/2 which in September 2006¹ transformed into the Agency for Gender Equality. This institutional will and establishment of the state is fully in line with the requirements of the 1995 Beijing Platform for Action, which considers it essential to place the gender equality machinery at the highest level of decision-making in order to "have opportunities to influence development of all government policies".

In the spirit of these developments, the Agency is the central unit for coordinating gender policies within the Government, it is the highest body for policy making, monitoring and reporting on the implementation of the Law on Gender Equality, strengthening the role of women and girls, and the gender equality agenda. Increasing professional expertise, effective performance, leadership and decisive role in certain moments are the characteristics that the Agency has proven on this almost 15-year journey through consolidation of processes and approaches based on human and women's rights, comprehensive, inter-institutional with modern characteristics and methods in the creation and implementation of public policies, specific activities undertaken in fulfilling its mandate.

In implementing legislation and in order to establish a national vision for gender equality, the Agency was the initiator of drafting comprehensive legislation and public policies. In its 15-year history in close cooperation with institutions, gender equality officers at the level of municipalities and ministries, civil society, international partners, in order to address the prevention and treatment of domestic violence, AGE drafted in 2010 a draft law on protection from domestic violence and number of instruments that complement the legal framework for protection against domestic violence such as: Commentary on the Law on Protection from Domestic Violence, Standard Operating Procedures for Protection against Domestic Violence, First Strategy against Domestic Violence 2011-2014, the establishment of a coordination mechanism-National Coordinator for monitoring the strategy and curriculum and training program for officials involved in dealing with cases of violence. In April 2020, three weeks after the announcement of restrictions on movement at the country level, through close cooperation with the Ministry of Justice, the Ministry of Health and the Ministry of Labor / Department of Social Policy and Family, and international partners, the Agency proposed an initiative to establish a Quarantine Transit Shelter for protection of the lives of women victims of domestic violence and at the same time with the aim of protecting the health of victims who are accommodated in shelters and shelter staff. The temporary quarantine shelter was approved by the Government and operated in the service of reported cases, in a high security facility, with quality material conditions and adequate health and psychological services.

In fulfilling the requirements of the LGE, we developed and evaluated the implementation of the Kosovo Gender Equality Program, the first in 2008, while the second program was

approved in 2020. Kosovo's new Gender Equality Program 2020-2024² approved by the Kurti Government amid the pandemic, demonstrates the RKS Government's willingness to support the gender equality agenda, identifies the national vision, goals and relevant action plan, including responsibilities, resources and timelines for activities relevant to promoting gender equality, women's rights and achieving a peaceful society, for women and men in Kosovo.

On the 15th anniversary of the establishment of the agency with the aim of comprehensiveness and ensuring gender integration in all our institutional enterprises, we have provided an initiative approved by the Government decision - 13.08.2020, No. 01/23, for the Economic Recovery Program Implementation Plan. In this pandemic period, we have seen that the pandemic affects men and women in different ways, and measures to resolve and overcome the crisis should take into account the full perspective and full multidimensionality of the crisis. Therefore, at the request of the AGE, the Government allocated 2 million Euros in accordance with Measure 10 "*Financial support for projects and initiatives aimed at strengthening the role of women in society and the economy*" implemented by the AGE. With this fund, we have ensured the continuity of entrepreneurship in the ownership of women: We supported 115 private kindergartens and public-private partnerships in the amount of 1 million euros, of which: 108 women owners ensured business longevity and improved business conditions, 1145 educators and 65 men were provided with continuous employment, continuing education was provided for 6938 children, and their families - direct support for caring for children, the opportunity to continue working or continue to engage in the labor market, as well as balancing family life, family responsibilities of which women are most affected.

It should be noted that our commitment to the implementation of a gender perspective in the implementation of economic recovery programs takes into account the critical role that women have in resolving crises as a whole and as a factor of social stability. It is women who continue to carry the greatest social burden and responsibilities, at home, in health and social care, in education, in the care of the elderly and people with disabilities.

On our difficult path to the democratic consolidation of state institutions and the democratic practice of their functioning for the benefit of all citizens, in addition to the unprecedented health urgency, we faced and had to overcome a political crisis we have not experienced so far. From a perspective a year later, this fragile democracy has passed a major test in the way it is reorganizing according to many priorities, and with a pro-native approach that has not been practiced since independence. Despite the political crisis and pandemic, we realized that commitment and attention to the pandemic and its consequences require rapid action and creativity in the proposed measures, as well as a focus on policies and programs that are implemented, undertaken or underway. Crises and emergencies require complex counter-responses, they cannot be resolved by a lack of continuity and coherence, fragmentation, or overlap and duplication. We are committed to continuing the implementation of the Kosovo Gender Equality Program 2020-2024, approved by the Kurti Government in May 2020, and have continued to combine, modify Program activities with measures approved for the

economic recovery of the Hoti government, and encouraged decision makers to pay more attention to the Gender Equality Program in formulating the economic recovery program.

In September 2020, according to the United Nations system “Global Gender Seeker in Response to COVID-19”, Kosovo had 5 active gender measures, 1 measure in the field of economic security and four measures in the field of violence against women. Kosovo had more sexually relevant measures than Montenegro, Northern Macedonia, Bosnia and Herzegovina, the same total number of measures as Croatia, Slovenia, Finland, Estonia, Sweden, etc. Unlike many other developed countries in the region, the European Union and other developed countries such as New Zealand, Australia, USA, Canada, in the same reporting period, according to this tracker, in a group of 47 countries, Kosovo was among the 15 countries that had measures for economic security of women along with Canada, Spain, Belgium, Italy , Slovenia, Latvia, USA, Serbia, Albania, etc.

On the 15th anniversary of the founding of the Agency for Gender Equality, we would like to celebrate with all those who have contributed to gender issues in Kosovo. But I believe that the results achieved, the efforts of the Agency's employees, the commitment of the KRP, our associates in state institutions and our partners, the maturity exam of the Agency's institution, the maturity exam in the most difficult moments experienced since the end of the war.

In these difficult times, we must mention the understanding, readiness and continued support of our permanent multilateral partners such as UN WOMEN and UNFPA, and bilateral such as SIDA and GIZ for their financial support and for providing continuous technical assistance to the Agency in real time or other state institutions.

The agency thanks the associates and partners, women and girls, boys and men, citizens for their continuous support and encouragement over the years. We thank all those women and girls who have contributed and continue to contribute to the history of feminist engagement in the RKS as part of the state-building process.

Thank you

Edi Gusia

Executive Chief

Agency for Gender Equality

Office of the Prime Minister

AGENCY for GENDER EQUALITY INITIATIVES

Kosovo's Gender Equality Program 2020-2024

Based on the obligations arising from the Law on Gender Equality 05 / L-020, the Agency for Gender Equality has developed the Kosovo Program for Gender Equality 2020-2024, which was adopted by the Government Decision no. 01/34; 23/05/2020; The overall strategic goal of the Kosovo Gender Equality Program is to ensure that gender equality is at the heart of Kosovo's transformation processes, within all structures, institutions, policies, procedures, practices and programs of government, agencies, civil society, the private sector and the donor community.

The main actions to solve the problems identified in this document, according to the strategic goals are:

- *Strategic goal 1: Creating equal opportunities for contribution and benefit / from economic development, increasing inclusiveness and improving social protection,*
- *Strategic goal 2: Promoting gender equality, through quality education and health, full inclusiveness and the use of human resources as a contribution to sustainable human development and the elimination of gender inequalities and stereotypes.*
- *Strategic goal 3: Improving the exercise of the right to decision-making, peace, security and justice by guaranteeing gender equality*

The process of drafting the GPGE, as the only government program provided by law that requires the attention of the Government and that the drafting of this program covered a two-year period, with the participation of working groups of about 80 members, representatives of institutions, civil society, partner organizations, local and international institutional efforts for a comprehensive approach to government policy-making aimed at ensuring that the process of achieving gender equality is central to the process of transforming society within all its structures, institutions, policies, procedures, practices and programs of government, civil society, private sector and donor community.

KPGE started to be developed in 2017 according to the methodology developed by the SIDA technical support project for AGE, which is implemented through the NIRAS CPM Consortium, approved by the Steering Committee and presented to the members of the working groups. There are a total of 13 workshops for drafting this document, attended by 499 participants (355 women; 75 men) and the whole work was based on a preliminary analysis of the situation, including strategic documents with long-term priorities of previously approved sectoral strategies, which ensures continuity in institutional initiatives.

Funding for the KPGE process was provided by SIDA, while technical assistance was provided through a support project implemented by the Niras CPM International Consortium

<https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/Programi%20i%20Kosov%C3%ABs%20p%C3%ABr%20Barazi%20Gjinore%202020-2024%20-%20SHQIP%20-%20FINAL.pdf>

The Agency for Gender Equality continued to hold trainings to increase knowledge of media reporting and presentation

The Agency for Gender Equality held a training for students of the Department of Journalism at the University of Prishtina and with employees of the Public Information Office at the local level.

This training focuses on presentation techniques in the spirit of legislation that guarantees gender equality, increasing knowledge of media reporting and presentation in a proper way and without the influence of gender stereotypes, articulating relevant messages in the spirit of this law and promoting equal opportunities for girls and boys, women and men in Kosovo.

The training was held by an international expert in the field of media and gender equality, Dr. Massimiliano Fusari from a project funded by SIDA for AGE and implemented through the NIRAS-CPM International Consortium.

The affirmative measure of free registration of property on the name of both spouses continues

The Government of the Republic of Kosovo, at its session held on April 17, 2020 approved the continuation of the Administrative Instruction on special measures for the registration of joint immovable property on behalf of both spouses for a period of one year, April 2020-April 2021 to register their property free of charge in the entire territory of the Republic of Kosovo.

From its entry into force in 2016 to 2020, 6,934 spouses have benefited.

Also, AI (GRK) no. 02/2019 Special measures for the registration of joint real estate in the name of both spouses.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

UDHËZIM ADMINISTRATIV (QRK) NR. 02/2020 PËR NDRYSHMIN DHE PLOTËSIMIN E
UDHËZIMIT ADMINISTRATIV (QRK) NR. 03/2016 PËR MASAT E VEÇANTA PËR REGJISTRIMIN E
PRONËS SË PALUAJTSHME TË PËRBASHKËT NË EMËR TË TË DY BASHKËSHORTËVE¹

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 02/2020 ON AMENDING AND SUPPLEMENTING
ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (GRK) NO. 03/2016 ON SPECIAL MEASURES FOR
REGISTRATION OF JOINT IMMOVABLE PROPERTY ON BEHALF OF BOTH SPOUSES²

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) BR. 02/2020 O IZMENAMA I DOPUNAMA
ADMINISTRATIVNOG UPUTSTVA (VRK) BR. 03/2016 O POSEBNIM MERAMA ZA REGISTRACIJU
ZAJEDNIČKE NEPOKRETNE IMOVINE NA IME OBA SUPRUŽNIKA³

---

¹ Udhëzim Administrativ (QRK) nr. 02/2020 për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ (QRK) nr. 03/2016 për Masat e Veçanta për Regjistrimin e Pronës së Palujtshme të Përbashkët në Emër të dy Bashkëshortëve, iaprovuar në mbledhjen e Qeverisë, më datë 17.04.2020, me vendimin nr. 03/25.

² Administrative Instruction (GRK) no. 02/2020 regarding amendment of Administrative Instruction (GRK) no.03/2016 on special measures for registration of joint immovable property on behalf of both spouses, approved with the decision of the Government of Kosovo, no. 03/25 on date 17.04.2020.

³ Administrativno Uputstvo (VRK) br. 02/2020 amandmentiranje Administrativnog Uputstva (VRK) br.03/2016 o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretnе imovine na ime oba supružnika, usvojene odlukom Vlade Kosova br. 03/25, dana 17.04.2020.

Economic Recovery Program 2020-Measure 10- Financial support for projects and initiatives aimed at strengthening the role of women in society and the economy

The situation created by COVID 19 encouraged the Government of the Republic of Kosovo to take measures for economic recovery in order to face this challenge. The Government of Kosovo has developed a Program for Economic Recovery, which derives from the Program of the Government of the Republic of Kosovo for 2020-2023, which was approved by the Government on June 5, 2020. No. 01/02, and aims to preserve the public health and economic development of the country in the situation created by COVID-19.

In order to ensure gender integration in the Government initiative "*Together for Social Revival and Combating the Consequences of COVID-19*", undertaken in reflection and response to the situation created by the effects of the COVID-19 pandemic, AGE prepared a project proposal in the spirit of Government Decision of 13.08.2020. No. 01/23 on the Plan for the Implementation of the *Economic Recovery Program*. The socio-economic challenge caused by COVID-19 in this period of almost six months in Kosovo has shown us that it affects men and women unequally and in different ways and measures to resolve and overcome the crisis must take into account gender perspective and full multidimensionality of the crisis.

The proposal of the AGE project with specific criteria for the needs of financial support of preschool institutions, kindergartens and private kindergartens, aims to support this sector which in addition to caring for children for working mothers provides financial sustainability for these private institutions that employ mostly women.

The Government, by Decision No. 02/33 of 28.09.2020 approved the Project Proposal for Economic Recovery Measure 10 "Financial support to project initiatives aimed at improving the position of women in society".

Measure 10 reflects the spirit and concept of the implementation of the Government Program for Kosovo 2020-2023 in relation to the objectives of promoting social equality, socio-economic empowerment of women, sustainable inclusive development, employment of youth and women, preschool education and comprehensive education quality of boys and girls. At the same time, Measure 10 is in direct implementation with the goals of inclusive growth and preschool education set out in the Kosovo Development Strategy and in line with a number of activities expressed in the Kosovo Gender Equality Program 2020 2024.

The first group that benefited from this fund through Measure 10 includes: Private pre-school education institutions - private kindergartens or those in a public-private partnership licensed by MEST. The total amount for the implementation of Measure 10 was one million Euros for the first phase of implementation of this measure.

From this measure of one million Euros, 115 private kindergartens and those in public-private partnership at the national level benefited.

This EGE-funded sector, in addition to providing childcare for working mothers and fathers, also provides financial sustainability for these private institutions, which employ mostly women, 108 of the 115 kindergartens are run by women and employ 1,145 women and 65 men. 3249 girls and 3389 boys are enrolled in these 115 kindergartens.

Research “Gender gap in salaries” published

The Agency for Gender Equality conducted a research on the topic “Gender gap in salaries”, in accordance with the Law on Gender Equality, Article 8, item 1.9, in order to analyze and examine the situation for the implementation of obligations under this law. The principle of “equal pay for work of equal value” is essential for promoting gender equality.

The data of this research based on the analysis of the current situation prove once again that the presence of inequality and socio-economic structural exclusion continues to hinder the empowerment of women in society. Women in Kosovo continue to face high unemployment rates and at the same time lower compensation for women than for men with the same labor market characteristics. This is a result of direct and indirect discrimination. The research was co-funded by UN Women.

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

Report “Official Development Assistance for Gender Equality - Status of Compliance with the Priorities of the Government of Kosovo 2015-2018” published

AGE in the implementation of its mandate based on the LGE Article 8, 1.9 undertakes reporting, research and study activities to measure the implementation of public policies and new policies, analyze the state of gender equality and progress, and take action to coordinate donors and international institutions to harmonize the agenda Kosovo’s gender equality and official assistance (ODA). AGE published and presented the report: “Official Development Assistance for Gender Equality - State of Compliance with the Priorities of the Government of Kosovo 2015-2018” at the meeting of the Technical Coordination with EU Member States and donors. The report was also presented at the next meeting of the Security Sector Group; July 9, 2020 The report was funded through the technical assistance of the Swedish government - Sida for AGE.

https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/SHQIP_ODA_GJINIA_2015_2018_PerafrimiVleresim.pdf

The AGE supported the Government Commission for Victims of Sexual Violence during the War

The Agency for Gender Equality funded a two-day workshop for the Commission for Verification of the Status of Survivors of Sexual Violence during the War in order to strengthen the capacity of the Government Commission for Victims of Sexual Violence during the Kosovo War and organizations licensed under this process to increase women's access to justice.

ADVOCACY ACTIVITIES

March 8 - International Women's Day

The Agency for Gender Equality, in cooperation with the Prime Minister of the Republic of Kosovo Albin Kurti, marked March 8, International Women's Day, by presenting the final draft of the Kosovo Program and initiating amendments to the Legal Framework for Protection from Domestic Violence and Violence against Women in order to reflect obligations contained in the Istanbul Convention.

During the meeting, the Executive Head of the Agency for Gender Equality, Edi Gusia, stated that “the process of drafting the KPGE, as the only government program prescribed by law, requires the attention of the Government and that the drafting of this program included a two-year period with involvement of institutions, civil society, partner organizations representatives, domestic and international, a model of institutional effort for a comprehensive approach to government policy that aims to ensure that the process of achieving gender equality is placed at the center of the process of transforming society in all its structures, institutions, policies, procedures, practices and programs of government, civil society, the private sector and the donor community”.

The Prime Minister of the Republic of Kosovo, Albin Kurti, said that “the situation of women in Kosovo society is still difficult, according to his word; women have the highest level of education in Kosovo, but the lowest level in terms of employment.” Prime Minister Kurti emphasized that the program should be interconnected and in line with the government’s program, which treats rights and equality as topics below all other topics. We all know that the situation is difficult and we must talk not only on March 8 or 9, but every day. And the situation is so bad that we not only talk, but we work every day to make progress. The obstacles are great. Today, women are underrepresented, underemployed, exposed to violence and sexual harassment of media objectification. Gender inequality is not only unjust but also costly. Women are an integral part of the economy, but they are not part of economic development because they are excluded from decision-making and the labor market. This harms our economic potential. There are many obstacles and we know them, because we have said them many times, but there was no government that gives directions what is needed.

While the Minister of Justice Albulena Haxhiu said that “there is an urgent need to adopt the Law on Protection from Domestic Violence.” She demanded that the courts and the police not prejudge the cases, but deal with the perpetrator. As for the Draft Law on Protection from Domestic Violence, I believe that it should be processed in the Assembly of Kosovo very soon and that we should coordinate with the relevant human rights commission. It is urgent to adopt this law and resolve some issues: I think we have a secretariat within the Ministry of Justice, that regardless of whether governments change or not, it should function at the institutional level and I believe that this is already in the Draft Law on Protection from Domestic Violence, and the role, duties and responsibilities of shelters should be regulate and states should finance them 100 percent. In the budget for 2020, about 900 thousand euros were allocated and for the first time a special line for shelters was set up.”

During the round table, Vlora Dumoshi, Minister of Culture, Youth and Sports, promised to work on increasing the level of women’s participation in Kosovo’s institutions. She said that in the department she leads, out of a total of 700 employees, only 17 women have managerial positions. This number is small for the institution and together with the program of the Agency for Gender Equality we as the Government and the Minister will work closely to ensure that the role of women takes more responsibility in institutions.

While the Minister of Economy, Labor, Trade, Industry, Entrepreneurship and Strategic

Investments, Rosetta Hajdari, pointed out that her priority will be “creating the best policies for the growth of women-owned companies.” As a minister in this mandate, I will try to be fully committed to women and girls and men to have equal rights and opportunities to have a gender perspective included in every phase of the process and planning, approving, implementing. “The main focus is to have better policies for the development of women’s-owned enterprises, in matters of employment, to increase women’s credibility, to have better policies in support of legislation and policies for innovation and entrepreneurship.”

Meanwhile, the Minister of Local Government Administration, Emilia Rexhepi, continued the meeting by saying that the implementation of Law on Gender Equality in Kosovo Municipalities will be monitored. As far as MLGA is concerned, we will meet at the level of all municipalities and we have a policy of economic development, starting with kindergartens, schools, and we have to deal with that. “

Finally, the final draft of the Kosovo Gender Equality Program was presented in detail by AGE Executive Chief, Edi Gusia, while the Initiation of Amendments to the Legal Framework for Protection against Domestic Violence was presented by Leonora Selmani, Head of the AGE Legislation Department..

Kosovo first in the region with a new subject- Agency for Gender Equality supported the Faculty of Economics of the UP in launching a new subject “Gender and Economy”

The Agency for Gender Equality / OPM has supported the Faculty of Economics of the University of Prishtina in introducing a new subject “Gender and Economy” as a new subject within the Department of Economics. On this occasion, AGE handed over a fund of 5 academic titles (34 copies) to the library of the Faculty of Economics, which will serve students who will attend this course. This initiative was supported by the Government of Sweden-Sida, implemented through the project of technical assistance to ARP, initially through the engagement of expertise in curriculum design in collaboration with Professor Dr. Ardiana Gashi who will teach the course.

RKS Prime Minister Albin Kurti said at the meeting that it was alarming that “80 percent of women are out of the labor market.” According to him, without gender equality we lose human rights and democracies. “Among other things, he emphasized that every law and regulation will be guided by the principles of gender equality.

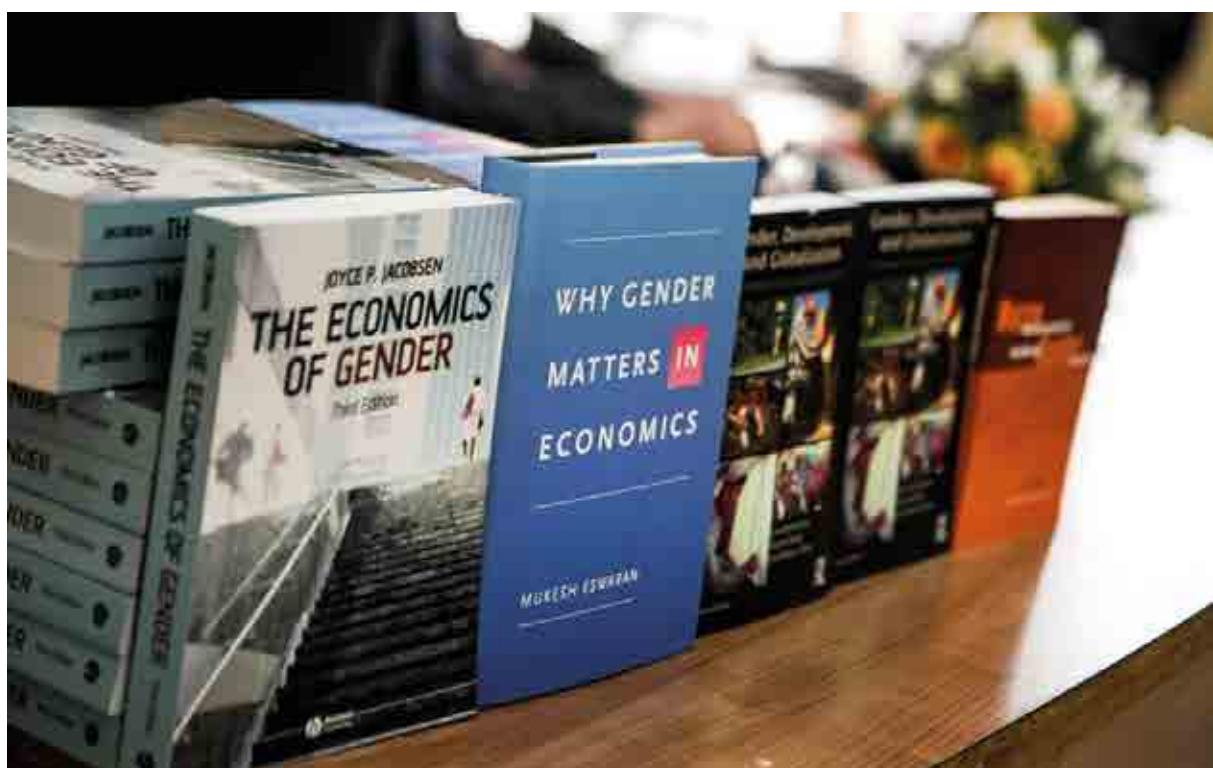
While the executive head of the Agency for Gender Equality, Edi Gusia, emphasized that it is “important to recognize the unpaid contribution of women as part of the economic contribution that ensures the well-being and economic development of the country.” Kosovo’s women and girls have historically contributed to the process of state formation, and that contribution is still not valued as much as it deserves from society, so a new subject within the Faculty of Economics “Gender and Economics” would allow assessing and paving the way for recognition of women’s contribution to sustainable development of the country”.

The ambassador of the Swedish embassy in Kosovo, Karin Hernmarck Ahliny, said that “the power

of a woman can change everything, although she faces many difficulties due to discrimination." According to her, gender equality must be respected, in that way women will be enabled to participate more in employment and decision-making. "She added that a large number of women do not complete their studies because they have to take care of their family, home and children".

The Dean of the Faculty of Economics, But Dedaj, pointed out that "Kosovo is the first country in the region with the introduction of a new subject "Gender and Economy". During his speech, he said that despite the progress in the participation of women in the labor market, there are differences due to unequal distribution, discrimination in employment, etc. According to the dean, according to data obtained from KAS, in 2018 only 18.4% of women were active in the labor market. Meanwhile, Blerinda Idrizi, head of the AGE technical assistance project implemented by the Niras CPM International Consortium, said during the presentation that "Kosovo has been a place for testing ideas and modeling by the international community for the past 20 years and values that promote human rights in general, and gender equality in particular. As a project, we presented ideas and models, concepts and instruments, the University, as a center of knowledge, accepted them and contributed to the creation of the subject "Gender and Economics". It is important to see and appreciate the commitment to the goal of gender equality, and while there is commitment, positive change and progress of the Kosovo Gender Equality Agenda, sustainability of Swedish Government assistance, our efforts as experts are ensured by the enthusiasm, contribution and intellectual courage of academic staff, students and all institutions of Kosovo to create models of comprehensive economic development, models of social equality and social transformation".

The presentation of the subject "Gender and Economy" and the delivery of books to the Faculty of Economics stems from the agreement on cooperation between the AGE and the University of Prishtina, funded by SIDA."

Professors of the UP Faculty of Economics and AGE representatives paid a working visit to the Institute for Social Studies in Hague

Continuation of support for the introduction of a new subject "Gender and Economics" within the Faculty of Economics and in order to gain better experience in the integration of the subject "Gender and Economics" within the UP-Faculty of Economics, IN and AGE and professors of the Faculty of Economics, paid a study visit to the Institute for Social Studies in The Hague. Meetings were held with full professors of this Institute and 6 lectures were held with professors engaged in the study of gender and economics. The new course presented in economics studies will help prepare future policy makers who, with knowledge of economics and gender, will be able to implement new concepts that reflect different gender requirements, as well as planning and reorganizing budgets based on women's and men's needs.

The study visit was funded by Sida through the AGE Technical Assistance Implementation Project implemented by the Niras Consortium - CPM International.

The role of AGE in managing cases of domestic violence, gender-based violence during a pandemic situation

Agency for Gender Equality as part of the coordination mechanism for protection against domestic violence led by MoJ, MoH, MIA, etc. - Government-level mechanisms during the Covid 19 pandemic period focused on inter-institutional coordination with local and international partners to create adequate conditions for housing new cases of domestic violence during the pandemic, in an alternative space that: covers new accommodation requirements for adequate accommodation, at the same time not endangering the cases that are now in shelters at the country level (before the pandemic), to be exposed to the infection, and at the same time to protect the shelter staff. AGE, in cooperation with UNFPA, proposed to the Ministry of Health - MoH and the Ministry of Justice, and they approved the creation of a quarantine shelter that provides a safe environment for new cases, a high level of security, meets care needs including safe accommodation, safe health services, psychological services, food and hygiene. This quarantine shelter run by the MoH, with the support of MLSW, the Center for Social Work in Pristina, equipped by UN WOMEN and UNFPA and originally housed 11 cases of victims of domestic violence (5 children and 6 women). After the testing, 6 cases were removed from the quarantine shelter and services were continued in their families. Also during this period the AGE maintained regular contacts with shelters, NGOs and especially with the UN partner agencies UN WOMEN and UNFPA in coordinating assistance and providing assistance.

During this period, at the invitation of the current Prime Minister of the RKS Albin Kurti, a consultative meeting was held which was attended by the current Minister of Justice Albulena Haxhiu, Acting Minister of Interior, Xhelal Sveçla, Executive Chief of the Gender Equality Agency Edi Gusia, Director of Police, Rashit Qalaj, Chairman of the Kosovo Prosecutorial Council, Bahri Hyseni, Director of the Investigation Department, Riza Shillova and Chairman of the Kosovo Judicial Council, Çoçaj.

The meeting with relevant actors was of a consultative nature, as a result of concerns raised during the pandemic period regarding the increasing number of cases of domestic violence and rape and the effective institutional response to be provided.

Prime Minister Kurti called for increased attention and more efficient commitment of the competent institutions to treat cases professionally, in a timely manner and to be much more engaged in preventing and taking more severe punitive measures.

The appearance of the pandemic marked a significant increase in these cases compared to the same period last year.

High-level consultative meeting was held on the topic: "Economic empowerment as a precondition for the prevention of domestic violence and gender-based violence"

The Agency for Gender Equality within the Office of the Prime Minister in cooperation with the Kosovo Center for Gender Studies organized a high-level consultative meeting attended by: Prime Minister of the Republic of Kosovo Avdullah Hoti, Ambassador of Sweden to Kosovo Karin Hernmarck Ahliny, Ulrike Richardson, UN Program Coordinator for Development, Igballe Rogova, Executive Director of the Kosovo Women's Network, representatives of civil society and politics, etc.

Through a high-level consultative meeting: "Economic Empowerment as a Precondition for Preventing Domestic Violence and Gender-Based Violence", Pristina marked events of historical significance for gender equality - the 25th anniversary of the Beijing Platform and the 20th anniversary of Resolution 1325 - "Women, Peace and Security" and the 15th anniversary of the founding of the AGE.

Executive Chief of Agency for Gender Equality Edi Gusia stressed that in 1995, when 189 countries unanimously approved the Beijing Platform for Action, Kosovo was going through an unprecedented history of violence and repression, and that Kosovo women played an important role in the movement for resistance and independence. 25 years after the Beijing Platform, Kosovo is one of the newest democracies in the world that has managed to:

- Incorporate the CEDAW Convention into its constitution and most recently the Istanbul Convention;
- The Republic of Kosovo has created a unique model of treatment and care for survivors of sexual violence during the war,
- Adopt the legal framework for gender equality, Law on Gender Equality; Law against Discrimination, Law on Protection from Domestic Violence,
- Establish the Agency for Gender Equality at the highest level of decision-making within the Prime Minister's Office,
- "Develop and successfully implement among the top 5 countries in the world, an action plan for the implementation of Resolution 1325" Women, Peace and Security".

While the executive director of the Kosovo Center for Gender Studies, Luljeta Demolli, said that violence is a constant threat in our reality. In addition to combating violence, it should also affect the economic development of women in Kosovo. Many women have lost their jobs due to COVID-19, many women have closed their businesses and are financially overburdened. We are also concerned about the lack of representation of women in negotiations and peacebuilding. "

RKS Prime Minister Avdullah Hoti said that "Kosovo society has made significant progress in promoting and raising awareness of gender equality, although the situation on the site does not fully reflect that awareness." According to him, the pandemic gave different directions to the world. "Women's jobs are more sensitive, so within the Economic Recovery Package, despite the support that companies receive, we have a special package to support women in business.

While the Ambassador of Sweden to Kosovo, Karin Hernmarck Ahliny, pointed out that it was very important for her to address the topics at today's conference. Women are men. Not only through systematic work, but if you do not support women, you will not succeed as a society. Social empowerment is a very important element. There are times when the victim feels shy and not the perpetrator. Economic empowerment means autonomy and a chance to disconnect from the relationship if they are not treating you as a human being".

According to Ulrike Richardson from the United Nations Development Program (UNDP),

"if women entered the economy more, Kosovo could have an annual budget of three billion euros.

COVID-19 had a big impact, so I can say that it was something that affected everyone, but it affected some more than others. If we look inside the countries, we see the inequality of the impact of COVID-19, which has affected those most at risk. We see that most of this category is women."

According to Igballa Rogova from the Kosovo Women's Network, "Women's organizations have worked so hard, but it seems to me that we have returned to gender equality this year. It was a setback and there are many factors. "The key factor is the political will to push this agenda forward."

AAK Kosovo MP Teuta Haxhiu said that gender equality starts with every family. She announced that the deputies will launch an initiative to reimburse the women in Kosovo with the funds they will withdraw from the Pension Savings Fund. "This will not be for women in politics, for women MPs, but we will be rational to see which women we will support."

At the end of the meeting, AGE presented a study conducted with the support of UN WOMEN - Gender pay gap in the RKS. The presentation of the Report on the gender pay gap, which was realized for the first time in the RKS, was presented by a consultant hired by AGE professor Ardiana Gashi. Data from this report based on the current situation prove once again that the presence of inequalities and socio-economic structural exceptions continues to hamper the empowerment of women in society.

[https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20\(1\).pdf](https://abgj.rks-gov.net/assets/cms/uploads/files/ABGJ%20HENDEKU%20GJINOR%20N%C3%8B%20PAGA%20RKS%20%20_compressed%20(1).pdf)

November 25, International Day for the Elimination of Violence against Women

On the occasion of the opening of the Campaign 16 Days of Activism, International Day for the Elimination of Violence against Women, the Agency for Gender Equality under the Prime Minister's Office signed agreements with users of the Fund "Financial Support to Private Preschool Institutions Registered as NGOs" - Measure 10.

On this occasion, the Executive Head of the Agency for Gender Equality Edi Gusia pointed out that the total value of the economic recovery package for the Agency for Gender Equality is one million euros, and there are 115 private kindergartens in Kosovo that have used this assistance.

According to the Prime Minister of the Republic of Kosovo Avdullah Hoti, "the fact is that we have large gender differences in the labor market, ranging from 1 to 4, 3, where men are up to 4 times more privileged, more represented in the labor market than women and this situation will certainly have to change. All existing studies on the importance of gender equality show that as long as societies are not equal, it is not only a violation of human rights, but also a social and economic problem, because half of the economic, social and similar potential is not put in the function of society development, therefore we should be engaged in that direction".

Gëzime Rexhepi-laollaku spoke on behalf of private kindergartens, noting that "the closure of private and public kindergartens in July caused great damage, especially to private kindergartens, and that we are still feeling the effects, so AGE assistance is key to continuing kindergarten activities and stability of activities".

As part of the activities marking November 25, the International Day for the Elimination of Violence against Women, the Agency for Gender Equality illuminated the building of the Government of the Republic of Kosovo with orange and white ribbon, in solidarity with all victims of domestic violence and gender-based violence.

Also, two TV spots were recorded:

Video realized about the Istanbul Convention, broadcast on RTK

<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>

Video realized on the prevention of sexual harassment, broadcast on RTK

<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>

***November 25, International
Day for the Elimination of
Violence against Women***

October, Breast Cancer Awareness Month

In October, the Month of Breast Cancer Awareness, the Agency for Gender Equality illuminated the building of the Government of the Republic of Kosovo with purple and ribbon in solidarity with all women suffering from breast cancer.

AWARENESS PROMOTION ACTIVITIES

Videos made by the Agency for Gender Equality

The video realized by the AGE on the registration of property on behalf of both spouses aimed to inform citizens about the extension of the affirmative measure for the registration of property on behalf of both spouses and the benefits of this measure. Free registration of immovable property is performed in all municipal cadastral offices in all municipalities of the Republic of Kosovo.

*Sequence from the video realized on the registration of property in the name of both spouses, broadcast on RTK
<https://www.youtube.com/watch?v=Rma5MtnKHRA>*

The video realized by the AGE on inheritance by law was aimed at informing that both husband and wife are equal in the joint property created during the marriage. According to the Law, property created by the joint contribution of both spouses during the marriage is considered their joint property and the spouses are joint owners in equal parts of this property. The following video explains in detail how the division of joint property extends to other family members.

*Sequence from the video realized on inheritance according to the Law, broadcast on RTK
https://www.youtube.com/watch?v=zTrLM7_sFts&t=4s*

As part of the implementation of the Strategy for Protection against Domestic Violence, AGE realized a video on the Istanbul Convention, which informs us that Kosovo has already made part of the RKS Constitution the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence. The Istanbul Convention condemns all forms of violence against women and domestic violence. Video informs about all forms of violence.

*Sequence from the video realized on Istanbul Convention, broadcast on RTK
<https://www.youtube.com/watch?v=dRDWfib6txo&t=5s>*

AGE realized a television video that sensitizes citizens about the need to prevent sexual harassment. It informs that sexual harassment is a criminal offense and includes any form of unwanted verbal, non-verbal or physical behavior of a sexual nature with the intention of violating dignity or violating the dignity of the person and creating an environment that is objectively intimidating, hostile, degrading and humiliating. The video also informs us about the procedures for reporting cases of sexual harassment to law enforcement agencies.

Ngacmimi seksual është veprer penale

Sequence from the video realized on the prevention of sexual harassment, broadcast on RTK
<https://www.youtube.com/watch?v=3sW29it9dyU&t=7s>

Support for non-governmental organizations that promote gender equality

In order to implement the Law on Gender Equality, the Kosovo Program for Gender Equality and other important documents that promote equal opportunities, as well as Administrative Instruction no. 01/02/2012 on subsidizing projects in the field of gender equality, as well as its mandate, the AGE has selected projects that promote gender equality, women's participation in decision-making and their economic empowerment.

The right to financial support for projects had natural persons who carry out activities on the implementation of general norms of gender equality and legal entities that are active in the field of gender equality.

A total of twelve (12) projects were selected that met the conditions and specifications provided by Administrative Instruction 01/2012.

Individuals who have benefited are:

Project: "Awareness and economic empowerment of women from rural areas" total amount of 2,000.00 euros

Project: "Support to economic development in the beekeeping sector, honey production" in the total amount of 1,560.00 euros

Project: "Home decoration pillows, decorative cotton decorations" total amount 1,560.00 euros

Project: "Traditional food Lejla" total amount of 2,000.00 euros

Project: "Birthday decorations" total amount of 1,550.00 euros

Project: "Raising chickens and selling fresh meat", the total amount of 3,500.00 euros

Project: "Physiotherapy equipment" total value 4,090.00 euros

NGOs beneficiaries are:

Project: "Support to marginalized women and RAE community in rural areas" NGO SocialCreativity, total amount 4,190.00 euros

Project: "Tradition continues" NGO Association of Women Gora, total amount of 3,200.00 euros

Project: "Our special hands" NGO Feninae, total amount 1,730.00 euros

Project: "Raising community awareness to support access to victims of sexual violence during the war" NGO Medika Kosovo, total amount 5,485.00 euros

Project: "Stop violence, think about the future" NGO Mundësia, total amount of 4,700.00 euros

COOPERATION WITH DOMESTIC AND INTERNATIONAL INSTITUTIONS

Representatives of RKS institutions paid a study visit to Italy

Representatives of the Agency for Gender Equality, Victim Advocates, Prosecutors and Gender Equality Officers at the municipal level, paid a study visit to the Puglia Region of the Republic of Italy to learn from the advanced institutional approach, integrated and Puglia region model for preventing and combating domestic violence and gender-based violence and reintegration of victims of domestic violence into society.

The Delegation of Kosovo initially met with the Head of the Welfare Sector, Francesca Zampanoi, with Giulia Sannolla, Representative of the Welfare Sector, Domestic Violence Branch, to discuss regional laws and financial support for the category of victims of domestic violence..

The second day of the meetings was held at the Center for Violence / Cohousing, where they were received by Angela Lacitignola, Director of Sudestdonne, Cohousing Project Representative Antonia Palmisano, Sudestdonne Center for Violence Psychologist Anna Solidoro, Head of Reception Center, Vincenzo Calò, Head of Service "Center for Bullies". During the meeting, they discussed the treatment of victims, reintegration, shelters, the center for perpetrators of violence.

The Sudestdonne Host Association has one of the most advanced housing models for the care, housing and employment of survivors of violence against women.

On the third day, a meeting was held with Mayor Martin Franco, Franco Ancona, Social Services Advisor Tiziana Schiavone, Angela Lacitignola, Director of Sudestdonne, Filomena Zaccaria, "Sudestdonne" Center for Violence Lawyer Rosy Paparella, former Advocate for Children's Rights and Adolescent , as well as with representatives of the police, representatives of the prosecution and the representative of the district of Martin Franz. Attendees were informed about prevention and protection, legal procedures, responsible teams and institutions, as well as the treatment of minors.

This study visit was organized through the Niras-CPM International Consortium project funded by SIDA.

Meeting with representatives of the Kosovo Shelter Network

The Agency for Gender Equality in cooperation with Prime Minister of Republic of Kosovo Mr. AvdullahHoti held a meeting with representatives of Kosovo Shelter Network, where it was discussed about conditions of work in these institutions that are protecting the victims of violence. The aim of meeting is close knowledge with the work of shelters, challenges and problems which are facing due to pandemic.

The Prime Minister Hoti promised that through a Ministry of Labour and Social Welfare will be reviewed all possibilities to achieve a systematic and long-term solution for the issue of financing these centers where the victims of domestic violence have found shelter, that are mainly women and children, but also other forms of violence of trafficking.

The Prime Minister Hoti expressed gratitude and he is thankful for the work of shelters and has offered support of government in protection and resocialization of victims of violence by ensuring their full confidentiality about their identity.

AGE representatives received KWN Director IgballeRogova at the meeting

Representatives of the Agency for Gender Equality held a meeting with the Director of the Kosovo Women Network IgballeRogova and Nicole Farnsworth.

This meeting was held in order to cooperate for activities that are in the interest of both parties. The KWN representative announced that she would launch a new initiative in cooperation with partner organizations in the Western Balkans this year for a four-year regional project funded by the European Commission, aimed at “Improving gender equality through the EU accession process”.

Within this initiative, it is planned to conduct an annual gender analysis for sectors that have not been analyzed so far or for which the necessary data are missing.

While the Chief Executive of the AGE, Edi Gusia, presented the plans and activities that are expected to be implemented during the year, as well as activities that are in the interest of both parties and arising from the Kosovo Gender Equality Program and Action Plan 2020-2024.

Representatives of the Agency for Gender Equality held a meeting with the Association of Separate Parents

A meeting was held at the Agency for Gender Equality with some single mothers who are representatives of the Association of Separate Parents. Representatives of the organization expressed gratitude and thanked the Agency for its engagement in providing support to single mothers through lobbying for providing psychological and professional support to single mothers, providing specialized services from the German GIZ.

The meeting discussed the challenges these women face, legal negligence, inequalities, as well as alimony issues. Otherwise, the Association of Separate Parents will advocate for the welfare of parents and children who are in court divorce proceedings.

The association provides professional training and advice, introduces them to the Law on Family, the Law on Gender Equality and their rights, as well as raising public awareness of the challenges facing divorced families / parents, their support through charitable, social and educational programs.

A meeting was held with representatives of the Association of Private Preschool Institutions

Executive Director of the Agency for Gender Equality Edi Gusia and consultant Blerinda Idrizi held a meeting with the head of the Association of Private Preschool Institutions - APPI, Gëzime Rexhepi-Çollaku, to discuss the challenges facing these institutions in a pandemic situation. The concerns of this sector, which employs a large number of women and girls, as well as how the pandemic situation affects the smooth running of the work process, the sustainability of these institutions and the consequences they may have. The representatives agreed to deepen the cooperation, to consider the possibilities of supporting the good sustainability of these institutions, providing quality services for children and stability of employees.

AGE received representatives of the association “Women for Women”

Representatives of the Agency for Gender Equality held a meeting with the director of the association “Women for Women” Ilirjana Jaka-Gashi, where they discussed the work of this organization in order to economically empower women, independence and improve the position of women in society.

While the executive director of AGE, Edi Gusia, informed the attendees about the plans and activities that are being implemented during this period.

A joint declaration on the elimination of sexism in the media was signed

On International Human Rights Day and as part of the 16 Days of Activism against Violence against Women, the Kosovo Center for Gender Studies (KCGS) in cooperation with the Independent Media Commission (IMC) and the Agency for Gender Equality (AGE) signed a joint declaration with Radio Television of Kosovo (RTK).

This joint declaration - launched by the Kosovo Center for Gender Studies, in co-operation with the Independent Media Commission and the Agency for Gender Equality - was drafted to promote gender equality in Kosovo, with the media as agents of socio-cultural change. This declaration, in accordance with the obligations arising from the Media Code of Ethics, as well as the basic principles of non-discrimination and gender equality protected and promoted by the Constitution of the Republic of Kosovo, CEDAW, Istanbul Convention and other applicable laws, intends to engage and coordinate against violence against women, gender-based violence and gender stereotypes.

The declaration was signed by Luljeta Demolli, Executive Director of KCGS, Luan Latifi, Executive Director of IMC, Edi Gusia, Executive Director of AGE and Ngadhnjim Kastrati, Director General of RTK, in the presence of Vlora Nushi, Head of UNWomen Kosovo.

This declaration was also supported by Acting President of the Republic of Kosovo and the President of the Assembly, Ms. Vjosa Osmani, who addressed the media with an invitation to become parties to the Declaration, in order to promote gender equality in Kosovo.

The Declaration will be open for signature by all media, which will voluntarily assume the obligations arising from this Declaration.

ACTIVITIES OF FEMALE GENDER EQUALITY OFFICERS IN MINISTRIES AND MUNICIPALITIES

During 2020, **the female Gender Equality Officer in the Ministry of Health** implemented various activities based on the work plan and responsibilities she has. Trainings on Standard Operating Procedures for health care providers in identifying, treating and referring victims of domestic violence or gender-based violence with health professionals were held. A total of 15 health professionals in all RKS municipalities have been trained and certified. AGE, in cooperation with the OSCE, organized through an online platform five trainings for health professionals in the RKS region for SOPs for protection against domestic violence, on the topic: The role of institutions and providers of health services dealing with cases of domestic violence after training for coach according to the SOP. Each seminar was attended by 30 participants, health professionals (29 women and 1 man), including representatives of the Women's Department of the Islamic Community of Kosovo.

Posters for informing victims of domestic violence and human trafficking were distributed, a project implemented by the Ministry of Health with the support of the US Embassy and ICITAP, during the Covid-19 pandemic and all handed over to MFMCs in all regions of RKS.

The female Gender Equality Officer in the Ministry of Infrastructure reported on statistics on gender representation in MI. Statistics on the degree of realization of gender equality in the Ministry of Infrastructure for 2020 are as follows: the total number of employees in MI is 258, of which 190 (or 74%) are men and 68 (or 26%) are women. There are 9 women and 27 men in management positions.

Driver's license report on passing the driving license exams: 33,228 candidates passed (53%); According to the gender structure, there were 18,841 male candidates (56%) and 14,387 female candidates (44%).

The situation created by the pandemic has affected the fact that some activities envisaged in the work plan are not fully realized. The GEO has been a member of various commissions to better achieve standards that promote gender equality in the MTI.

The female Gender Equality Officer at the Ministry of European Integration, due to the closure of the Ministry of European Integration, the only activity she carried out in 2020 was cooperation with GIZ, which was attended by almost 25 people, including 5 men and 20 women.

Gender equality, as one of the main pillars of Kosovo's progress, was the topic of a workshop organized by the Ministry of European Integration and gender equality officials at the local and central levels. Respectively, the meeting discussed the recommendations arising from the Country Report for 2019 and the inclusion of a gender perspective in the National Program for the Implementation of the SAA (NPISAA) 2020.

The overall goal of this meeting was to progress in the process of European integration through the inclusion of a gender perspective in policy making and addressing concrete plans of challenges identified by the EU for Kosovo.

The female Gender Equality Officer in the Ministry of Education, Science and Technology

implemented activities based on the work plan. As part of the celebration of the International Campaign for the Elimination of Violence against Women, lectures on the phenomenon of domestic violence were held in all schools. The role of education in prevention is a strong pillar that contributes through the regular teaching process in additional activities of educational institutions. Messages for children are a reflection of the awareness they achieve through quality schooling. Activities were also held by students, such as essay writing and papers on the topic of preventing and combating domestic violence.

The International Girls' Day was also marked in cooperation with school principals, an activity was organized in the High School for Agribusiness and Technology "AbdylFrasheri" with ninth grade students in five primary schools.

The female Gender Equality Officer in the Ministry of Trade and Industry reported on support for women in entrepreneurship, where through KIESA in 2020, in order to improve women's participation in entrepreneurship, a total of 32 companies with women's owners were supported through grants and subsidies.

As a result, over 140 new jobs have been created to increase women's employment and further develop women's entrepreneurship and increase well-being for Kosovo's citizens.

This project, for the award of grants and subsidies to SMEs, is designed to result in direct benefits for women-run businesses, to feel institutional support, increase productivity and create new jobs, which is very important, but also challenging, given the pandemic situation.

The signing of the contract with the beneficiaries was done within the 16 Days of Activism, the International Day for the Elimination of Violence against Women.

MTI remains committed to continuing to support and empower women's entrepreneurship

within its legal mandate.

Based on the Action Plan for 2020 and the Kosovo Program for Gender Equality 2020-2024, the female **Gender Equality Officer in the Ministry of Defense** conducted research on "The Position of Women and Girls in the Kosovo Security Force". The research was conducted in all KSF barracks. Holding meetings in all KSF Units with uniformed women and girls during the period September - October 2020.

On March 8, the International Women's Day was marked in the premises of the Ministry of Defense, where the Minister of Defense and the COMKSF addressed uniformed and civilian women and girls of the Ministry of Defense. On the same day, a delegation of uniformed and civilian women visited the "Center for the Promotion of Women's Rights" in Glogovac, as well as laid flowers at the XhevëLladrovci monument, in memory of all women and girls who fell for Kosovo's freedom and independence.

Based on the agreement on cooperation between the Medical Center of the KSF and the HUCSK, the gynecological service for members and civil servants of the KSF and the Ministry of Defense has started operating. Gynecological services are provided twice a month by gynecologist specialists, while, depending on the needs and requirements, the possibility of support can be increased by several days a month.

On the recommendation of the GEO, awareness-raising on gender equality continues in the program of the Basic Training Center, which aims to raise awareness of KSF members about gender equality and eliminate gender discrimination, negative stereotypes, inequalities and prejudices. The BTC program provides lectures for basic training for the active and reserve component, while the school for non-commissioned officers in three development programs for non-commissioned officers of the KSF, realizes 10 classes on human rights, gender equality and sexual harassment.

The statistical data system continues to be updated in the MoD/KSF, with data by gender and communities, maintaining, analyzing, processing and using data divided by gender is now a public duty for all public institutions of the Republic of Kosovo and for the MoD/KSF.

Based on current statistics in the MoD/KSF

Total number of women and men in the MoD (military and civilian)

- Military personnel in the MoD (three (3) women and 50 men), 123 civilians in the MoD (33 women and 90 men).
- Number and percentage of women in the MoD (civilians) 33 women (civilians) are currently in the MoD or 26.83%.
- Number and percentage of men in the MoD (civilians) 90 men (civilians) are currently in the MoD or 73.17%.
- Total number of uniformed women in the MoD/KSF as well as the percentage. Currently, 298 women (military personnel) or 10.91% of the total number serve in uniform in the MoD/KSF.

- Number and percentage of men in uniform in the MoD/KSF. Currently, 2441 men (military personnel) or 89.34% of the total number serve in uniform in the MoD/KSF.
- Number and percentage of women in the MoD, in management positions (for civilians) currently 10 women serve in management positions in the MoD, or 20.83% of the total number of management positions in the MoD.
- Number and percentage of men in the MoD, in managerial positions (for civilians) 38 male civil servants (three of them (3) are acting), serve in managerial positions in the MoD, or 79.17% of the total number of managerial positions in the MoD .
- Number of women in the KSF, by rank - as mentioned above, 300 women military personnel with the following ranks are currently serving in the MoD/KSF:
- Brigade General (OF6) - one (1), Lieutenant Colonel (OF4) - four (4), Major (OF3) - five (5), Captain (OF2) - six (6), Lieutenant (OF1) - three (3)), Second lieutenant (OF1 *) - four (4), sergeant (OR9) - one (1), first sergeant / sergeant - seven (7), first class sergeant - six (6), staff sergeant - three (3), sergeant - 26, corporal / specialist - 102, first class soldier - 27, and soldier - 103.

The Gender Equality Officer at the Ministry of Public Administration organized a meeting to mark the 16th Days of Activism, the International Campaign to Eliminate Violence against Women. The meeting was held with Elsa Tahir, an activist from the Council for Equality and Education in Society, where the topics "Women's access to mobile information technology during the pandemic on the online platform Zoom" were discussed.

Also, during this period, the presentation was given by Blenda Kelmendi and Kristjan Halilaj, psychologists. The presentation was related on "How women's careers are threatened during the Covid19 crisis".

Activity realized by MPA

The Gender Equality Officer in the Ministry of Environment and Spatial Planning, with the support of the Swedish International Development Organization SIDA, based on the gender institutional analysis for 2019, began preparing a draft document “Strategic Directions for Gender Equality” due to the pandemicmeetings were held at online platforms.The working group consisted of 6 men and 14 women from the ministry.

Also, due to the situation created by Covid 19, the planned activities in the work plan have not been fully implemented, but a comment has been given in some documents where a gender perspective is included.

The Gender Equality Officer in the Ministry of Economy and Environment (former MEE), in accordance with her legal obligations arising from the Law on Gender Equality, ensured adequate gender representation as much as possible, both in statistical (quantitative) terms and and in the quality aspect, in terms of management positions. There are 153 civil servants in the MEE, of which 63 are women and 90 are men. As for the political staff in MEE, the total number is 21, of which 6 are women and 15 are men:

- Statistics of minorities in MEE - former MED

Currently, a total of 19 members of non-Albanian communitiesare employed in theMEE, specifically 18 Serbs and 1 Turk.

- Management positions

The Ministry of Economy and Environment has 9 women in management positions, as opposed to men who currently hold 26 management positions

- Kosovo Energy Efficiency Agency

The gender structure in the Energy Efficiency Agency is 4 women and 3 men, a total of 7.

The Gender Equality Officer in the Municipality of Fushë Kosovë / Kosovo Polje implemented various activities during the year based on the work plan. In co-operation with Partners Kosovo organization, the GEO organized a two-day workshop on “Women’s Rights in Public Representation and Decision-Making”. The aim of the workshop was to raise the awareness of municipal officials and civil society organizations about policies and legislation on gender equality.

Also, in all primary and secondary schools in the municipality, as part of the celebration of March 8, International Women’s Day, a lecture on the Law on Gender Equality was held.

Cooperation continued with the NGO Women for Women by signing a Memorandum of Understanding with the aim of economic and social empowerment of women in the municipality and increasing women’s participation in various decision-making and business processes.

In order to promote the Administrative Instruction on special measures for the registration of immovable property on behalf of both spouses, 200 brochures were distributed during July.

During the month of October, in order to raise awareness of the importance of early detection of breast cancer under the motto: "*Together to victory against breast cancer*", 200 brochures and 10 posters were distributed.

As part of the campaign for November 25, International Day for the Elimination of Violence against Women, 200 pieces of masks under the motto *Stop Violence Against Women* were distributed in order to raise awareness of the consequences of domestic violence due to the situation with the Covid-19 pandemic.

Activity implemented by the GEO in Fushë Kosovë/Kosovo Polje

The Gender Equality Officer in the municipality of Skenderaj has implemented certain activities based on its work objectives. The GEO organized a round table on "The role and position of women in the municipality of Skenderaj", during the meeting they discussed on "Women in decision-making, health, gender equality in schools, women in business and economy". They also discussed the problems they face, ranging from problems within families to various inequalities that the first man of the municipality has pledged to support in overcoming challenges. During the year, several meetings were held with local NGOs to determine priorities for gender responsive budgeting for the Medium-Term Budget Framework 2021-2023, which was attended by financial directors and chief financial officer from the municipality of Skenderaj.

In cooperation with the women's organization "Okarina e Runikut", a round table was organized on "Promotion of employment of social scheme beneficiaries in the municipality of Skenderaj" with the participation of officials from the Center for Social Work, officials from the Directorate of Education, director of the Directorate of Agriculture, Employment Offices officials, etc. The meeting was attended by a total of 16 participants, including 12 women and 4 men.

The GEO advocated the award of scholarships for students, where the municipality awarded 120 scholarships, of which 86 were to girls and 34 to boys.

As the chair of the coordination mechanism for protection against domestic violence, the GEO organized regular meetings of this mechanism, where the identification, treatment and resolution of issues related to cases of domestic violence was done.

The Gender Equality Officer in the Municipality of Malishevë/Mališevo has implemented a number of activities for the promotion of gender equality, women's rights in social, social and political life.

Realization of lectures, workshops, including groups of women and students in all schools, with various topics, starting with human rights with special emphasis on children's rights, against human trafficking, against domestic violence, gender equality in family and society, distribution of leaflets on various topics which have influenced awareness raising and awareness.

The first meeting was held with a group of women, the Gender Equality Committee, active NGOs and associates, on the work plan, planning and implementation of various activities during the year, including: education, health, decision making, welfare, business.

The next meeting was held with some of the members of the women's group, MDP and civil society, for the recognition awards for women who have contributed over the years. Families of fallen soldiers, education, women's and children's rights (WCPC - two), contributions made during the war, health, post-mortum, business, which are awarded on the occasion of International Women's Day.

As part of Women's Week, a class on gender equality and history was held in all primary and secondary schools on March 8, where lectures were given by the GEO, teachers of civic education and history. During this week, the students of the municipality of Malishevë/Mališevo realized various works on women's rights.

In cooperation with the Cell Network, three meetings were held - the first meeting with girls, the second meeting with employed women and the third meeting online with young people, on "**Women's employment rights**" including public and private sector, their rights before and after employment , sexual harassment and threats to integrity in both sectors, from psychological and physical harassment.

In cooperation with the United Women's Association training was held for easier access to the labor market. The aim of the training was to provide skills that are attributed to women's readiness for the labor market and the development of their capacities.

Together with a group of women, they visited the MFMC in Malishevë/Mališevo, this visit is a continuation of cooperation with the MFMC, in the implementation of lectures in rural areas on "*better prevent than cure*", lectures that preceded the month of breast cancer awareness, and were exempted from payments in the radiology office.

As part of the 16 Days of Activism against Violence, all schools were informed that in the subject of civic education, teachers should realize one lesson dedicated to this topic, also within this campaign,

a logo with a ribbon will be posted on the official website of Malishevë/Mališev municipality. It is worth noting that an album has been prepared, including all student activities.

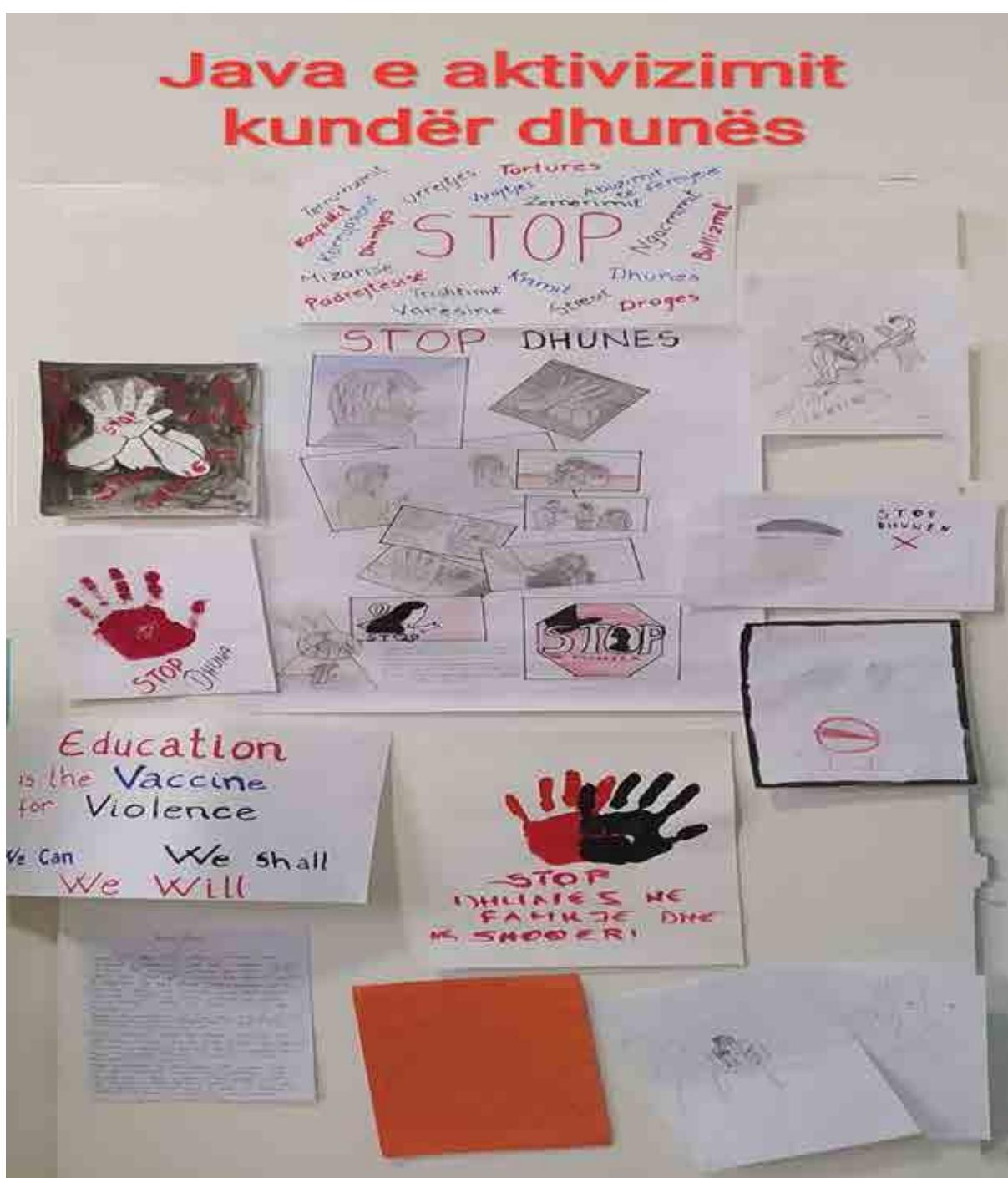
Gender-based statistics- Mališev

Out of 11 directorates, one female director (DAP) and 3 sector female managers have been appointed

Of the 41 schools, there are 9 female principals

A total of 184 business entities were registered - 29 women - 155 - men

Activities implemented by the GEO in the municipality of Malishevë/Mališev

The Gender Equality Officer in the Municipality of Mitrovicë/Mitrovica, in accordance with her responsibilities, uses all possible mechanisms to create opportunities for active participation of women and men in all areas of social life, trying to create a climate that allows them to contribute to all spheres of social life.

Coordination Mechanism against Domestic Violence of the Municipality of Mitrovicë/Mitrovica, drafted the Strategy and Action Plan for Protection from Domestic Violence and Violence against Women, funded by the UN-Women.

Due to the situation created by the Covid 19 pandemic, KMPNP launched the 16 Days of Activism campaign only with members of this mechanism, where protocol masks were distributed in the Municipal Assembly, and in cooperation with the director of health posters were distributed in all health institutions with responsibilities of health institutions for reporting domestic violence, according to standard procedures.

Also, in cooperation with the director of education, posters were distributed in schools, with the responsibilities of educational institutions for reporting domestic violence. It was funded by UnWomen.

The GEO was a member of various commissions appointed by the Mitrovicë/Mitrovica municipality to award and monitor grants awarded to women.

On March 8, the GEO, in cooperation with the Mitrovicë/Mitrovica Municipality Health Director, provided breast examination (mammography) to Roma women.

In the continuation of Women's Week, a march was held under the motto "We march, we do not celebrate", which was attended by officials from the municipality of Mitrovicë/Mitrovica, GEO, a group of women councilors, along with local NGOs, D4D, etc.

The GEO, in cooperation with the NGO "Center for the Promotion of Women's Rights", held information meetings on "Support to Victims of Sexual Violence during the War in Kosovo".

This meeting was held in the hall of the Municipal Assembly of Mitrovicë/Mitrovica, which was attended by the Deputy Mayor, Director of Finance and Economic Development, Officer for War Invalids and other categories, members of the Municipal Assembly and other participants. The aim of this meeting was to raise public awareness of sexual violence during the war in Kosovo, change the perception of the general population on this issue, as well as information on the process of applying for victim status of sexual violence during the war.

Within the activities "Promoting Gender Equality at the Municipal Level", which aims to contribute to strengthening gender responsive budgeting, institutional mechanisms for gender equality, including a group of councilors, and gender balance in the municipal legislature and executive. The GEO, in co-operation with the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE), organized a workshop on "Analyzing Gender Responsible Budgeting in the Municipal Directorate for Agriculture and Rural Development in Mitrovicë/Mitrovica". During this workshop, the budget of the municipal directorate for agriculture and rural development

was discussed and analyzed, and recommendations were made for a more responsible gender budget of this directorate for the next year. Part of this workshop was the director of this directorate, the GEO, officials from the finance directorate, officials from the OSCE, councilors from the Municipal Assembly and two female directors of local organizations.

Activities implemented by the GEO in the municipality of Mitrovicë/Mitrovica

The Gender Equality Officer in the Municipality of Prizren, during the period 2020, due to the situation caused by the Covid 19 pandemic, it was impossible to implement all activities envisaged in the work plan, but they were partially implemented.

In October, a campaign for breast cancer was held in cooperation with the Director of Health, where brochures for raising awareness and free control in the MFMC for 800 women from the municipality of Prizren were prepared and distributed.

The GEO, as a member of the Administrative Committee on Green Development, actively participated in meetings and workshops organized within the UNDP project on a plan for cross-sectoral intervention on climate change and its gender impact.

The anti-trafficking campaign was marked by a publication on the website and the sharing of information, prepared by the GEO, with primary and secondary school students. Also, as part of the 16 Days of Activism, awareness-raising materials were prepared and published on the municipality's website. From the data collected by the Municipal Mechanism against Violence, it can be seen that during 2020, out of 169 cases reported to the regional police belonging to the municipality of Prizren, 138 were women.

We have data from the Center for Social Work that during 2020, 70 cases were treated as domestic violence, where 64 cases were women.

In 2020, the Women's Accommodation Center in Prizren accommodated 32 cases, including 12 women and 20 children.

In connection with the registration of immovable property in the name of both spouses, 141 requests were submitted to the Directorate for Geodesy and Cadastre on January 3, 2020. to 12/01/2020 years.

Activity implemented by the GEO in the municipality of Prizren

The Gender Equality Officer in Gjilan/Gnjilane Municipality reported on the activities envisaged in the work plan. At the beginning of each year, i.e. in January, based on the decision of the mayor no. 02-861, as GEO, as a member of the Commission for Systematization of Municipal Performance Management of the Municipality of Gjilan/Gnjilane, which covers the field of human rights and gender equality, collected data on employees in public institutions of the Municipality of Gjilan/Gnjilane divided by gender, data on the composition of the Assembly and committees Municipality of Gjilan/Gnjilane, composition of local councils, gender equality in budgeting for employment and entrepreneurship of women, participation of women in public meetings, data divided by gender for street names named after prominent persons, data on registration of property in the municipality, which for 2020 result in the following: 2300 employees in public institutions, 1135 men and 1165 women. The percentage of women in the Municipal Assembly and the Policy and Finance Committee is 33.3%, in the Communities Committee 42.8%, and in other non-compulsory committees it is 50%. The percentage of women in the Municipal Assembly committees is 25% of the total number of members of all local councils in the municipality which is 245 members.

The total number of members of all local councils is 245, while the number of women members is 57,

which is 23%.

From the total budget allocated for employment and entrepreneurship schemes, subsidies in agriculture and economic development, calculated in percentages, it follows that 26.1% was allocated for the support of women and girls.

Of the total number of participants in public meetings, estimated at 980, 410 were women and girls participating in public meetings.

Regarding the names of streets after prominent persons, out of 699 names after prominent persons, 81 streets were named after women and girls.

Of the total number of properties registered in the municipality whose number is 1731, 392 properties or 22.6% are registered in the name of two or more persons of different sexes.

As part of the celebration of March 8 - International Women's Day, a solemn session of the Municipal Assembly was organized, emphasizing the contribution and merit of women in decision-making processes, which our country went through during the historical journey to freedom, independence and state building.

Welcome and gratitude for the women heroines of the city - women of fallen fighters, to show respect for the patience they showed for the great suffering they faced in life, for the courage they found to care for and protect their family and to contribute to their country and the days of freedom we enjoy today.

As part of Breast Cancer Awareness Month, with the support of the Mayor's Office, the GEO in cooperation with the Directorate for Culture, the Gender Equality Committee and Gjilan/Gnjilane Active Women, organized a "You Are Not Alone" campaign, where they implemented several awareness-raising activities for early detection of breast cancer, which greatly affects women and girls.

As part of the month for raising awareness about early detection of breast cancer, a concert "You are not alone" was organized in the hall of the city theater, respecting anti-covid measures, attended by important figures of political life, medicine, culture and ordinary citizens.

At the end of the campaign, a lecture was organized by health professionals to raise the awareness of girls and women about the disease, which was broadcast online in the local media.

During the opening of the campaign "16 Days of Activism for the Elimination of Violence against Women", the GEO in cooperation with the Office of the Mayor, the Mechanism against Domestic Violence, Active Women of Gjilan/Gnjilane and the Committee for Gender Equality, in the open environment:

- Discovered a panel entitled „Family is holy, don't destroy it“,
- Distributed orange masks with the coat of arms of the municipality of Gjilan on one side and the inscription „Orange the World“ on the other,

- Distributed calendars for tables for 2021 with pictures and messages against violence against women and
- Distributed leaflets containing information on institutions dealing with cases of domestic violence

Due to the situation with the pandemic, the number of participants was limited, where about 50 participants were registered who were present, always respecting the measures of the NIPH, wearing masks and maintaining the planned distance.

This activity was covered and broadcast by local media in order to raise awareness of the general public in order to prevent evil such as domestic violence, calls were made to report violence and not to hide inside the walls of the house where the consequences are much greater.

300 orange masks and 300 calendars for tables for 2021 were distributed, which contain pictures from previous activities against domestic violence in the municipality of Gjilan and mottos that send messages to prevent domestic violence and raise awareness that violence should never be accepted.

These activities were implemented at the initiative of the GEO with the support of the Office of the Mayor and UN-Women.

Activities implemented by the GEO in the municipality of Gjilan/Gnjilane

The Gender Equality Officer in the Municipality of Drenasi/Glogovac, based on her duties and responsibilities, in 2020 implemented activities in the promotion of gender equality in the municipality.

Regarding the affirmative measure for registration of immovable property in the name of both spouses, from January 2020 to December 2020, the Directorate for Geodesy, Cadastre and Property submitted 41 requests for registration of property in the name of both spouses, and in individual possession and individual ownership there were a total of 13 requests on behalf of women.

The GEO, in cooperation with the Center for the Promotion of Women's Rights, and the MFMC in Drenasi/Glogovac, in marking Breast Cancer Awareness Month, held an information session with the participation of municipal officials and civil society. All participants were given pink ribbons, which is an international symbol of awareness for breast cancer.

In connection with the 16 Days of Activism campaign, the GEO, in cooperation with the NGO QPDG, distributed orange ribbons and masks at the regular session of the Municipal Assembly, and at the beginning of the session a speech was held to raise public awareness of domestic violence.

During this meeting, they also discussed the cases that were treated by the CSW guardianship authority, where in 2020 he treated cases of domestic violence, where he provided all the necessary services for this category. They treated a total of 53 cases of domestic violence. 45 cases were violence perpetrated by the husband, and were mostly physical and psychological violence. Also, during 2020, the Guardianship Authority managed to remedy the situation of 16 cases of domestic violence, and other cases are in court.

During 2020, the Municipal Directorate for Education-MDE Municipality of Drenasi/Glogovac awarded a total of 213 scholarships for pupils/students, where 160 of them were awarded according to the regular competition, of which 129 were for girls and 52 scholarships were awarded through subsidies, from of which 34 are for girls. Students beneficiaries of the municipal scholarship for the academic year 2020/2021. year signed contracts for scholarships awarded by the municipality in the amount of 500 Euros per student.

Direktorate for Agriculture, Forestry and Rural Development / Municipality of Drenasi/Glogovac, during 2020 supported farmers in the municipality of Drenasi/Glogovac through several projects: this directorate within the project of supplying farmers with greenhouses, allocated 29 greenhouses for women, and within the supply of farmers with mechanical centrifuge, centrifuges were awarded where 19 women benefited, as well as a project to supply farmers with animal feed mixers, 2 women benefited.

The Directorate for Culture, Youth and Sports (DCYS) in cooperation with ACCESS organization within the program: "Professional training for youth access to the labor market", with the support of the Ministry of Culture, Youth and Sports, organized a certification ceremony for 30 young people from Drenasi/Glogovac and Vushtrri/Vučitrn. Certified young people have benefited from building their capacities in the field of entrepreneurship and business through information technology. These young people will have the opportunity to apply to the MCYS for start-ups, thus increasing the employment and well-being of young people.

Memorandum of Cooperation with the organization "Help" - the municipality of Drenasi/Glogovac at the beginning of this year signed a Memorandum of Cooperation with the organization "Help" for financial support of companies in Drenasi/Glogovac. Under this memorandum, assistance was provided to start-up and existing companies with various equipment, according to the plan implemented by the companies themselves (a total of 35 beneficiary companies, 13 of which are with female owners).

Memorandum of Understanding with the Free Legal Aid Office - Mayor Ramiz Lladrovci signed a Memorandum of Understanding with the Free Legal Aid Office, the aim of this memorandum is to ensure equal access to justice for citizens, ensuring the sustainability of mobile free legal aid offices, as well as the commitment of the parties to support the FLAA Free Legal Aid Officer for the Transition to the Budget of Kosovo from 1 January 2021 onwards.

Activity implemented by the GEO in the municipality of Drenasi/Glogovac

The Gender Equality Officer in the Municipality of Viti/Vitina, as part of the 16 Days of Activism campaign, organized a meeting to which the President, municipal officials, heads of directorates and health institutions, as well as members of the coordination mechanism for protection from domestic violence were invited, where they talked about the phenomenon and prevention of violence against women. On this occasion, awareness-raising materials for the prevention of domestic violence were realized and distributed.

The Gender Equality Officer in the Municipality of Gjakovë / Đakovica reported on the activities carried out by the municipality in marking November 25, the International Day for the Elimination of Violence against Women, under the motto "Together for an End to Violence against Women". Activities of the 16 Days of Activism began with the lighting of the Gjakovë / Đakovica municipality building with the orange color and white ribbon, as a sign of solidarity with all victims of gender-based violence and domestic violence. Also during the campaign, Gjakovë / Đakovica was

visited by EU Ambassador to Kosovo Thomas Szunyng, KB Development Coordinator, Ulrika Richardson, UN Women Office Chief, Vlora Nushi, UNDP Resident Representative, Maria Suokko, IOM Head of Mission, Anna Rostock, led by Mayor Ardian Gjini, visited infrastructure projects supported by the EU Office in Kosovo, as well as a tailoring business funded by this Office in support of women in the field of entrepreneurship.

Also, 200 masks and posters were distributed to raise awareness about the phenomenon of domestic violence and the functioning of the coordination mechanism.

Realization of a television video in order to inform citizens about the role and responsibilities of this institutional mechanism. Informative meetings for the education of young people were held in several schools in the municipality.

After easing the measures for COVID-19, GEO as part of the Coordination Mechanism against Domestic Violence within the municipality of Gjakovë / Đakovica, meetings were held and members discussed the general situation with the pandemic, but especially the increase in domestic violence as a result of isolation.

Representatives of municipal security institutions and non-governmental organizations said that in one such situation, they were maximally engaged in managing the created situation, providing assistance to citizens who faced such a phenomenon.

Activity implemented by the GEO in the municipality of Gjakovë/Đakovica

As part of the 16 Days of Activism campaign, the Gender Equality Officer in Suharekë/Suva Reka Municipality, in cooperation with Suharekë/Suva Reka Deputy Mayor, Mihrije Suka, Director of Health, visited two important campaign-related institutions, the Kosovo Police and the Center for Social Work.

Together, in separate meetings at the institutions concerned, they discussed reported cases of violence in these institutions.

During the meeting, Vice President Ms. Suka said: "Violence is unacceptable, and we as an institution will influence to reduce these negative phenomena to a minimum, and we will also be with every case of violence, supporting them in various ways within institutions."

Activity implemented by the GEO in the municipality of Suharekë/Suva Reka

Mandate of the Agency for Gender Equality,

The mandate, duties and responsibilities of the Agency for Gender Equality are defined in Law no. 05 / L-020 on Gender Equality. The Agency for Gender Equality is an important body for the functioning of democratic institutions and has a mandate to develop, implement, propose, coordinate and monitor domestic and international public policies on gender equality and has a responsibility to promote, protect and promote equal participation of women and men in all spheres of politics, economic, social and cultural life in Kosovo.

Address: Agency for Gender Equality / Office of the Prime Minister,

Trg Skënderbe, 7th floor, Prishtina, 10000

Phone: +381 38 200 14 276 E-mail: info.abgj@rks-gov.net

Visit the AGE website <http://abgj.rks-gov.net>

INFORMATION BULLETIN 2020

